Bugün 16 sahife

AKŞAM

Bugün 16 sahife

Sene 21 — No. 7294 — Fiati her yerde 5 kuruş | SALI 7 Şubat 1939 | Telefon: Başmuharrir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

İstanbulun kaldırımsız sokaklarını kaldırımlamak için kırk üç milyon lira lâzım

Bütün şehrin kanalizasyonu için de 200 milyon liraya ihtiyaç var

Vali ve Belediye Reisi B. Lûtfi Kırdar dün umumî vilâyet meclisini açtı ve mesai programı mahiyetinde mühim bir nutuk söyledi

Umumî vilâyet meclisi dün şubat içtima devresine başladı. Yeni Vali ve Belediye Reisi Dr. B. Lûtfi Kırdar, ilk defa olarak meclise riyaset ediyordu. Meclisin bütün sıraları dolmuş, vilâyet, Belediye erkânı da yer almışlardı.

Meclis, Dr. B. Lûtfi Kırdarın bir nutkile açılmıştır. Valinin bir mesaî programı mahiyetinde bulunan bu nutku büyük alâka ile dinlenmiştir.

Vali şehir halkının mümessilleri olan şehir meclisi âzalarını selâmladıktan sonra demiştir ki:

— Türkiye Cümhuriyetinin bu en büyük, en güzel şehrine Vali ve Belediye Reisi seçilip gönderilmekle nâciz şahsım hakkında Cümhuriyet hükûmetinin göstermiş olduğu yüksek itimat ve teveccühe bu vesile ile bir kere de huzurunuzda şükran borcumu ödemek isterim.

Millî Şefimiz İsmet İnönünün, Başvekilimiz Refik Saydamın ve İcra Vekillerinin İstanbulu imar etmek, bu şehri bedii ve tarihî kıymetlerile mütenasip bir hale getirmek, iktisadî faaliyetini genişleterek halkın refahını temin eylemek hususundaki çalışmalarımıza müzaheretlerine emin olduğumu bu şehrin muhterem mümessillerine tebşir edebilirim.

İstanbula geldiğim gündenberi yapmakta olduğum araştırmalar, incelemeler neticesi olarak edinebildiğim intibalarımla tatbikini düşünebildiklerimi kısaca arzetmek isterim. Düşüncelerimde isabet görürseniz tatbikat sahasında kıymetli yardımınızdan, tecrübe ve irşatlarınızda beni mahrum bırakmıyacağınızı kuvvetle ümid etmekteyim.

Yukarıda Vali ve Belediye Reisi B. Lûtfi Kırdar nutkunu okurken, aşağıda Meclis azası nutku dinlerken

İstanbulun yaradılışındaki tabii güzelliğile uygun, tarihî ve iktisadî kıymet ve ehemmiyetile mütenasip bir şekilde imarı ve bir kelime ile kalkınabilmesi için acele yapılması lâzımgelen işleri evvelâ tesbit; sonra da bunları başaracak, ortaya çıkaracak maddî vasıtaları bulmak gibi iki noktada hülâsa edebilecek olan maruzatımın ana hatları şunlar olabilir:

(Devamı 11 nci sahifede)

Üçyüz bin Ispanyol Fransaya geçmek için sıra bekliyor

Hudud yakınındaki dağlar, kamp kurmuş mültecilerle doludur

Franko hükûmetçilerin sulh teklifini reddetti, bunların tamamen teslim olmalarını istiyor

Hükûmet kıtaları Fransaya geçmekte devam ediyor. Hududu geçen kıtaların silâhları alınıyor

Fransaya girmek için bekleşen İspanyol muhacirleri

Le Perthus 6 — İspanya hududu dün gece fevkalâde bir manzara arzediyordu. Hudud yakınındaki dağlarda kamp kurmuş mülteciler tarafından yakılmış binlerce meşale uzaktan görünüyordu. Yamaçların eteklerinde yeni gelen mülteci kafilelerinin karaltıları gözükmektedir. Bunlar, hududu geçerek Fransaya sığınmak için saatlerdenberi bekleşmekte ve bunlar çalı çırpıların etrafında toplanarak yeni ateşler yakmaktadır.

Zaman zaman hududdaki Fransız barajı kaldırılmakta ve yalnız kadın ve çocuklar değil, fakat her nevi ve şekilde lime lime olmuş üniformaları giymiş her yaşta erkekler de dahil olduğu halde binlerce kişiden mürekkep mülteci kafileleri, Fransaya geçmektedir 23 saattenberi biner kişilik dört kol, üzerleri dikkatli bir surette arandıktan sonra Boulouya gönderilmiştir.

Hududu geçenlerden alınan yüzlerce tabanca ve el bombası yığılı duruyor. Bilhassa bacakları kesilmiş ve kollarından yaralanmış birçok yaralı göze çarpmaktadır. Bunlara dahile sevkedilmek üzere kamyonlara binmek için

(Devamı 13 üncü sahifede)

Fransa demokrasiye sadık kalacak

Cümhurreisi B. Lebrun "Hak kanunu yerine kuvvet kanununun ikamesini kabul edemeyiz„ diyor

Paris 6 (A.A.) — Cümhurreisi B. Lebrun dün cümhuriyetçi gazeteler tarafından verilen ziyafette bulunmuş ve bir nutuk söylemiştir. Cümhurreisi demiştir ki:

Karmakarışık bir devre yaşıyoruz. Müstakar hiç bir şey yok. Her tarafta tahrikât yapılmakta, dünyanın temellerini teşkil eden eski beynelmilel prensiplerden ve beynelmilel kanundan kimsenin haberi yok. Bunların yerine menşei, bize söylendiğine göre, neo - dinamizm'de ve tarihin zarurî tekâmülünde olan «milletlerin tabii temayülleri» kaim olmuştur.

Bütün bunları isimleri ile yadetmek isteriz: Hak kanunu yerine kuvvet kanunu... Demek ki insanlar, hürriyet, adalet ve beşeriyet camiasının istiklâli için boş yere mücadele

(Devamı 4 üncü sahifede)

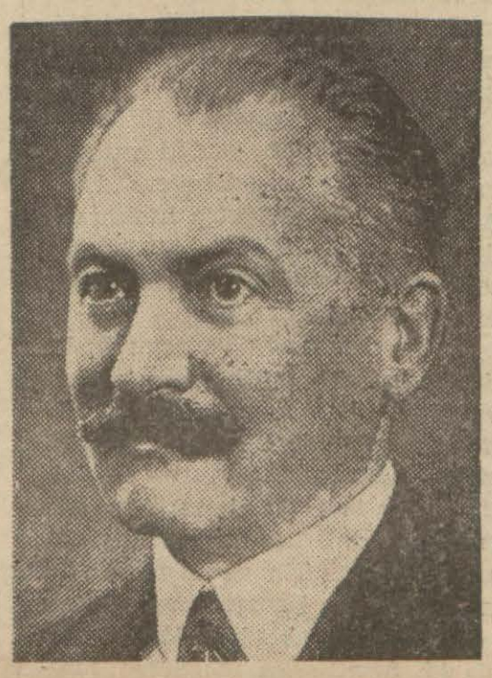

B. Lebrun

Dikkatler:

"İçtimaî muavenet„ Vekâleti

Maarif Vekâleti kendinden beklenen ve asli vazifesi icabı olan işleri yapmağa başladı. Programları ihtiyaca göre değiştirmek tedbirlerini oluyor, mekteb kitapları müsabakası açıyor, gramer yaptırıyor, ilh... Diğer bir Vekâletimizin daha tam mânasile ismile müsemma olmasını istiyoruz:

Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâleti.

Bu ismin ilk mefhumu elbet te faaliyet halindedir; âsarını görüyoruz... Fakat ikinci yarısı, kendinden beklenen feyzi veriyor mu?

İçtimaî muavenette bulunmak için maazallah bir zelzelenin çıkması mı lâzım? Öyle âfetlerde bile Kızılayın adını daha fazla işitiyoruz.

Bu Vekâlete bu isim içtimaî yardımı geniş mikyasta, her şekilde, her zaman için ve her türlü ahvale göre teşkilâtlandırması maksadile verilmiştir.

Hani? Eser nerede? Mevcudiyetini hayatımız ortasında hissettirecek muazzam, devâsa işler istiyoruz.

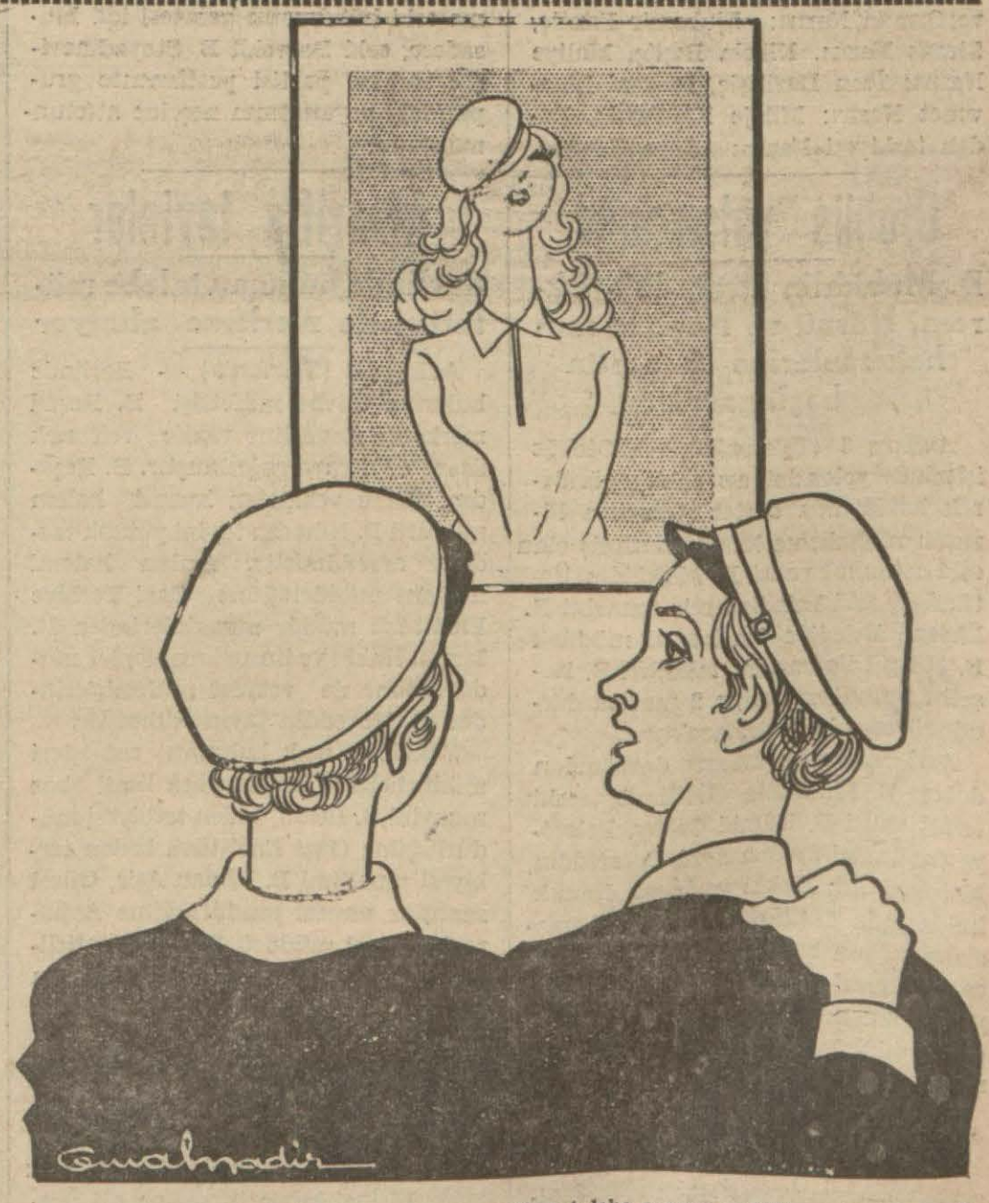

(Kız talebe saçına ondüle yaptırmıyacak)

— Gazetelerden —

— Hangi artistin?...

— Benim, geçen seneki resmim!...

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Ingilterenin kuvvetleri Fransanın emrine âmade

Ingiliz Başvekilinin beyanatı Pariste derin bir sevinç uyandırdı

Bu beyanat, Ingiliz - Fransız tesanüdünü şüpheli gösteren Italyan matbuatına bir cevap addediliyor

Londra 6 (A.A.) — İşçi partisi liderlerinden Henderson, bugün Avam Kamarasında Başvekil Chamberlainden B. Bonnet'nin Fransız mebusan meclisindeki son beyanatının İngiliz hükûmetinin noktai nazarına mutabik olmadığını sormuştur.

Başvekil Chamberlain, Hendersonun bu sualine aşağıdaki cevabı vermiştir:

Bana gelen haberlere göre, Fransa Hariciye Nazırı Bonnet, 26 kânunusanide mebusan meclisindeki beyanatında «İki memleketin de dahil olacağı bir harp takdirinde Fransanın bütün kuvvetleri nasıl İngilterenin emrine âmade ise, İngilterenin bütün kuvvetlerinin de Fransanın emrine âmade olacağını» bildirmiştir. Bu beyanat İngiliz hükûmetinin noktai nazarına tam surette mutabıktır. Şimdiden istikbalde önümüze çıkabilecek her türlü ihtimalleri tafsilâtile tedkik etmek imkânsızdır. Fakat şurasını sarih surette bildirebilirim:

Fransa ile memleketimizi birbirine bağlayan menfaatler tesanüdü o deredir ki, Fransanın hayatî menfaatlerine nereden gelirse gelsin yapılacak her tehdit derhal mecburî surette memleketimizin iş birliğini hareketa getirecektir.

Paris 7 — İngiliz Başvekilinin Avam kamarasındaki beyanatı burada bütün mahfillerde derin bir sevinç uyandırmıştır. Bu beyanat son günlerde İngiliz - Fransız tesanüdünü şüpheli göstermeğe çalışan İtalyan gazetelerinin neşriyatına katî ve sarih bir cevab olarak telâkki edilmektedir.

Yugoslavya Kabinesi teşekkül etti

Sırplarla Hırvatlar arasında tam ve nihaî bir anlaşma yapılacak

Eski hükûmetin gazetesi olan Vreme daha matbaada iken müsadere olundu

Belgrad 6 (A.A.) — Avala ajansı tebliğ ediyor: Yeni Yugoslavya Kabinesi şu suretle teşekkül etmiştir:

Başvekil ve Hariciye Nazırı: Dragişa Tzvetkoviç, Münakalât Nazırı: Spaho, Maarif Nazırı: Çiriç, Nafia Nazırı: Miho Krek, Devlet bakanı: Cafer Kuleroviç, Harbiye ve Bahriye Nazırı: Nediç, Devlet bakanı: Ante Mastroviç, Devlet bakanı: Frank Snoj, Hariciye Nazırı: Tzintzar Markoviç, Adliye Nazırı: Viktor Rujiç, Ticaret ve Endüstri Nazırı: Jevrem Totmiç, Posta, Telgraf, Telefon Nazırı: Jovan Altiparmakoviç, Maden ve Orman Nazırı: Ljubomir Pantiç, Ziraat Nazırı: Nikola Beşliç, Maliye Nazırı: İvon Daritişiç, İçtimaî Muavenet Nazırı: Miloje Rajakoviç, Beden terbiyesi Nazırı: Curo Çezoviç, Devlet bakanı: Branke Miljuş.

Belgrad 6 (A.A.) — Yeni Kabinede 11 Sırb, iki Müslüman, iki Slovak ve iki Hırvat vardır. Bu sabah tahlif edilmiş olan yeni Kabineye eski Kabine âzasından yalnız 7 kişi dahildir.

Yeni Başvekil, Sırblarla Hırvatlar arasında tam ve nihaî bir itilâf elde etmek maksadile B. Matchek ile teşriki mesaiye âmade olduğunu beyan etmiştir.

Belgrad 6 (A.A.) — Vreme gazetesinin bugünkü nüshası daha matbaada iken müsadere olunmuştur. Vreme eski hükûmetin gazetesi idi. Müsadere, eski Başvekil B. Stoyadinoviçin radikal partisi parlâmento grupundaki beyanatının neşrine atfolunmaktadır.

Otobüs yolsuzluğu

B. Muhiddin Üstündağ, Ekrem, Hüsnü ve Neşetin muhakemelerine 2 martta başlanacak

Ankara 6 (Telefonla) — Otobüs işlerinde yolsuzlukları sabit görülerek haklarında devlet şûrasınca lüzumu muhakeme kararı verilmiş olan eski İstanbul valisi B. Muhiddin Üstündağ, eski Belediye reis muavini B. Ekrem, Belediye fen heyeti müdürü B. Hüsnü ile varidat müdürü B. Neşetin muhakemelerine 2 martta dördüncü cezada başlanacaktır.

Asrî mezarlık arsası davasından dolayı B. Muhiddin Üstündağ, eski İzmit valisi B. Hâmid Oskay, Belediye encümeni âzaları Avni, Şerafeddin, Mehmed Ali, Hakkı ve İhsan Namık haklarında dördüncü ceza mahkemesince verilen beraet kararının temyiz ceza umumî heyetince nakzedildiği yazılmıştı. Bu dava da martın üçünde dördüncü ceza mahkemesinde yeniden görülecektir.

Seyhan barajı

Adana 6 (Telefonla) — Seyhan baraj işleri faaliyeti ilerlemektedir. Malzeme tamamlanmak üzeredir. İnşaata önümüzdeki ayın on beşine kadar başlanacaktır.

Maarifte tayinler

Berlinde bulunan talebe müfettişi de merkeze alınıyor

Ankara 6 (Telefonla) — Berlinde bulunan talebe müfettişi B. Reşad merkezde kendisine vazife verilmek üzere Ankaraya çağrılmıştır. B. Reşadın yerine vekâleten hususî kalem müdürü B. Nihadın tayini yüksek tasdika arzedilmiştir. Açılan kalemi mahsus müdürlüğüne Gazi Terbiye Enstitüsü müdür muavinlerinden B. İsmail Hakkı ve hususî mektepler müdürlüğüne de vekâlet müfettişlerinden B. Nureddin tayin edilmiştir.

Vekâlette açık bulunan zat işleri müdürlüğüne Haydarpaşa lisesi baş muavini B. İhsan, beden terbiyesi müdürlüğüne Gazi Enstitüsü beden terbiyesi muallimi B. Vildan Aşir, Güzel sanatlar umum müdürlüğüne Ankara kız lisesi müdürü B. Suud getirilmiş ve yerine bayan Tezer Taşkıran tayin olunmuştur.

Gençlik parkı birinci kısım inşaat mukavelesi feshedildi

Ankara 6 (Telefonla) — Nafia Vekâleti görülen lüzum üzerine Gençlik parkı birinci kısım inşaatına ait mukaveleyi feshetmiştir. İnşaat bakiyesi 253,000 küsur lira keşif bedel ile yeniden ihaleye çıkarılmıştır.

Izmit ve Adana Belediye seçimlerinin feshi

Şûrayı devlet kararı iki vilâyete tebliğ edilmek üzere

Adana 6 (Telefonla) — Belediye seçiminin feshi hakkındaki şûrayı devlet kararı Ankaradan Adanaya tebliğ edilmek üzeredir.

Adanalılar Vekâletin ve şûrayı devletin bu kararından çok memnun kalmışlardır.

İzmit belediye intihabının feshi Vekâlete tebliğ edildi

Ankara 6 (Telefonla) — İntihab işleri hakkında Dahiliye Vekâletile temasta bulunmak üzere buraya gelmiş olan İzmit valisi B. Ziya Tekal bugün 17,50 trenile İzmite hareket etmiştir.

Diğer taraftan İzmit Belediye intihabının feshi hakkında devlet şûrası umumî heyetince verilen karar bugün şûra tarafından Dahiliye Vekâletine tebliğ edilmiştir. Karar bugünlerde İzmite tebliğ olunacaktır.

Vekiller Heyetinin dünkü toplantısı

Ankara 6 (Telefonla) — Vekiller Heyeti bugün öğleden sonra Başvekâlet binasında Başvekil doktor B. Refik Saydamın başkanlığında toplanarak geç vakte kadar müzakerede bulunmuştur.

Lâzkiyede silâhlı hareketler başladı

Suriye âli komiseri karışıklığı bastırmak üzere Lâzkiyeye gidiyor

Adana 6 (Telefonla) — Gelen en son haberlere göre, Lâzkiyede silâhlı hareketler yine başlamıştır. Bazı aşiret mensupları üç köyü basmışlar ve köylerdeki Suriye jandarmalarile mücadele ederek silâhlarını almışlardır.

Suriye âlî komiseri B. Gabriyel, Lâzkiyedeki bu karışıklığı bastırmak üzere, yarın Lâzkiyeye hareket edecektir.

İskenderun serbest gümrük mıntakası

Adana 6 (Telefonla) — İskenderundaki serbest Türk gümrük mıntakasının yerini tesbit etmek üzere Ankaradan gönderilecek heyetin bugünlerde buraya gelmesi beklenmektedir. Hatay fevkalâde murahhası B. Cevat Açıkalının riyasetindeki bu heyet buradan doğruca Hataya hareket edecektir.

Macaristan - Çekoslovakya

Çekoslovaklar Macar askerlerine ateş etmişler

Budapeşte 6 (A.A.) — Yarı resmî M. T. İ. ajansı, Çekoslovak askerlerinin Ungvar mıntakasında Macar hudud muhafızları üzerine mitralyöz ateşi açtıklarını bildirmektedir.

Çekoslovak askerleri, Radvanc tepelerine ve Gerny kilisesinin damnıa yerleşmişlerdi.

Macar askerî makamları Çekoslovak hükûmeti nezdinde protestoda bulunmuştur.

Sporcular dün Valinin riyasetinde bir toplantı yaptılar

Teşkilâta bağlı klüp murahhasları Vali B. Lûtfi Kırdarın riyasetinde bir toplantı yapmışlardır. Vali, Dolmabahçe stadı işinin Heyeti Vekileye gönderildiğini ve Haziranda işe başlanacağını bildirmiştir.

Stadların belediyeye verdiği rüsumun kaldırılması için teşebbüsata girişilecek ve klüplere yapılacak malî yardım için spor direktör vekili Valiye vaziyeti bir raporla bildirecektir.

Dahiliye Vekâleti hususî kalem müdürlüğü

Ankara 6 (Telefonla) — Dahiliye Vekâleti hususî kalem müdürlüğüne tayin edilen İstanbul emniyet müdürlüğü altıncı şube müdürü B. Halil buraya gelmiş ve vazifesine başlamıştır.

Son dakika

165 bin asker ve 300 bin sivil Fransaya geçti

Ingiltere, harab Ispanyanın imarı için Frankoya para verecek

Mütareke şartları tesbit edildi ve Londradaki mümessili vasıtasile Frankoya bildirildi

Perthus 7 — İspanyadan Fransaya muhaceret akını durmadan devam ediyor. Şimdiye kadar 140,000 asker ve 300,000 sivil Fransız topraklarına iltica eylemişlerdir. Önlerinde 1250 yaralı bulunan 25,000 kişilik askerî bir kuvvet de Turlakaroldan Fransaya geçmeğe başlamışlardır. Cümhuriyet hükûmetine aid 98 tayyare de Fransız hava meydanlarına inmiştir.

Mütareke şartları

Perpinyan 7 — İspanyol başvekili B. Negrin burada bulunan İngiliz ve Fransız sefirleri ile uzun bir konferans aktederek general Frankoya teklif edilecek mütareke ve sulh şartlarını tesbit etmiştir. Bu şartlar, Burgosa bildirilmek üzere Frankonun Londradaki mümessili don Dalba gönderilmiştir.

İngiltere Frankoya para verecek

Londra 7 — Salâhiyettar mehafillerden öğrenildiğine göre elyevm Londrada bulunan Burgostaki İngiliz ajanı B. Hudson bu haftanın sonlarına doğru Burgosa avdet edecektir. İngiltere hükûmeti, general Frankoya dahili harp yüzünden harap ve perişan bir hale gelen İspanyanın imarı için bir istikraz vermeği teklif edecektir.

Bir Fransız askerî heyeti Ispanyaya geçti

Heyet Franko hükûmetinin daveti üzerine Burgos'a gitmektedir. Ispanyanın Fransa hududunda tahkimat yapmadığını görecektir

İrun 6 — Fransız generallerinden Duppieux, Duval ve Henrys ile albay Seragre ve birçok gazeteciler, İrun tarafından hududu geçerek İspanyaya girmişlerdir.

Bunlar, Nasyonalist İspanya hükûmetinin daveti üzerine yarı resmî surette Burgosa gitmektedir. Fransız generalleri İspanyanın Fransa hududunda tahkimat yapmadığını görerek bu hususiaki şayiaları tekzip edecektir.

Fransız askerî heyeti mahalline giderek tahkimat şayialarının asılsız olduğunu bilfiil görecektir.

Bir İtalyan gazetesinin Fransaya hücumları

Roma 6 — Resto del Carolino gazetesi, İspanyada Hükûmetçilerin uğradıkları hezimetten bahsederek diyor ki:

«Habeşistan harbi, İtalya tarafından 52 millete karşı kazanılmış bir zafer olduğu gibi İspanya harbi de İtalyanın Fransaya karşı kazanmış olduğu bir zaferdir. Ve Korsika, Tunus, Nis, Savoie, Djibuti ve Süveyş gibi halli lâzım eski meseleler mevcud olduğu zaman kaybedilmiş harbler daha ziyade pahalıya malolur.

Paris, gayri meşru surette elde etmiş olduğu yerleri müdafaa için Londranın tesanüdünü ileri sürmektedir. Fakat B. Chamberlainin basiretli hükûmeti, İngiliz milletini ve imparatorluğunu arbedeye sokarak İtalya tarafından teşebbüs edilmiş olan cesurane mesaî birliği eserini kendi elile imha etmeği acaba istiyecek midir? İngiltereye bu suali soruyoruz.

B. Roosevelt'in beyanatının akisleri devam ediyor

Bir Alman gazetesi B. Roosevelt'in avanslarını, Fransanın Almanya ile uzlaşma politikası bakımından tehlikeli buluyor

Berlin 6 (A.A.) — Berliner Börsen Zeitung gazetesi, B. Roosevelt'in beyanatının Fransa'da yaptığı akisten bahisle bu beyanatı velveleli alkışlarla karşılıyan bir kısım Fransız matbuatının B. Roosevelt'in tekzibini ehemmiyetsiz göstermiş olduğunu kaydederek diyor ki:

«Bu gazeteler şüphesiz B. Roosevelt'in kendilerine verdiği vazifeyi, yani totaliter memleketlere karşı Amerikanın ilk müdafaa hattını ve demokrat memleketlerin ilk kalesini teşkil etmek vazifesini iyi komşuluğa tercih etmektedirler.

Fransa kendi hududlarını başka devletler içine nakil (Çekoslovakya ve Avusturya mevzuu bahistir) politikasını pek fena bir şekilde tecrübe etmiştir. Bu politika Fransız hududlarını hiç te emin bir vaziyete sokmamıştır. B. Beneş ve Şuşnig, Fransa ve İngiltere için ne idilerse bu iki memleket te Roosevelt Amerikası için o olmak icab eder. Bereket versin ki Amerikanın muharebe meydanına bir kaç bin kilometre uzak bulunmak gibi büyük bir imtiyazı vardır.

Fransanın Almanyaya karşı uzlaşma ve dostluk politikası bakımından B. Roosevelt'in avansları enteresan olmamak ve hattâ tehlikeli olmak icab eder. İyi komşuluk prensipi demokrat devletlerin totaliter memleketlere karşı ileri karakolu olmak vazifesile telif edilemez. Çok şükretmeli ki bütün Fransız matbuatı ayni fikirde değildir.»

Kütahyada büyük elektrik santralı

Ankara 6 (Telefonla) — Kütahyada yapılması kararlaştırılan büyük elektrik santralının kurulacağı mahalli son defa tetkik etmek üzere Kütahyaya mütehassıs bir heyetin gönderilmesine karar verilmiştir. Heyet yarın buradan hareket edecektir.

Doğum

Son Posta refikimizin neşriyat müdürü B. Cevad Fehmi Başkutun bir erkek evlâdı dünyaya gelmiştir. Miniminiye uzun ömürler dileriz.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Maarifimizde bir hamle

Her genç bir baltaya sap olacak...

Tahsil cihazı içine giren gençlerin çoğu bir baltaya sap olamıyor. Liselerden, ortamekteplerden dökülüyor, aylak kalıyorlar.

Ebeveyn:

— Ah, seni böyle senelerce okutacağıma, keşke bir ustanın yanına çırak verseydim, bari marangozluk öğrenir, çalışmağa alışır, eve ekmek getirirdin... - diye dizlerini dövüyorlar.

Ve maalesef böyle diyenler de ekseriyet... Zira, mekteplerimizin birinci sınıfına faraza yüz çocuk girerse, son sınıfından on kişi mezun oluyor. Geri kalan doksanı, yıllarca süren meşakkatli tahsile, sıhhî, ailevî, uzvî, içtimaî, zekâî, (kabiliyet, sa'y kelimeleri «î» ile nihayetlenemiyor; halbuki epeyce faydalı olan şu «sel» lâhikasını cenin halindeyken öldürmeseydik şimdi şuraya faraza «kabiliyetsel», «say'sel» diye ilâve ederim.» hülâsa türlü türlü sebeblerle devam edemiyor; şu veya bu fırtına, şu veya bu çürüme, kurtlanma ile sapır sapır dökülüyor.

Bunlar ferd namına da, aile namına da, cemiyet namına da hep ziyan.., Yük taşı! Taşımazlar... Uç! Uçmazlar... Ne pratik, ne de ilim adamlarıdır... Demek maarif cihazı bir nisbet dahilinde faydalı vatandaş yetiştirdiği gibi, diğer bir bakımdan da zarar veriyor: Mektebe girip yarı yolda dökülenleri tereddî ettiren bir hali var.

İşte hastalık buradaydı. Teşhis konulamıyorsa bile cemiyetin ötesinden berisinden ağrılar hissediliyor, sızıltılar duyuluyordu.

Cümhuriyet devrinde inkişafı devam edip hüviyeti istikrar eden neslin mümessili halinde maarifin başına geçen Hasan - Âli Yücel, derdlerin bir çoğuna birden parmağını değdirdi.

Onun birbiri ardı sıra giriştiği işleri herkes aldâka ve memnuniyetle takib ediyor:

— Gramer de yaptıracak!... Mektep kitaplarını da yoluna sokuyor!... Tedris programını da görüşecek!... Tavruhareketi de tanzim ediyor!...

Fakat, zaten bunlar tabiî şeyler değil midir?... Bunlara teşebbüs etmeden kültür işlerini çevirmeğe kalkmak, «mektepler olmasa maarifi idare ederdim!» demekten farksızdır... Hasan - Âli Yücel, böylelikle, boynuna borç farizaları edâ etmekten başka birşey yapmış olmuyor. Bütün bunlarda bir harikûlâdelik görmüyorum.

Asıl onun, bu memlekete getirmek için teşebbüse giriştiği yepyeni ve yüksek bir kültür, bir nesil yetiştirme siyaseti var ki, bunu, gazetelerde dün çıkan beyanatından öğrendik:

«— *Bütün tahsil kademelerine muvazi olmak şartile bir meslekî ve teknik tedrisat kurmak...»*

Yani, tahsile başlıyan bir genç ilk yahut orta okuldan sonra artık okumağa devam etmese, hayata atılsa, - sadece umumî ve mücerred malûmata sahip olmakla kalmıyacak; - pratik bir bilgi de edinecek... Yine Vekilin sözlerinden:

«— *Meselâ Samsun bir tütün memleketi olduğuna göre Samsun orta mektebinde açılacak teknik şubeleri arasında tütün eksperi yetiştirmek üzere bir şube bulunacaktır.»*

Böyle bir şekli maarif için kaç yazımda ne kadar temenni ettiğimi belki bazı karilerim hatırlıyacaklardır. Fakat elbette bu yalnız benim duyduğum bir ihtiyaç değildi. Cemiyetimizi her sahada yükseltecek olan bin bir küçük işte ihtisas sahibi nesillerin maarif kanalı vasıtasile yetişmesini herkes can ve gönülden diliyordu.

Hasan - Âli Yücel, memleketin etinden kemiğinden duyulan bu ihtiyacı sezdi; ona bir şekil veriyor, onu iktidar mevkiinden resmiyet sahasına sokuyor.

Böylelikle mektepler sadece memur yetiştirmek ve geri kalanları seril sefil dökmek vaziyetinden çıkıyor. Büyük küçük her ihtisas ve meslek maarif cihazı içinde edinilecek.

İşte yeni tutulan maarif siyasetinin vereceği netice... (Vâ- Nû)

ŞEHİR HABERLERİ

Baro seçimi vekâletçe feshedildi

İntihapta karışıklık olmuş, bütün avukatlar iştirak edememişler

Yeni avukatlar kanununun meriyet mevkiine girmesi üzerine İstanbul barosuna mensup avukatlar ağır ceza mahkemesi salonunda toplanarak yeni kanun mucibince baro reisi ve inzibat meclisi âzasını intihab etmişlerdi. Fakat o zaman âzadan avukat B. Münim Mustafa bu intihabın yolsuz olduğunu, salonun darlığı yüzünden âza avukatların hepsinin iştirak edemediklerini ileri sürerek gayri kanunî olan bu intihabın feshile yeniden seçim yapılmasını istemiş ve bu hususta Adliye Vekâletine de müracaat etmişti.

Bu müracaat üzerine Adliye Vekâleti tedkikat yapmış ve ileri sürülen iddiayı muvafık görerek İstanbul barosu intihabının feshine ve yeniden intihab yapılmasına karar vermiştir.

Aldığımız malûmata nazaran Adliye Vekâleti intihabı şu sebepten feshetmiştir: Kanun mucibince, intihapta, baro lâvhasındaki isimler okunarak sıra ile avukatların reylerini kullanmaları lâzım gelirken o gün kalabalık arasında madenî vazolar gezdirilmiş ve rasgele reyler bu vazolara atılmıştır. Bu hareket, intihabı ihlâl edecek mahiyette görülmüş ve Adliye Vekâleti bu hususta kanunun kendine bahşettiği hakkı kullanarak feshine karar vermiştir.

Bu karar üzerine baroda yeniden intihab yapılınca, bundan evvel seçilen reis ve inzibat meclisinin şimdiye kadar yaptıkları işler de yenilenecektir.

Otomobil kazaları

Dün üç kişi yaralandı, iki şoför yakalandı

Şoför Vartanın idaresindeki otomobil dün Haydarpaşa caddesinden geçerken, Bira fabrikasında kontrol memuru B. Aliye çarparak vücudunun muhtelif yerlerinden yaralamış, polis yaralıyı Nümune hastanesine yatırmış, şoförü de yakalamşıtır.

Şoför Jojefin idaresindeki otomobil İstinye iskelesi önünden geçerken Nevzad ve Şerif isimlerinde iki şahsa çarparak yaralanmalarına sebeb olmuştur. Şoför yakalanmış, yaralılar tedavi altına aldırılmıştır.

Haklı şikâyetler

On senedir bir türlü kaldırılamıyan enkaz

1929 senesinde şiddetli bir kış, İstanbulda birçok hasarat yapmıştı. Bu arada Ortaköyde bir saray duvarı da yıkıldı. Tramvay hattını da kapayan enkazın, o zaman, ancak tramvay geçebilecek kadar olan kısmı kaldırılmıştır.

Ortaköyde gayet küçük bir saha olan cami önündeki rıhtımdan başka halkın nefes alabileceği yer yoktur. Akşama kadar yorulan vatandaşlar, caddede bir kaç piyasa ile vücudlarını dinlendirmeğe gayret etmektedirler. Maalesef o caddenin de yirmi beş metrelik bir kısmı anlattığımız şekilde enkaz ile kapanmıştır.

Şimdiye kadar yapılan birçok müracaatlar bu yığının kalkmasına hizmet edememiştir. Yeni Valimizin birçok icraatına şahid olduğumuz bugünlerde bir kere daha mevzuubahis etmekten kendimizi alamadık. On senedir duyuramadığımız sesimizi umarız ki bu sefer duyacak makam bulunur.

İ. T.

Almanyadan gelen vapurlar ve Satie işi

Müfettişlerin tedkikleri daha bir müddet devam edecek

İktisad ve Maliye Vekâletleri müfettişleri, 250,000 liraya satın alınan «Satie» binası meselesile Denizbankın diğer bazı işleri üzerinde tedkikata dün de devam etmişlerdir. Müfettişlerin çalışmaları daha bir müddet devam edecektir.

Denizbank tarafından Almanyaya ısmarlanarak tesellüm edilen vapurlar üzerindeki çalışmalar henüz bitirilmemiştir. Bu hususta Deniz ticaret müdürlüğünde tedkikat yapan komisyon raporunu kuvvetli bir ihtimalle bu hafta içinde kazırlıyacaktır.

Bayan Halide Edib geliyor

Haber aldığımıza göre Pariste bulunan kıymetli muharrir bayan Halide Edib bu ayın sonlarına doğru İstanbula gelecektir.

Tramvay ve Tünel şirketlerinin tesellümü devam ediyor

Tramvay ve Tünel şirketlerinin devir ve tesellüm muamelesine dün de sabahtan akşama kadar devam edilmiştir. Kasa mevcudunun tesellümü bitmiş, bankadaki hesapların tedkikile malzemenin tesellümüne başlanmıştır. Şimdi Metro hanı tesellüm edilecektir.

Alacak meselesinden kavga

Fatihte oturan Yakup ve Osman isimlerindeki iki arkadaş, bir alacak meselesinden kavga etmişler, Yakup Osmanı yüzünün muhtelif yerlerinden yaralamıştır. Polis, suçluyu yakalıyarak mahkemeye vermiştir.

Vapurda yakalanan kaçak içki

Alâkadarlar dün Üsküdar müddeiumumiliğine verildiler

Sokoni Wakum kumpanyasının gaz vapurlarından birinde kaçak içki yakalanmıştı. Gümrük muhafaza teşkilâtı bu hususiaki tahkikat evrakını ikmal etmiş ve maznunlar dün akşam Üsküdar müddeiumumîliğine verilmişlerdir. Bunlar, kumpanyanın direktörü Maktomari, gaz şilepinin suvarisi Cosene, diğer iki kaptan, tayfa Angeleoko ve depo bekçisi İskenderden mürekkep olmak üzere altı kişidir.

İddiaya göre direktör Maktemari, İbrahim ve İhsan isminde iki memura kaçak eşyanın imhası şartile 150 lira teklif etmiştir.

Şimdiye kadar vapurda 18 sandık yakalanmış bunların dördünde beş yüz liralık viski, cin ve likör olduğu görülmüştür. Diğer 14 sandık henüz açılmamıştır. Kumpanyanın Serviburnundaki deposunda da arama yapılmış, sigara ve iskambil kâğıdile bazı kaçak eşya da bulunmuştur.

Büyükadaya su vermek için hazırlık

Adalara su vermek üzere Belediye ile Denizbank arasında müzakere yapıldığını ve esaslarda anlaşma olduğunu yazmıştık.

Haber aldığımıza göre Belediye sular idaresi Büyükadada su kablosu, iskele inşası, terfi ve tazyik makinesi vesair tesisat için keşifler yapmağa başlamıştır. Su müzakeresi müsbet şekle girdikten sonra bu keşiflere göre hemen inşaata başlanacaktır.

Yıkılan duvar

Enkaz altında kalan amele hastanede öldü

Şişhanede yıktırılmasına başlanılan eski inzibat karakolunun bir duvarının yıkıldığını ve bir amelenin enkaz altında kaldığını yazmıştık. Birdenbire yaralanan amele Ali dün ölmüştür.

Yıkma işinde tedbirsizliği görülen Osman polisçe yakalanarak hakkında takibata başlanmıştır.

Türk - Rumen ticaret anlaşması müzakerelerine başlanıyor

Türk - Rumen ticaret anlaşması yenileneceği cihetle Ankarada müzakerelere yakında başlanacağı haber alınmıştır. Rumen ticaret heyeti bir kaç güne kadar Bükreşten şehrimize gelecek, Ankaraya gidecektir.

Bir çocuk ocağa düştü, aldığı yaralar neticesinde öldü

Sarıyerin Gümüşdere köyünde Ahmedin kızı dört yaşlarında Bedriye evvelki gece evde yalnız kalmıştır. Bedriye odanın içinde oynarken ocağın ateşlerini karıştırmağa başlamış, bu sırada ocağa düşerek bir çok yerleri yanmıştır.

Çocuk Etfal hastanesine kaldırılmış ve tedavisine çalışılmışsa da aldığı yaralardan ölmüştür.

İSTANBUL HAYATI

Gece hayatından bir sahne

Sinemadan çıktık, İstiklâl caddesinde tramvay bekliyorduk. Arkadaşım:

— Gel, dedi, bu gece uykudan biraz fedakârlık yapalım da iskemle üzerinde sabahlıyanları görelim.

Camlı bir kapıdan geçtik, dolambaçlı merdivenlere tırmandık, üst katta bir odaya girdik.

Paltomu çıkarırken etrafa dikkat ediyorum: Sarkık yanaklarının pudra kaplamasında yer yer dudak izleri, salya bulaşıkları sırıtan kırk beşlik, şişman bir kadın homurdanıyor:

— Daha oturacak mıyız? Tekrar bara gidecektik ya?...

Karşısındaki narin endamlı delikanlı ağır ağır başını kaldırıyor. Mahmur gözlerini zorlukla açıp kadını süzerken pudra bulaşık dudakları ihtirasla titriyor. Dirseklerini masaya dayayıp kekeliyor:

— Oturacağız cicim. Artık bara gidemeyiz... Çünkü... Çünkü pa. pa. para kalmadı. Bu gece burada sabahlıyacağız.

Karşı masada dört genç baş başa vermiş yüksek sesle konuşuyorlar:

— Bu geceki sürpriz Muallânın pek hoşuna gitti.

— Neriman da çok memnun kaldı amma...

— Eh, amması da ne oluyor.

— Ne olacak?... Onlara sürpriz yaptık amma, ceplerimizde de metelik kalmadı. Uykusuzluk da cabası.

— Uykusuzluk birşey değil. Fakat sigarasızlığa dayanamıyorum. Keşki barda iki bira eksik içseydim de bir paket sigara parası ayırsaydım.

Dördü de ceplerini, çantalarını karıştırdılar. Masanın üzerine yığılan kuruşlar, on paralar sayıldı. Biri telâşla haykırdı:

— Tamam on dokuz buçuk kuruş... Yediğimiz dört pastanın parasını bile ödiyemiyeceğiz.

Garson bizi de garip bakışlarla süzerek pasta tabağını, çatalları, bıçakları masaya bıraktı. Arkasını döner dönmez mırıldandığını duydum:

— Al iki tane daha... Barlarda, gazinolarda para yerler, cepte metelik kalmayınca otele gider gibi buraya koşarlar.

Bu sırada geride bir horultu başladı, başımı çevirdim. Arka masada oturan adam yüzü koyun masaya kapanmış. İri, mosmor burnu pastaların içine gömülmüş. Elindeki pasta bulaşık çatal, kirden çalı süpürgesi gibi dikleşen dağınık saçlarına gümüş tarak gibi saplanmış. Yokuşa tırmanan bozuk bir kamyon motörü gibi horlıya horlıya uyuyor. Derin derin teneffüs ettikçe keskin, bulandırıcı bir ispirto kokusu etrafa yayılıyor.

Saatler ileriledikçe sesler de perde perde alçalıyor. Göz akları kızıllaşıyor, benizler soluyor, başlar ağırlaşmış gibi mütemadiyen öne, arkaya, yana çarpılıyor. Pelteleşen vücudlar, kuş tüyü şilteye yerleşir gibi iskemlelerin kuru tahtaları üzerine yığılıyor. Dirsekler masaların mermerine, şakaklar avuçlara dayanıyor. Altı üstlü kirpikler sarmaş dolaş oluyor. Uykunun kızgın iğnelerile sızlıyan göz bebekleri donuklaşıyor... Dakikalar saat kadar uzuyor, saatler geçmek bilmiyor, bir türlü sabah olmuyor.

Cemal Refik

Bay Amca sinemada !..

— Tiyatro ile sinemanın rekabetinden bahseder dururlar Bay Amca!...

... Derler ki sinema tiyatroyu öldürüyor!... Yanlış!... Kabahati, yalnız sinemaya yükletmek günah!...

... Mahkeme koridorlarının da tiyatro ile rekabet ettiğini unutmamalı!... İnsan oralarda öyle vakalar işitiyor ki şaheser!

... Meselâ, bir adam, minareden komşu kadına işaretler edip lâf atmış!... Yalnız bu davayı dinlemek dokuz tiyatroya bedel!...

B. A. — Gülme dostum!... Telefon kıtlığı şehirde biraz daha devam edersе hepimizin yapacağı bu!...

Manisa mektupları

Manisa Halkevinin değerli faaliyeti

Temsiller, edebiyat geceleri alâka ile takib ediliyor, fakir aileler gözetiliyor

Manisa (Akşam) — Vilâyetimiz Halkevinin bir yıl içinde yaptığı işler Manisa için çok faydalı olmuştur. Evin her şubesi faal bir haldedir. Gerek neşriyat, gerek sağlık ve gerekse kültür, gösterid ve spor kolları intizamla çalışmaktadırlar.

Halkevinin çalışkan başkanı B. Azmi Önakın görülen işler hakkında şu malûmatı vermiştir:

«Evimizde on beş günde bir edebiyat geceleri tertib ediyoruz. Ve bu geceler çok rağbet görmektedir. Vilâyetimizin münevver tabakası ve edebiyat meraklıları bu geceleri alâka ile takib ediyorlar. Geçen toplantı Mehmed Akif ve Recaizade Ekreme tahsis edilmişti. Halkevlerinin açılış günü için şimdiden icab eden hazırlıklara başlanmıştır. Bu gece edebiyat gecelerinin 4 üncüsü olacak ve toplantı millî edebiyatımıza tahsis edilecektir.

Evin temsil kolu muntazaman temsiller vermektedir. Umumî arzu üzerine B. Vedad Nedim Törün (Kör) piyesi temsil edilmiş ve alâka ile karşılanmıştır. Piyeste rol alan Nadire Kızılok, Kerim Kudat, Ahmed Öztürk ve Bahri çok muvaffak olmuşlardır. Bayramda on iki kişiden mürekkeb bir kafile İzmire giderek aynı piyesi temsil etmişler ve piyes o gün hoparlörlerle İzmirli yurddaşlara dinletilmiştir.

Bayram münasebetile Evin yardım sosyal kolu tarafından 573 fakir aileye tuz, gaz, kibrit, sabun, zeytinyağı dağıtılmıştır. Yapılan bu tevziatla bayramda fakir yurddaşlarımız sevindirilmiştir. Yardım sosyal kolunun tertib ettiği balodan temin edilen hasılatla yapılan bu hayır işi çok yerinde olmuştur. Ev tarafından açılan dispanserde muayyen günlerde mütehassıs doktorlar tarafından yurddaşlarımız muayene edilmekte ve ilâçları Halkevi tarafından temin olunmaktadır.

Hoparlör teşkilâtı ile Evde verilen konferanslar ve temsiller hariçte de yurddaşlara dinletilmekte ve her gün muntazam bir surette neşriyat yapılmaktadır. Evin köycülük kolu gezililerine devam ederek köylü yurddaşlarımızı aydınlatmaktadır. Evin Kitapsaray kolu da faaldir. Mevcud olan eserlerden binlerce yurddaşımız faydalanmakta ve hattâ hapishanedeki mevkuflar da istifade etmektedirler. Bu yıl Evin salonlarında muhtelif sergiler açılmıştır.

Evin spor kolu da iyi çalışıyor. Dağspor gezililerine devam etmektedir. Gençlik kahve köşelerinden kurtarılmıştır.»

Kızılay balosu çok güzel oldu

Bayramın üçüncü günü Halkevi salonlarında tertip edilen Kızılay balosu çok neşeli geçmiştir. İzmirden getirtilen caz balonun neşesini bir kat daha arttırmıştır. Kurum başkanı Cemil, ve idare heyeti tarafından kuruma bir gelir temini için tertip edilen bu balo şimdiye kadar verilen baloların en güzeli olmuştur.

Manisada inşa hareketleri

Atatürk caddesindeki sinema binası inşaatı gittikçe ilerlemektedir. Hususî idare tarafından yaptırılan bu bina bulunduğu sahayı tezyin edecek bir imar eseri olacaktır. Evkaf idaresi tarafından da ilimizde mesken buhranını önlemek düşüncesile iki büyük bina yaptırılmaktadır.

Bunların da inşaatı bitmek üzeredir. Hususî idare ayrıca iki dükkân yaptırıyor.

Denizbankın kadrosu

Tedkikler devam ediyor kadro tamamlanınca umum müdür Ankaraya götürecek

Denizbankın memur kadrosu üzerindeki tedkikler henüz ikmal edilmemiştir. Kadro hazırlıkları bittikten sonra umum müdür B. Yusuf Ziya Erzin Ankaraya gidecektir. Yeni kadronun iki, üç güne kadar ikmal edileceği tahmin olunuyor.

Memurları çok yakından alâkadar eden bazı şayialar üzerine B. Yusuf Ziya Erzin dün gazetecilere kısaca demiştir ki:

— Kadro üzerindeki tedkikler henüz ikmal edilmiş değildir. Memurlardan bir kısmının açıkta kalacağı hakkında da tekarrür etmiş bir vaziyet yoktur.»

Fransa demokrasiye sadık kalacak

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

etmişlerdir. Beyhude yere ıztırap çekmişlerdir, öyle mi?

Bu prensipler, bundan bir kaç sene evvel medeniyetimizin esası ve şerefi addedildiği halde şimdi bunların ortadan kalkmasına şahid olmağı kabul etmeli miyiz?

Fransa, böyle bir ihtimali kabul edemez. Demokrasi esasına müstenid kanunlara sadık kalmış memleketlerle hemfikir olan ve Atlas Okyanusunun ötesinden vaki olan davete icabet eden Fransa, mazide sarfedilmiş gayretlerin neticelerini muhafaza etmeğe ve saadeti temin ve umumî sulhü muhafaza edebilecek prensiplerin ancak bu prensipler olduğunu bütün dünyaya isbat etmeğe azmetmiştir.»

Reisicümhur, diğer milletlere söz anlatabilmek ve onları çekebilmek için kuvvetli olmak lâzımgeldiğine işaret etmiştir.

Afrika haritası

Fransız Somalisi İtalyan toprağı gösteriliyor

Roma 6 (A.A.) — Popolo Di Roma, Afrikanın bir haritasını neşretmiştir. Bu harita, Alman mütalebatını göstermekte ve Fransız Somalisinin hududunu ortadan kaldırarak burayı Eritre ve Habeşistana ithal etmektedir.

Çekoslovakya komintern aleyhindeki pakta girecek mi?

Prag 6 (A.A.) — Reuter ajansının muhabirinden:

Slovak fırkasının propaganda şefi, «Hlinka muhafızları» nın bir mitinğinde» Çekoslovakya, komintern aleyhindeki misaka iştirak etmelidir!» demiştir.

Mumaileyh, Slovakyanın Pragdan tamamile müstakil olmak arzusunda bulunduğunu beyan etmiştir.

Sovyet Rusya - Yemen dostluğu muahedesi 10 sene uzatıldı

Moskova 6 (A.A.) — Sovyet Rusya ile Yemen arasında 1/11/1938 de Sana'da akdedilmiş olan dostluk ve ticaret muahedesi, Yemen kralı ile B. Litvinof arasında mektuplar teatisi suretile 10 sene için temdid edilmiştir.

Arabacılar cemiyeti umumî heyeti toplandı

Esnaf cemiyetleri heyeti umumiye toplantıları dünden itibaren başlamıştır. Dün arabacılar cemiyeti umumî heyeti senelik toplantısını yapmıştır. Toplantılar mart bidayetine kadar ikmal edilecektir.

Diğer taraftan esnaf hastanesinin ihtiyaçları ve bilhassa hastane olmağa elverişli bir bina bulmak üzere seçilen komisyon da dün ilk toplantısını yaparak çalışmalara başlamıştır.

6/2/939 Pazartesi günü İstanbul Halinde toptan satılan yaş meyva ve sebze fiatleri:

Cinsi			En aşağı Kr. S.	En yukarı Kr. S.
Bakla	Kilo		55 —	65 —
Lâhana	»		1 50	2 50
Pırasa	»		1 50	2 —
Ispanak	»		2 —	2 50
Şalgam	»		3 —	4 —
Yerelması	»		4 —	5 —
Havuç	»		3 —	3 50
Kereviz kök	»		5 —	6 —
» yaprak	Demet		3 —	4 —
Karnabahar	Adet		8 —	20 —
Enginar	»		12 —	20 —
Yeşil salata	100	»	50 —	80 —
Pancar	Demet		2 —	2 50
Maydanoz	»		— 50	— 75
Dereotu	»		— 50	— 75
Nane	»		— 50	— 75
Taze soğan	»		1 25	1 50
Taze sarmısak	»		1 25	1 75
Kırmızı turp	»		— 60	— 80
Amasya elması	Kilo		14 —	40 —
Ferik elması	»		15 —	25 —
İnebolu elması	»		8 —	12 —
Gümüşhane elması	»		13 —	17 —
Lâz elması	»		9 —	14 —
İngiliz (Taraklı) elması	»		12 —	15 —
Armud Ankara	»		30 —	50 —
Kestane	»		8 —	12 —
Muz yerli	»		80 —	90 —
» ecnebi	»		110 —	130 —
Balkabağı	»		3 —	5 —
Kestane kabağı	»		3 —	4 —
Ağaç kavunu	Adet		3 —	7 —
Yerli limon	100	»	250 —	400 —
Portakal:				
Dörtyol	36	Paket	275 —	300 —
»	64	»	300 —	325 —
»	80	»	200 —	225 —
»	100	»	180 —	200 —
»	150	»	180 —	200 —
Alanya	64	»	300 —	320 —
»	80	»	250 —	300 —
»	100	»	180 —	200 —
Fenike	160	»	375 —	400 —
»	200	»	400 —	425 —
Rize	80	»	220 —	225 —
»	100	»	170 —	190 —
Mersin Yafası	120	»	850 —	900 —
»	160	»	800 —	850 —
»	200	»	750 —	800 —
Mandalina:				
Rize	100	Adet	70 —	140 —
Bodrum	100	»	200 —	350 —
Mersin	100	»	170 —	300 —

BULMACAMIZ

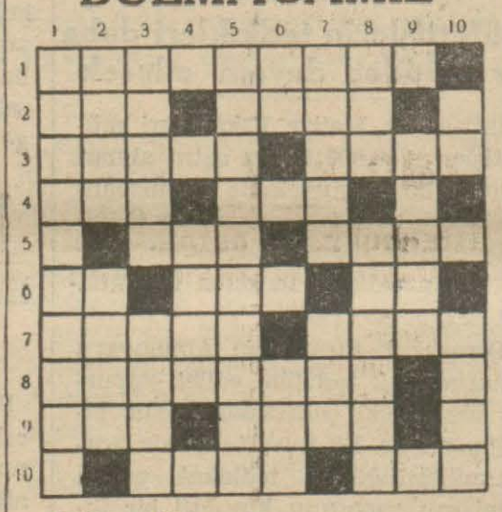

Soldan sağa:
1 — Takım - Tayfa.
2 — Cefa - Bir adamın yaptığı iş.
3 — Güzellik - Aslan saçı.
4 — İstifham edatı - Sıfat edatı.
5 — Suya mensup - Bir renk.
6 — Tersi şikâr lur - Sonuna «K» gelirse horozun şapkası olur - Bir emir.
7 — Seri - Tuvalet macunu.
8 — Filozof.
9 — Sonuna «N» gelirse bir nakil vasıtası olur - Erkek dadı.
10 — Razı - Az.

Yukarıdan aşağı:
1 — Sabah.
2 — Bir meyva - Ele avuca sığmaz.
3 — Bir erkek ismi - İnce kalbur.
4 — Familya.
5 — Teklifsizce.
6 — Bir emir - Ağacın kolu.
7 — Tahta kanape - Saçsız baş.
8 — Başına B gelirse yara olur - Pek parlak.
9 — Titreyiş.
10 — Nota - Bir ay ismi.

Geçen bulmacamızın halli

Soldan sağa:
1 — Egemenlik, 2 — Gazino, Bâr, 3 — Er, Kitara, 4 — Dalak, Batı, 5 — Ebe, Ucuz, 6 —Ney, Sefa, 7 — İt, Bug, Tas, 8 — Ya, Remil, 9 — İle, Hakeza, 10 — İnlemek.

Yukarıdan aşağı:
1 — Egedenizi, 2 — Garabet, Li, 3 — Ez, Ley, Yen, 4 — Mika, Ba, 5 — Enikonu, He, 6 — Not, Gram, 7 — Abus, Eke, 8 — İbrazetmek, 9 — Kâat, Faiz, 10 — Aslan.

Basın kurumu balosu

Basın Kurumu balosu bu sene 18 Mart 1939 cumartesi günü akşamı Maksim salonlarında verilecektir.

Yugoslav klübünün senelik içtimaı

Yugoslav klübünün senelik mutat içtimaı, klübün Beyoğlu Tepebaşındaki binasında 12 şubat 939 pazar günü öğleden evvel saat 9,30 da icra edilecektir.

Köpek isteniyor

Base ve Foksteriye cinslerinden gayet iyi cins 2 erkek yavru köpek isteniyor. Akşam ilân memurluğuna müracaat. Telefon: 20681. ★

Dünyanın en büyük şehri NEWYORK'tur.
» » » Tiyatrosu NEWYORK'tadır.
» » » Binası »
» » » zengin adamları »

Bu yaz bütün cihan, beş yüz milyon lira sarfile vücuda gelen:

Dünyanın en muazzam sergisini

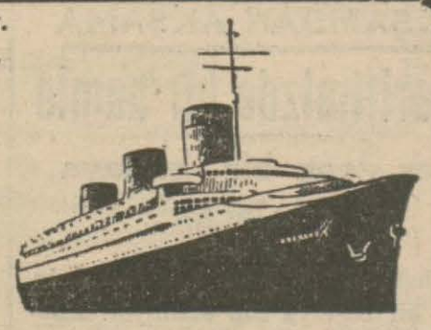

Yine Newyorkta görecektir. Derhal kaydolunuz.

NATTA Acentaları Galatasaray **İTTA** Perapalas karşısında

8 Şubat Çarşamba günü akşamı TURAN Tiyatrosunda

Ses Kraliçesi **HAMİYET YÜCESES** ve **SAZ** arkadaşları, **ERTUĞRUL SADİ TEK** birlikte **ÇAMURDA BİR ZAMBAK** Vodvil 3 perde

Fiatlarda zam yoktur. Tafsilât el ilânlarında. Telefon: 22127

Yarın akşam *SÜMER* sineması

Scala de Milânodan İtalyan Tenorları Kralı

TITO SCHIPPA

en güzel ve en Ruhnavaz İtalyan Musikisinin iştirakile

BENDEN MES'UD KİM VAR?

Muhteşem Filminden; İtalyan Operası Repertuvarlarının en güzel parçalarını teganni edecektir.

TİTO SCHIPPA SCALA'nın en meşhur ve büyük yıldızlarının iştirakile

CATERİNA BORATTO ve MARIA JACOBINI

ile beraber oynadığı bu Filim bir Sanat Musiki, Lüks ve aşk Şaheseridir.

Bugün, bu akşam ve Yarın son matinesine kadar

PARİS ÇİÇEĞİ Danielle Darrieux

Zengin Filminin son seanslarıdır.

Arzui umumî üzerine

ŞIK sinemada

Memleketin en çok sevdiği TÜRKÇE SÖZLÜ, ARAPÇA ŞARKILI

AŞKIN GÖZYAŞLARI

Filmi devam ediyor.

Yarın matinelerden itibaren

YILDIZ *sinemasında*

Memleketimizin en sevimli artisti

DANIELLE DARRIEUX'un

en güzel Filmi

KATIA

Bu senenin en harikulâde Filmi

DİKKAT: Bu sene göreceğiniz

Rejisör ERNST LUBITSCH'in

1939 da çevirdiği yegâne eseri

GARY COOPER'in

CLAUDETTE COLBERT

ile beraber temsil ettikleri

SEKİZİNCİ

Fransızca sözlü müstesna süper Filminin ehemmiyetine binaen

SARAY sineması

Yarın akşam İlk GALA GECESİ olarak gösterecektir.

Biletler sabahtan alınabilir.

Tepebaşı Dramı kısmı

Bu akşam saat 20,30 da

BİR MİSAFİR GELDİ

TURAN TİYATROSU

Bu akşam Ertuğrul Sadi tek ve arkadaşları ilk defa **Çamurda Bir Zambak** Vodvil 3 P.

8 Şubat çarşamba akşamı **Hamiyet Yüceses** ve arkadaşları. ★

Bir motosiklet bir çocuğa çarparak yaraladı

Nureddin isminde birinin idaresindeki motosiklet Beyazıdda Hüsnü isminde on yedi yaşında bir çocuğa çarparak yaralamış, yaralı Cerrahpaşa hastanesine yatırılmıştır.

Acıklı bir ölüm

Ankara vapuru süvarisi B. Cemal Denizcioğlu vefat etmiştir. B. Cemal Denizcioğlu Türkiyenin en eski denizcilerinden biriydi. Bu itibarla vefatı her tarafta büyük teessür uyandırmıştır. Cenazesi bugün Anadolu Maltepesindeki evinden kaldırılacaktır. Denizbank cenazeye iştirak edecekler için bu sabah Adalar iskelesinden hususî bir vapur kaldıracaktır.

HALK OPERET

Bu akşam 9 da

Modern Kızlar

Büyük operet 3 perde

Yazan: Mahmut Yesari ★

POLİTİKA

Fransız - İspanyol müzakeresi

Katalonyanın şimalindeki yüz bin kişilik İspanyol ordusu kendisini bir türlü toplayamayıp Fransa hududuna doğru çekilmektedir. Fransa hükûmeti artık Pirene dağlarındaki Atlas Okyanusundan Akdenize kadar uzanan hudut boyunda general Franko hükûmetinin ve kuvvetlerinin yerleşmelerini tabii görmektedir.

Fakat henüz bu hükûmeti ne filen ne de hukukan tanımış değildir. Bütün Avrupada Franko hükûmetini filen tanımayan ve Burgosa diplomasi mümessil göndermiyen Sovyetler birliği ile Fransadan başka devlet kalmamıştır.

İspanya, Sovyet Rusyasından çok uzaktadır. Sovyet Rusya kendi emniyeti ile alâkadar olmadığından İspanyadaki milliyetçi hükûmeti belki hiç tanımayacaktır. Fakat Fransanın siyasî ve askerî emniyeti ve iktısadî alâkası bütün İspanyaya hâkim olmak üzere bulunan bir kuvvetin hükûmetini tanımaktan istiğna göstermesine manidir.

Bunun için Daladier hükûmeti eski Nazırlardan B. Berardı Burgosa gönderip Franko hükûmeti ile ilk defa temas tesisine teşebbüs etmiştir.

Fransanın gayri resmî mümessili şimdi Frankonun vekili general Yordana ile mühim görüşmelerde bulunuyor. İspanyada kılıcının kuvveti ile yerleşmiş olan yeni hükûmetin daimî bir düşman olarak kalmaması da Fransa için o kadar mühimdir.

Bunun için Fransız mümessili yeni hükûmeti tanımazdan evvel bazı teminat almak istiyor. Fransız murahhasına böyle teminat verilecektir. Çünkü general Franko İspanyanın müstakil ve tamam kalacağını birçok defa söylemişti.

Fakat Fransa daha başka bir şart koşmak istiyor. Bir harp vukuunda İspanyanın Fransaya karşı bitaraf kalması hakkında bir beyanname neşredilmesine Fransızlar büyük ehemmiyet vermektedirler. Yani Frankonun Almanya ve İtalya ile daima müttefik kalmayacağına Fransa emin olmak istiyor. Franko bu suretle âtiye ait serbestisini tehdit etmeğe taraftar görünmüyor. Fransa bu şartta ısrar ederse yeni İspanya ile Fransanın anlaşması güçtür.

AKŞAM

DÜNYADA neler oldu neler oluyor?

İlk istimlâk kanunu

Birinci Filipin oğlu Şişman Lui, büyük bir kilisenin kapısı önündeki evlere baktı baktı da:

— Bu evler yolları kapıyor, gelip geçmeği sekteye uğratıyor, yıksınlar bu evleri! dedi.

Bu emri 1115 senesinde verdi. Bu tarihi şehirciliğin başlangıcı sayamazsak - çünkü kadîm Yunanistan ve Romada şehircilik hareketleri başlamıştı - menfaatı âmme namına ilk istimlâk ameliyesi telâkki edebiliriz.

Kral şişman Lui şöyle düşünmüştü: Madem ki bu evlerin yıkılmasında herkesin menfaati vardır, evleri yıktıralım!

Ya parası Şişman Lui bunu düşünmemişti. Fakat evlerin sahipleri kilise rüesasına şikâyet etti. Kilise rüesası da krala ceza kesti: Evleri yıkılanlara birer altın akçe verecek!..

Bunun üzerine de ilk istimlâk kanunu çıkmış oldu: Herkesin menfaatine uygun düşen yollar genişletilmek istenirse, o yolların üstündeki binalar yıktırılır, ancak sahiplerine parası verilir.

Altın madenleri

Peruda 41 milyon altın franklık altın, Şilide 18 milyonluk, Kanadada 2 milyonluk, Meksikada 462,000 franklık, Bolivyada 895,000 franklık, Güyanda 28 milyonluk, Çinde 25,840,000 franklık, Afrikada 6.164,000 franklık, Avustralyada 405,135 franklık altın istihsal edilir.

Gazete kâğıdı

İngilterede her sene adam başına 26 kilo 7 gram gazete kâğıdı sarfedilir. Amerikada 21 kilo 76 gram, Avustralyada 19 kilo 20 gram, Arjantinde 12 kilo 11 gram, Hollandada 11 kilo 20 gram, Fransada 8 kilo 60 gram Japonyada 5 kilo 11 gram Almanyada 3 kilo 26 gram, İtalyada 1 kilo 63 gram, Rusyada 1 kilo gazete kâğıdı harcanır.

Çok ve az sabun sarfedenler

Temizlik insanların medeniyet ölçüsü imiş... Eğer bu söz tamamile doğru ise Fransızlar öğünemiyecekler. Yeryüzünde sarfedilen sabunun miktarını gösterir bir istatistik neşredildi. Bu istatistiğe göre:

Amerikada bir senede nüfus başına 11 buçuk kilo sabun sarfediliyor. İngilterede senede nüfus başına sarfedilen sabun miktarı 9 buçuk kilodur. Fransada ise ancak 8 kilo sabun harcanıyor.

Fransızların bir tesellisi var: İspanyollar 5 kilo, Rumenler 3 kilo, Polonyalılar adam başına bir senede 900 gram sabun harcediyorlarmış...

«Kirli insanlar yıkanır» sözü Polonya darbımeseli midir acaba?...

İntihap hazırlıkları

Seçim münasebetile hazırlanan defterleri tetkik için Valinin Reisliği altında toplanan daimî encümen

Kaymakamlıklarca hazırlanan 22 yaşından aşağı ve 22 yaşından yukarı vatandaşlara ait nüfus defterleri Belediye Reisliğine gönderilmiştir.

Daimî encümen mebus seçimi teftiş heyeti sıfatile dün B. Lûtfi Kırdarın Reisliği altında toplanarak bu defterlerin tetkikine başlamıştır.

Italya, Korsikada halk arasında durmadan propaganda yapıyormuş

Korsika adasında 25 bin İtalyan ve 9 İtalyan konsoloshanesi vardır. Bu konsoloshaneler birer propaganda merkezi vazifesini görüyor, halka İtalyan oldukları fikrini vermeğe çalışıyormuş

Petit Parisien gazetesi, İtalyanın Korsika üzerindeki taleplerinden bahsederken, Korsika ehalisi arasındak yaptıkları propagandayı anlatıyor ve bu hususta şu izahatı veriyor:

«Daha uzak olmıyan bir zamana kadar Korsikadaki İtalyan konsoloslarının Fransız ehali ile temasları ve bir İtalyanın Korsikalı bir kız ile evlenmesi pek nadir hadiselerden sayılırdı.

Son zamanlara kadar Korsikada yaşayan İtalyanlar, çifliklerde hizmetçilik yapıyorlar ve efendilerinin kızlarile evlenmeğe talip olmağa cesaret edemiyorlardı.

Fakat Korsikadan her sene binlerce genç, daha parlak bir istikbal temin etmek için ya Fransaya ve yahut Fransız müstemlekelerine hicret eder. Bu hicret, Korsika köylerinde ehalinin ve bilhassa çalışacak kolların azalmasını intaç etti. Bu boşluğu doldurmak için köylerde çalışacak İtalyanlara müracaat edildi. Neticede tarlalarda çalışan İtalyanlarla köy kızları arasında evlenmeler arttı ve bununla birlikte İtalyanın resmî propagandası da hızını şiddetlendirdi.

Bugün Korsika adasında 25,000 İtalyan tebaası yaşamaktadır. İtalya, bu 25,000 tebaası için Korsikada dokuz konsolosluk bulundurmaktadır.

Bu konsoloshaneler boş durmuyor, mütemadiyen çalışıyorlar. Konsoloshanelerde meslekten yetişme konsolosun yanında, kançilarlık vazifesini ya bir ihtiyat zabiti ve yahut bir bahriye zabiti ifa ediyor.

Korsikadaki İtalyan konsoloslarının vazifesi, İtalyan ticaretini himaye, İtalyan tebaası arasında vukubulan evlenme, ölüm ve doğum vakalarını kaydetmekten, onlara pasaport vermekten ibaret değildir. İtalyan konsolosları, bulundukları mıntakanın, oralarda faşizm ocağı vazifesini görmekte, İtalyan kulüblerinin hakikî müdürü bulunmaktadırlar. İtalyan tebaasına onlar direktif ve emir verirler.

Her mıntakanın kendine mahsu bir klübü, bir kütüphanesi vardır. Bu klüp ve kütüphaneler, Korsika adasının İtalyanlığını isbat etmek için neşredlimiş olan kitaplar, eserler ve mecmualar ile dopdoludur.

İtalyan konsolosları, kendi vatandaşlarının Fransız tabiiyetine geçmelerini menetmek için ellerinden geleni yaparlar. Yeni doğan İtalyan çocuklarının vaftiz babası olurlar.

Her sene tatil mevsiminde İtalyan çocuklarından bir çoklarını, kafile kafile İtalyada kurulan yazlık kamplarına gönderirler.

Korsikada hiç bir İtalyan bankası ve hiç bir İtalyan yardım sandığı yoktur. Fakat bu işleri İtalyan konsolosları görürler. Dante Alighieri namındaki cemiyet te İtalyan konsoloslarının elindedir. Konsoloslar, bu cemiyet binalarında vatanî ve millî içtimalar tertip ettirirler ve bunlara yerli Korsika ehalisini de çağırırlar.

Velhasıl İtalyanlar, Korsikada emellerini tahakkuk ettirmek için her türlü propagandaya başvurmaktan, büyük fedakârlıklarda bulunmaktan çekinmezler. Adada bulunan dokuz İtalyan konsoloshanesi bu propagandanın ve bu faaliyetin merkezini teşkil ederler.

İtalyanların Korsikada yaptığı propagandada en çok ehemmiyet verdikleri meselelerden biri de, adanın İtalyan olduğunu isbat etmek ve bu fikri bilhassa yerli halk arasında yaymaktır. Bu propaganda için İtalyada çok geniş mikyasta neşriyat yapılmakta, Korsikaya mahsus bir çok mecmualar neşredilmekte, bu mecmualar, kalın ve pahalı kâğıdlara bastırılmakta ve en mütena resimlerle süslenmektedir. Müşterisi bulunmayan bu mecmuaların masraflarını İtalya hükûmeti vermektedir. Bu mecmualar, Korsikada bedava dağıtılmaktadır.

Tramvay - Tünel

İstanbul halkı namına Nafia Vekiline teşekkür edildi

Tramvay ve Tünel şirketlerinin satın alınması münasebetile Vali ve Belediye reisi Dr. B. Lûtfi Kırdar İstanbul halkı namına Nafia Vekili B. Ali Çetinkayaya bir tebrik ve şükran telgrafı çekmiştir. Nafia Vekilimiz bu telgrafa şu cevabı vermiştir:

«Güzel İstanbulun âmme hizmetlerine aid müesseselerin satın alınması dolayısile İstanbul halkını temsilen izhar buyrulan samimî duygulara teşekkür ederim. Saltanat idaresinin bakımsız bıraktığı güzel İstanbulumuza bir hizmette bulunabilmişsem bu benim için bahtiyarlıktır. Sevgi vesaygılarım.»

Nafia Vekili: Ali Çetinkaya

Şahitleri tehdit eden biri daha yakalandı

Gizli randevuculuk yapmaktan maznunen muhakeme edilmekte olan Atina ve Katina adlarındaki kadınların davalarında hukuku umumiye şahidi olarak muhakemeye çağrılan bazı kimseleri tehdid ve iğfal ederek bildiklerini söyletmemek istiyen bir erkekle üç kadının sulh mahkemesi tarafından tevkif edildiklerini yazmıştık.

Mikail adında bir adam da yine bu şahitleri tehdid ve iğfal suçundan yakalanarak dün Adliyeye verilmiştir. Sultanahmed birinci sulh ceza mahkemesinde yapılan isticvap neticesinde Mikail de tevkif edilmiştir.

Kaçak kömür yaparken, ormanda yangın çıktı, köylü ateşi söndürdü

Temel adında biri Yalovanın Çınarcık nahiyesinin Hasan baba ormanlığında kaçak kömür yaparken ateş ormanı sarmış ve birkaç kilometre orman yandığı halde ateş köylü tarafından söndürülmüştür. Jandarma Temel hakkında kanunî takibat yapmaktadır.

Terzi Cemal Bürün

Müessesesinin tenzilâtlı Model satışı devam ediyor. ★

İktisadî meseleler

Süt ve yağ derdi

Valimizin riyasetindeki İktisad komisyonu, şimdiye kadar ekmek meselesile meşgul oldu; bize kalırsa ekmek meselesinden daha mühim olan iki mesele vardır: Biri süt, diğeri de yağ meselesidir. Bu iki maddenin pahalı veya ucuz olması ikinci derecede kalan bir iştir. Süt ve yağ meselesi daha ziyade sıhhatle alâkadar bir mevzudur. Halbuki süt ve yağ hilekârlığı akıllara hayret verecek bir hale gelmiştir. Bayram günleri Bursadayken, meşhur Bursa yağından almak istedik; yağcıya:

— İnek yağı var mı?

Dedik; yağcı güldü, bütün yağların manda yağı olduğunu, inek yağı satmadığını söyledi. Halbuki sonra, dükkândaki sapsarı renkteki yağları göstererek:

— Bunlar inek yağı değildir. Manda yağına boya koyuyoruz. Arzu edenlere inek yağı diye satıyoruz. Maamafih İstanbulda gördüğünüz sarı renkteki yağların ekserisi, sarıya boyanmış manda yağlarıdır.

Bursada manda yağı 120 kuruştur. Bu yağ sarı renge boyanarak, bakkaliye mağazalarının vitrinlerinde «Günlük, bilmem ne çifliğinin yağı» diye isimler alarak 160 kuruşa kadar satılıyor. Demek oluyor ki, bir boya farkı, yağa kıymet vermektedir.

Bu boyanın terkibinde ne vardır? Yağa karışırsa mideye ne gibi zarar verir? Bütün bunları doktorlar ve kimyagerler daha iyi bilirler.

Yağ hilekârlığının daha başka çeşidleri vardır. Vejetalin, kuyruk yağı, mısır unu karıştırmak gibi...

Sütlere gelince, bu mevsimde satılan sütlerin yarısından fazlasının manda sütü olduğu iddia edilmektedir. Halbuki bütün satıcılar «Koyun sütü» diye bağırırlar. Manda sütünün hazmı pek ağırdır. Doktorlar, hastalar ve çocuklar için muzır olduğunu söylüyorlar. Bir doktor arkadaşım manda sütünün hiçbir Avrupa memleketinde kullanılmadığını söylüyor.

Yukarıda yazdığımız gibi, süt ve yağın ucuz veya pahalı olmasından vazgeçtik, hilesiz, saf olmasını istiyoruz.

H. A.

Yeni bir liman

Ereğlide mi, Çatalağzında mı yapılacağı tedkik ediliyor

Ereğlide veya Çatalağzında bir liman yapılması katî surette kararlaşmıştır. Ereğli sık sık vapur kazalarına sahne olmaktadır. Ancak müstakbel limanın Ereğlide mi, yoksa Çatalağzında mı meydana getirilmesinin daha muvafık olacağı hakkında esaslı tedkiklere lüzum görülmüş, Nafia ve İktisad Vekâletleri murahhaslarından mürekkep bir heyet teşkil edilmiştir.

Azalarından bir kısmının şehrimizde bulunan bu heyet dün Deniz ticaret müdüriyetinde ihzarî mahiyette bir toplantı yapmıştır. Diğer azalar da Ankaradan geldikten sonra esaslı şekilde çalışmalara başlanacaktır.

Dilencilik kendisi için meslek halini almış!

Dilencilik menedilmiş olduğu halde sakakta dilenirken yakalanan Yakup adında elli beş yaşlarında bir adam dün Adliyeye verilmiş, Sultanahmed birinci sulh ceza mahkemesinde muhakeme edilmiştir.

Yakup mahkemede cürmünü itiraf ederek:

— Eskiden Fatih belediye dairesinde çalışıyordum. Bir otomobil meselesinden dolayı işimden çıkarıldım. Yatacak yerim ve yiyecek birşeyim olmadığı için sokaklarda dilencilik yapıyorum.

Demiştir. Mahkeme kendisinin on gün müddetle boğazı tokluğuna belediye hizmetlerinde çalıştırılmasına karar vermiştir.

Bu karar üzerine Yakup:

— Dilencilik benim için bir meslek haline gelmiştir. On günlük mahkûmiyetten sonra yine dileneceğim.

Diyerek muhakeme salonundan çıkmıştır.

3 ayda bir tekrar edilen

Daimî fotograf müsabakamıza

ait tafsilât

14 üncü sahifemizde okuyunuz.

EV KADIN MODA

Kekler nasıl süslenir?

Evde pasta, kek, torte yapmak merakı pek çok ev kadınlarını sarmıştır. Bunları yapıp muvaffak olanlar çoktur. Yalnız bazıları pastacı dükkânlarında görülen süslü torteleri yapmağa cesaret edemiyerek bunların nasıl süslendiğinin tarifini istemişlerdir. Bu zannedildiği kadar güç bir iş değildir. Alışkanlık lâzımdır.

İlk yapılacak iş pasta yahut keki kalıbından muntazam olarak çıkarabilmektir. Bunun için kalıp fırından gelince daha sıcakken üstünü bir iki dakika örtmeli. Hasıl olan buhar pastanın kalıptan kolayca çıkmasını temin eder.

İkinci mesele pastayı süslemektir. Kat kat keserek arasına reçel, marmelât, krema koyduktan sonra üzerini ya çikolatalı ya şekerli (glasaj) yapmaktır.

Şekerli glasaj: Gayet taze bir yumurtanın akını almalı içerisine bir çay fincanı ve ayni fincanın çeyreği pudra şekeri ilâve ederek karıştırmalı. Tahta kaşıkla güzelce ezmeli, yarım kahve kaşığı toz vanilya ve bir limonun suyunu ilâve ederek karıştırmalı, pastanın üzerine sürmeli. Bu glasaj beş dakikada donduğundan süslenmesi badem ceviz meyva şekerlemesi gibi şeyler acele konmalıdır.

Çikolatalı glasaj: İki kalem çikolatayı iki çorba kaşığı süt ile hafif ateşte eritmeli sonra içerisine iki tatlı kaşığı taze tereyağ, ve iki yumurtanın yalnız sarısını ilâve ederek hafif ateşte iyice karıştırdıktan sonra sıcakken pasta üzerine dökmeli, ve süslemelidir.

Kesilmiş limonun acı olmaması için

Kesilen ve yarısı kullanılan bir limonun diğer yarısının acı olmaması ve taze kalması için kesik limonu bir küçük tabak içine koymalı, üzerine bir su bardağını başaşağı kapamalıdır.

Dudaklardaki uçuk

Bazı kimselerin sık sık dudaklarında uçuk olur. Ehemmiyetsiz, fakat sinirlendiren bir şeydir.

Dudaklarda sıcaklıkla hafif bir kaşıntı, uçuk başlıyacağını hissettirince, o yeri ıslatmalı, üzerine bikarbonat dö sut sürmeli. Vaktinde yapılan bu ilâcın tesiri muhakkaktır.

Keten tohumu lâpası

Soğuk algınlığında keten tohumu lapası çok kullanılan bir ilâçtır. Gece lâpa koymak icap ettiği bir zaman da, evde keten tohumu bulunmazsa, nöbetçi eczane de uzak olursa, suda kabartılmış ekmeği lâpa gibi pişirmek ve tülbent arasına koymak ayni faydayı temin eder.

İlkbaharda giyilecek tayörler

İlkbaharda giyilecek tayörlerin şimdiden bodelleri çıkmıştır. Bunlar pek az kürkle süslenmektedir. Sutaşla işlenenler, kadifeden yakaları yapılanlar pek çoktur. Birkaç model derecediyoruz:

1 — Açık renk yünlüden yapılan tayörün etekleri godelidir. Yakası yoktur. Ön kısmı pek az kürkle süslenmiştir.

2 — Siyah etek üzerine sıklamen rengi ceketin on iki cebi vardır. Düğme ile iliklenen bu cepler üç tanesi birbiri üzerine yapılmıştır. Sırtında kendi kumaşından kemeri vardır.

3 — Bej rengi dradan tayör. Yakası, ceplerinin reverleri, ve düğmeleri kadifedendir.

4 — Yeşil plise etek ile giyilen bol jaket brik rengidir. Yakası cepleri ve düğmeleri yeşil yünlüdendir. Jaketin arkası plisedir.

5 — Mavi yünlüden plise etek üzerine giyilen ayni kumaştan jaketin önü sutaşla işlenmiştir. Yakası ve düğmeleri kadifedendir.

Kirlenen eldivenleri nasıl temizlemeli?

Kirlenen eldivenleri temizlemek uzun bir meseledir. Daima temiz eldiven giymek istiyenler için sokaktan geldikçe eldivenleri temizlemek en iyi usuldür.

Eldiveni elden çıkardıktan sonra temiz bir havlu ve ya peçete üzerine yaymalı. Bayat ekmek içini alarak eldivenin her tarafını ovmalı. Beş dakika içinde eldiven temizlenir.

Eldeki çatlaklar için pomad

Eldeki çatlaklar için gayet faydalı bir pomat: Bir çorba tabağı içine bir çorba kaşığı iyi cins un koymalı, üzerine mayonez yapar gibi damla damla gliserin akıtarak karıştırmalı, pomat haline gelince kapaklı küçük bir kap içerisine koyarak saklamalı.

Bu pomat ancak bir hafta dayandığı için tarif ettiğimiz miktardan fazla yapılmamalıdır.

Dört günde likör

Kalın kabuklu, orta büyüklükte koyu renkli beş portakal ve bir kalın kabuklu limon almalı. Rendenin kalın tarafı ile bunları rendelemeli. Portakal ve limonun içindeki beyaz kabuğu görününce bırakmalı.

Rendelenmiş kabukları sırça bir kavanoza koymalı, üzerine yarım litre su (iki bardak su) yarım litre saf ispirto ve 650 gram toz şeker ilâve ettikten sonra ağzını kapamalı. Dört gün sonra bir şişenin ağzına bir huni, huninin içine de temiz pamuk koyarak likörü buradan geçirerek sümeli. Dört günde likörün rengi sarı kokusu lâtif, lezzeti pek hoş olur.

Zeytinyağının karışık olup olmadığı nasıl anlaşılır?

Satın alınan zeytinyağının karışık olup olmadığını anlamak için yarıya kadar zeytinyağı konmuş bir şişenin tıpasını kapadıktan sonra hızlıca çalkalamalı.

Eğer yağ üzerinde köpük olursa halis değildir, mahlûttur.

Romatizmaya karşı limon Keten tohumu labası

Romatizmadan muztarip olanlara her sabah bir limon yemek çok faydalıdır. Limonu fazla ekşi bulanlar üzerine toz şeker ekerek yiyebilirler.

Ilık portakal suyu

Portakal mevsiminden istifade ederek cildin taravetini muhafaza etmek mümkündür. Sabahları uyanınca bir bardak ılık portakal suyu içmek çok faydalıdır. İnkıbaza mani olduğu için cild berrak ve lekesiz olur.

Moda haberleri

★ *Elbiselerin kemerleri sekiz on santim eninde olmalıdır.*

★ *Etekler kısalıp bollaşıyor.*

★ *Yalnız menekşe çiçeklerinden yapılmış küçük şapka ile manşon modadır.*

★ *Çizgili kumaşlardan mevsimlik spor mantolar yapılıyor.*

★ *Redingot biçimi mantolar çok beğeniliyor.*

★ *Muslinle kadifeden yapılan ve (türban) denilen sarık şeklinde şapkalar modadır.*

★ *Yünlü ve ipekli elbiselere kadifeden düğme ve kemer konulmaktadır.*

★ *İlkbahar modellerinde göğüs ve kalçalar hafif yuvarlak görünmektedir.*

MUŞKULLERE CEVAP

Bademli hilâl, çikolatalı kek

Sarıyer, Çarşı caddesi No. 23 M. Ş. D.: Bademli hilâl: 150 gram iç bademin ince kabuklarını ayıklayıp ağarttıktan sonra yüz elli gram ince şekerle beraber havanda dövmeli. İçine bir iki yumurta akı ilâve ederek hamur haline getirmeli. Bir çorba kaşığı un, yarım çorba kaşığı kâyısı marmelâtı koyarak karıştırmalı.

Hamurdan iri ceviz büyüklüğünde parçalar alarak avuç içinde yuvarlamalı. Sigara gibi uzun olunca köpürtülmüş bir yumurta sarısına eli batırarak bu sigara gibi badem ezmesine sürmeli. Evvelce hazırlanmış parça parça kesilmiş iç badem içinde yuvarladıktan sonra bu parçalara hilâl şekli vererek tepsiye dizmeli. Hafif kızgın fırında sekiz, on dakika pişirmeli.

Çikolatalı kek: 200 gram çikolata, 100 gram ince toz şeker, 120 gram tereyağı, 200 gram un, 4 yumurta.

Gayet az su içerisinde, (küçük parçalara taksim edilen) çikolatayı ateşte pişirerek eritmeli. Sonra şekeri ilâve ederek eriyinceye kadar çevirmeli. Tereyağını ateşte ılık olarak sulandırarak çikolataya karıştırmalı ve unu ilâve etmeli.

Hamur krema gibi düzgün olmalıdır. Yumurtaların sarılarını birer birer ilâve ederek karıştırmalı ve nihayet köpürtülerek sertleştirilmiş yumurta aklarını ilâve ederek yağlanmış kalıba dökmeli, orta sıcaklıkta fırında bir saat pişirmeli.

Dökülen saçlar

Beyazıd, S. O. S.: 1 — Dökülen saçların tekrar çıkması mümkün değildir.

2 — Bacağınızın iğriliğini ancak bir operatör düzeltebilir.

3 — Sesinizin şarkı söylemeğe elverişli olup olmadığını anlamak ve bu yolda çalışmak için bir şarkı muallimine müracaat ediniz.

Kaloderma kremi

Beşiktaş, Nimet D.: (Kaloderma) kremin tertibi aşağı yukarı şudur:

80 gram saf gliserin, 20 gram bal, 5 gram jelâtin, 2 gram boraks, 1 gram bergamut esansı, 100 gram gül suyu. Hafif ateşte gül suyu ve gliserin içerisinde jelâtin, bal ve boraksı eritmeli. Hepsi hallolunca küçük kaplara boşaltıp soğumağa bırakmalı.

AKŞAM'ın tefrikası — Tefrika No. 3

AŞKIN KURBANI

— Büyük macera romanı —

Nakleden: **(Vâ-Nû)**

Aradan seneler geçti. Perihan için her biri birer cehennem azabı gibi uzun seneler... Şimdi on altısına basmıştı... Bir gün Kadri Memduh paşa bir iş için İzmire gitmek mecburiyetinde kaldı. Karısını beraber götürdü. Perihan bu yalnız kalışından son derece sevindi. Bir müddet olsun onlardan uzak yaşamak, rahat nefes almak, kızcağız için büyük bir saadetti. Bilhassa ki uzun zamandanberi, anneliğinin teşviki ve babasının emrile, resim yapmaktan da mahrumdu.

Halbuki aklı fikri başladığı ve henüz bitiremediği bir resimle meşguldü.

Küçük artistin çizdiği tablo, bir fukara evini canlandırıyordu. Gûya bir zengin çocuğu bu sefalet yuvasının imdadına koşup getirdiği hediyelerle onlara hayat veriyor. Fakat Perihan, zengin çocuğunun simasını ve ifadesini bir türlü hayalnide belirtmemişti. Paşa ile haremi gittikten sonra kızcağız fırçasile boyalarını aldı. Yarım bıraktığı tabloya çalışmağa başladı. Amma gene bir türlü çocuğa istediği ifadeyi veremiyordu. O aralık incecik bir ses, kapının arkasından:

— Abla... - diye bağırdı.

— Vay, sen misin Tendu... Gel bakalım, güzelim!

Kollarını açarak, kendine koşan yavruyu sardı, öptü.

— Hava soğuk diye bacı gene bahçeye bırakmıyor, abla! «Odanda oyna» dedi. Amm abenim içim sıkıldı. Hemen koşup sana geldim.

— İyi ettin.. Gel oynıyalım.

— Yok... Artık canım oyun istemiyor... Sen tablonu yap, ben seyredeyim... Eğleniyorum...

Yerden bir minder çekti, üstüne uzandı.

— İşte böyle... Sana bakacağım...

Perihan gülerek:

— Peki... - dedi.

Ve birdenbire aklına birşey geldi: Aradığı çocuk hayali... İşte Tendu!.. Bundan mükemmelini mi bulacaktı?

Helecan ve sevinçle sordu:

— Şekerim... Resmini yapmamı ister misin?... Uslu uslu durur musun?

Mini mini yavru memnuniyetle ellerini çırparak:

— İsterim, isterim ya...

— Yorulduğun zaman bana haber ver... Bırakırız...

Perihan kardeşini münasip bir yere oturttu ve acele acele tablosunu tamamlamağa başladı. Az bir müddet zarfında, baş, bütün harikulâdeliğile görünüvermişti. Fakat bacı birdenbire eşikte belirdi. Efendilerinin sevmedikleri bir insana karşı terbiyesiz muamele etmekte mahzur görmiyen bir eda ile:

— Aşkolsun... Ben hanımefendiye soyliyeca... Kuşu hanumu Tendu hanumu odaya kapattı, resmini yaptı diyeje... Haydi kalk, kalk... Gideli...

Yavrucak ablasını öptükten sonra istemeye istemeye odadan dışarı çıktı. Perihan yalnız kalınca resme aklından devam etti...

Şehre inen matmazel Ofeli akşam üstü döndükten sonra karşılıklı yemek yediler. Tendu çoktan yatmış uyuyordu.

Gece saat bire doğru, Perihanın kapısı telâşla vuruldu. Matmazel Ofeli sesleniyordu:

— Çabuk çabuk... Kalk kızım... Kardeşin hasta...

Genç kız telâşla yatağından fırladı. Omuzlarına bir sabahlık atarak kardeşinin odasına koştu.

Yavrucak hakikaten ateşler içinde yanıyor, baş ağrısından şikâyet ediyordu. Fakat ablasını görünce gülümsedi.

Gündüzün resim yaparken mini mininin arasıra boğazını tuttuğunu genç kız hatırladı. Fakat iş arasında buna pek ehemmiyet vermemişti. Bir doktor çağırtmağı matmazel Ofeli teklif etti.

Perihan:

— Evet... - dedi. - Hemen koşun... Telefon edin...

Hekim gelir gelmez, endişesini gizlemedi.

— Kızıl olacak...

Sabaha karşı bu teşhisin doğruluğu anlaşıldı.

— Doktor. Tehlikeli mi?

İhtiyar adam, başını önüne eğdi.

— Babamla kardeşimin annesi, bir iş için İzmire gittiler. Acaba kendilerine telgraf mı çeksek?

— Fena olmaz... Hem kızım, siz de bu odada pek oturmayın. Zira sâridir.

— Teşekkür ederim doktorcuğum amma, imkânsız... Ne olursa olsun bana emanet edildi sayılır. Ben kardeşimin odasından çıkmam.

Kadri Memduh paşaya, bir saat sonra şöyle bir telgraf çekildi:

«Tendu çok hasta, geliniz.»

Perihan

Telgraf ellerine varır varmaz, karı koca işlerini yüzüstü bırakıp iskeleye koştularsa da, vapur bir gün sonra imiş. Teehhürle İstanbula geldiler. Perihan gece gündüz, küçük hastanın başından ayrılmıyordu. Geceyi sabaha kadar kardeşinin yanında geçirdi. Çocuk mütemadiyen dalgındı.

O gün Arap bacı, aşağı katta dolaşıyor, ufak tefekleri yerleştiriyordu. Matmazel Ofeli son derece yorgun olduğundan biraz istirahat için odasına çekilmişti.

Bir aralık Tendu yatağında doğruldu. Yüzü sapsarı, dudakları morarmıştı. Iztırapla kıvrılan minimini ellerini önüne doğru uzatarak, can çekişme başlangıcı gibi, boğuk boğuk ve kesik sesler çıkartıyordu.

Perihan koştu; ihtilâclar içindeki küçük vücudü kolları arasına aldı. Çocuğun teneffüsüne heyecanla bakıyordu.

Ansızın kapı şiddetle açıldı.

Kadri Memduh paşanın haremi içeriye girdi.

Naile hanım koştu; Perihanı itti.

Yatağın üstüne eğilerek:

— Aman Allahım... Yavrum ölüyor... İmdad... İmdad. - diye acı acı bağırmağa başları.

Genç kız, yalvaran bir sesle:

— Rica ederim, hanımefendi... Bu kadar asabiyet göstermeyin!

Kadın nefretle kıza bakarak:

(Arkası var)

B. Ismail Habib diyor ki ...

Bazen büyük tahsisatla kurulan bir akademi bir fare bile doğuramaz

Bir Şemseddin Sami çıkar bu akademinin nesillerce yapamayacağı işi başarır

Ayaspaşada bir apartımanın beş numaralı dairesi. Elimdeki adreste beş numarayı görünce merdivenlerden yukarıya çıkmağa davrandım. Lâkin bu beş numarayı bulmak için apartıman kapısından girilince merdivenlerden aşağıya inmek lâzımmış. İndim. Bir apartımanın alt katında bu kadar manzaralı bir yer olacağını hiç tahmin etmezdim. Bizde edebiyat tarihi, edebiyat meseleleri ile meşgul olanların en ön safında bulunan İsmail Habip çalışma masasından şöyle başını çevirince Dolmabahçe sarayının üstünden Boğazı, Üsküdarı, Çamlıca tepelerini ve Kızkulesini görüyor. Masasının üstünde belki yirmi defterden fazla yazı... İsmail Habibin yeni hazırladığı edebiyata aid bir eserin müsveddeleri... İsmail Habip odasını dolduran bu kitap ve müsvedde kalabalığı içinde kendisini tamamile edebiyata vermiş bir insandır.

İsmail Habip bir edebiyat meselesinden bahsederken onun evvelâ küçük bir tarihçesini yapıyor. Akademi hakkındaki sualime de böyle cevap verdi:

— Bizde akademi meselesi nasıl başlar? Tanzimatın başında Reşid paşa Encümeni Danişi kurdu. Bu Encümeni Danişte herkes bir vazife aldı. Bu teşebbüs bizde ilk defa bir akademi şeması kurmak mahiyetinde idi.

Lâkin Encümeni Daniş, ne iş gördü? Devrin vüzera, ulema, fuzelâsından mürekkep bu kalabalık heyetten eser veren yalnız iki kişi çıktı. Biri meşhur Cevdet paşa... On iki cildlik tarihini yazdı. Öteki de Abdülhak Hâmidin babası Hayrullah efendi... Ve kendisinin 6 cildlik tarihi...

Bu iki zattan birincisi bu akademinin mazbata muharriri, ikincisi de, Encümeni Danişin ikinci reisi idi.

Bu tarihî vakayı hatırlatmak istememin sebebi şundandır: Hiç bir vakit keramet meclislerin kendisinde değildir. Bence her şeyi insanlar, ferdler yapar. En parlak programlar, en dolgun tahsisatlar, en tantanalı ünvanlarla en azametli teşekküller kurulur da doğura doğura bir fare bile doğurmaz. Bunun aksine olarak meselâ Şemseddin Sami gibi bir adam çıkar. Bütün bu çeşid heyetlerin nesiller içinde başaramıyacağı işi bir dev gibi tek başına meydana getirir.

Onun için ben böyle işlerde heyetten, meclisten, programdan, tahsisattan, herşeyden, herşeyden önce ehliyetli ferd olup olmadığını düşünürüm.

— Akademiden ümidiniz olmadığını düşünüyorum. Fakat meselâ Fransız akademisi... Birçokları bunun pek faydalı olduğunu iddia ederler.

— On yedinci asrın büyük klâsikleri ile dünya edebiyatının en önünde mevki almış Fransızların öyle zamanda kurdukları bu akademi için bol bol

Bay İsmail Habib

ehliyetli otoriteler buldular.

Fakat devlet kanadı altında bulunan bu gibi müesseselerin nasıl daima kifayetsiz kalacağını anlatmak için bir misal söyliyeyim. Bir gün on dördüncü Lui meşhur Boilau'ya sordu:

— Devri saltanatıma en ziyade lâyık olan muharrir kimdir?

Boilau cevap verdi:

— Haşmetmeap!.. Bu Molyerdir...

İşte hakikaten dünya edebiyatında Şekspirden sonra en çok eser yaratan bu harikulâde adamı akademi bir türlü kabul etmedi.

Ancak bir asır sonra Molyerin büyük dehası kafalara «Dank!» diyerek onun heykelini altında şu tarziyeyi yazarak akademiye aldılar:

«Molyer!... Senin şan ve şerefinde hiç noksan yoktur. Noksan bize aittir.»

Bu hâdise bile tek başına akademilerdeki aksak ve çatlak tarafı gösterebilir.

Zaten on sekizinci asırda da ve hattâ romantik devirde de, ondan sonra da, Fransada en yaratıcı hamleleri hep akademi dışında kalanlar yaptı. Hâlâ Fransızlar bile kendi akademileri ile alay eder dururlar. Evvelki sene Figaro gazetesi üç küsür asır zamanında yetişen lâyemut insanlar hakkında bir anket neşretti. Bu anketten anlaşılıyordu ki hakikî lâyemut diye tanılacak kimselerin yüzde doksanı akademi dışındadır.

Binaenaleyh akademi onlarda böyle olursa bizde iyi, etraflı bir şekilde kurulmadığı takdirde akademinin bir karikatürü şeklini alması çok muhtemeldir.

— Lâkin birçokları böyle bir teşekkülün hiç değilse dil meseleleri ile uğraşabileceğini iddia ediyorlar.

— Yalnız dil meselesi değil bütün kültür işlerimiz için devletin büyük çapta müzahereti lâzımdır. Fakat bu müzaheret devletin bizzat ilim yapması demek değildir. Esasen devletin buna vakti de yoktur. Devlet ancak ilim inkişafına müzaheretler yapar, kolaylıklar gösterir.

Dil meselesinde mektepler için bütün medenî memleketlerde âdeta mukaddes bir kıskançlıkla şu esasa riayet edilir:

Herşey mektebin dışında müzakere, münakaşa olur, memleketin ilim adamları, müesseseleri, edipleri kelimeleri, ıstılahları her noktasından konuşurlar, yazarlar, çizerler, mesele iyice tekarrür ettikten, katileştikten sonra, ve ancak o zaman mekteplere girer. Çünkü mektepte «Acaba?» lı ilim yoktur. Mektep içinde çocuğa klâsikleşmiş bilgi verilir. Halbuki bizde vaziyet bunun aksinedir. Daha muhitte müzakeresi ve münakaşası bile yapılmıyan, hangisinin tutup, hangisinin tutmıyacağı henüz anlaşılmıyan birçok kelimeler ve ıstılahlar mektebe girdi.

O hale geldik ki, çocuk bir sene bilmediği kelimelerden dönmüş iken ertesi sene o kelimeleri bilirse dönecek vaziyete düştü. Olgun kültürlü B. Hasan Âli Yücelin, uzun bir muarefe neticesi bu meselelerde ne kadar derinden titrediğini yakinen bilirim.

Binaenaleyh artık mekteplerimizin böyle bir tecrübe tahtası yapılmıyacağına eminiz.

B. İsmail Habip dil meselesile bizde tercüme işini biribirine çok münasebattar buluyor. Tercüme hakkında çok güzel fikirleri var.

Eski edebiyatçı ve senelerce mekteplerde bu işi okutan İsmail Habip bizde tercüme işi için diyor ki:

— Bizim tercüme edebiyatımız zannedilenin aksine tahminlerden çok daha zengindir. Bir asırdır, garbin en umulmıyacak şahsiyetlerinden, en umulmıyacak tercümeler yapılmıştır.

Fakat ne yazık ki, ilk eleman tercümesinden bugüne kadar bu mühim iş dahi başı bozuk bir halde bırakılmıştır. bu iş de büyük himmetler bekler.

Çünkü tercümenin ehemmiyeti yalnız garp eserlerini dilimize mal etmekten ibaret değildir.

Dilimizin her türlü garp eserlerini ifadeye kabiliyetli medenî bir dil mevkiine yükseltmenin tek ve şaşmaz çaresi tercümeciliktir.

Kendi yazdığımız bir eserde bir fikri ifade edemezsek onu ya atlarız, yahud başka şekle koruz. Kimse kafamızın içinde değiştirdiğimiz bu mühim işin farkına bile varmaz.

Fakat olgun bir garplı eseri bütün mefhumlarına sadakat göstererek tercümeye kalkışınca iş büsbütün değişir.

Binaenaleyh dilimizin bütün noksan taraflarını ancak bu suretle tercümeler yaparak anlıyabiliriz.

Dil bakımından tercümenin son derece büyük bir ehemmiyeti vardır...

Hikmet Feridun Es

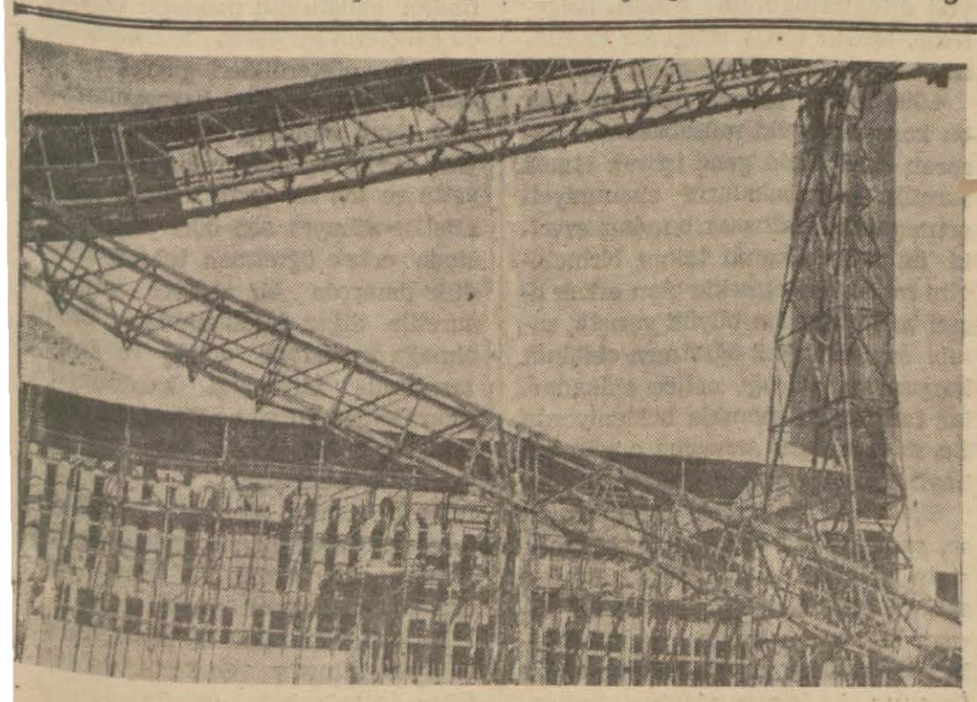

Karabükte demir sanayii için tesisata devam ediliyor. Yukarıda kok fırınları ve kok deposu görünmektedir.

Rodos adası ve Yunanistan müzelerinde tedkikler

İzmir (Akşam) — Maarif Vekâletinin emrile Rodos adası ile Yunanistanın muhtelif âsarı atika müze ve hrabelerini gezen ve tedkikler yapan Bergama müzesi müdürü B. Osman Bayatlı şehrimize dönmüştür. Tedkikat bir buçuk ay sürmüş ve muhtelif âsarı atikaya, harabelere ait eserlerile tanınmış olan Bergama müzesi müdürü, Rodos adasında ve Yunanistanda 15 müze ve 20 hafriyat yerinde meslekî, çok faydalı tedkikler yapmıştır. Şimdi Bergamada Esküläb'da muhtelif eserlerin restorasiyonuna başlıyacaktır.

Yeni memurlar projesi

Memurlar için bir "Muavenet sandığı,, kurulacak

1920 - 1923 arasında millî hükûmet kadrolarında vazife alan sivil ve askerlerin tekaütlükleri - Devlet hesabına tahsil görenlerin tabi olacakları mecburiyetler

Büyük Millet Meclisi seçimi yenileme kararı vermeden önce muvakkat encümenin tedkik ettiği Memurlar kanunu projesinin 85 inci maddesi, devletin «Memurlara muavenet sandığı» adile bir tesis vücude getirmesi hakkında yeni bir hüküm koymaktadır. Göreceği işler hususî bir nizamname ile tesbit edilecek olan bu sandığın kurulmasile, devlet memurları Tekaüd kanunu hükümlerinden ayrı olarak devletin yeni bir alâka ve yardımına mazhar olacaklardır.

Ayni projedeki müzeyyel bir maddeye göre, 23 nisan 1920 tarihinden 23 ağustos 1923 tarihine kadar:

A — Millî hükûmet kadrolarındaki vazifelerde bilfiil hizmet eden memurların;

B — Mesleği memuriyet olup ta hizmette bulunduğu veya mâzul olduğu halde Büyük Millet Meclisine âza olanların;

C — Millî orduya dahil olup ihtiyat zabitliği veya neferlik ile hizmet ettikten sonra memuriuğa avdet edenlerin veya mâzul olsun olmasın, gönüllü olarak millî orduya dahil olup ta sonradan memur olanların;

Yukarıda yazılı tarihe ait hizmet müddetleri tekaüd ve mâzuliyetlerinde 1683 numaralı kanunun 23 üncü maddesindeki kayıt dairesinde iki kat olarak hesap edilecektir.

Devlet hesabına tahsil

Yeni proje, devlet hesabına tahsil görenleri alâkadar eden bazı yeni hükümleri de ihtiva etmektedir. Bu hükümlere göre: Devlet hesabına - memleket içinde tahsil görenlerden orta tahsili bitirenler beş, yüksek tahsili bitirenler sekiz sene müddetle ve yabancı memleketlerde hükûmetin tayin ettiği müesseselerde tahsilini bitirenler de tahsil müddetlerinin iki misli kadar meslek ve ihtisasları dahilinde hizmete mecbur ve bunun için alâkalı dairelere müracaatla mükellef olacaklardır.

Bu suretle müracaat vukuunda kadroda açık bir memuriyet bulunmazsa bile, bunların kanunla tayin edilebilecekleri memuriyete muhassas maaş ve emsal hasılı kendilerine ücret olarak verilmek şartile, meslek ve ihtisasları dahilindeki vazifelerde stajiyer olarak kullanılacaklardır. Bu vaziyette olanların ilk açılacak memuriyetlere tayinleri mecburî olacaktır.

Bu gibilerin stajiyerlikte geçirdikleri müddet mecburî hizmetlerine mahsup edilecekse de, askerlikte geçirecekleri müddetler mecburî hizmete mahsup edilmiyerek umumî hükümlere tabi olacaktır.

Hizmete alınmak için müracaat etmiyenler tahsil müddetlerince kendilerine yapılan masrafı faizi ile birlikte ödemeğe mecbur olacaklardır. Mecburî hizmet müddetini bitirmeden önce, kendi hareketlerinin kanunî bir neticesi olarak her hangi bir suretle vazifeden ayrılanlar, kendilerine tahsil müddetince yapılan masraftan mecburî hizmetin geride kalanına isabet eden kısmını bir misil zam ile ve faizle birlikte ödemeğe mecbur tutulacaklardır. Şu kadar ki bu miktar, tahsil müddetince yapılan masraf ile faizimin tamamını geçmiyecektir.

Mecburî hizmete tabi olanlar banka, imtiyazlı şirket veya hususî müesseselerde çalışmak isterlerse, bunların mecburî hizmetlerini ifa ettiklerini vesika ile isbat etmeleri lâzımdır. Mecburî hizmet erbabını vesika getirmeden kullanan müesseseler kanunun tayin ettiği tazminatı üzerlerine almış olacaklardır.

Daireleri tarafından staj maksadile yabancı memleketlere gönderilecek memurlar, geçirdikleri staj müddetinin üç misli müddet meslek ve ihtisasları dahilinde hizmet etmeğe mecburdurlar.

Maarif Vekilinin D. grupu sergisini ziyareti

Maarif Vekili B. Hasan Âlî Yücel bayramın üçüncü günü Güzel Sanatlar akademisinde açılan «d» grupu sergisini ziyaret etmiş, burada teşhir edilen eserler üzerinde ayrı ayrı durarak ressamlarla resim ve sanat bahisleri etrafında görüşmeler yapmıştı. Yukarıdaki resimler Maarif Vekilinin bu ziyaretine aid iki intibaı göstermektedir.

Heroin mi?

Fenerde, şüphe üzerine yakalanan Nihad isminde bir çocuğun cebleri aranınca on iki gram kadar ve heroine benzer bir madde bulunmuştur. Bu madde Tıbbı adlî kimyahanesine sevkedilmiştir.

Edirne Eğitmenler kursunda koyunculuk tatbikat dersi

Tarihten bir hatıra

Aksak Timur'un türlü türlü meziyetlerini gösteren vesaik

Eski tarihlerde münhasıran yakıcı, yıkıcı diye tasvir edilen bu büyük teşkilâtçı ve kurucunun yüksek vasıflarını Türklüğe dost olmıyan garp müellifleri bile nasıl takdir ediyorlar

Geçen yazımda Timurlengin maddî eşkâlile manevî hüviyetini hülâsa ettim ve Atatürkün «tarihteki en büyük kumandan» diye tavsif ettiği bu cenkâverin bazı menkıbelerini hikâye edeceğimi söyledim.

Timur, âlimleri, fazılları seven, etrafına toplayan bir şahsiyet olduğu için ona dair - diğer cihangirlerin ekserisile kıyas kabul edilmiyecek derecede - çok eser yazılmıştır.

Onun ve maiyetindeki Tatar askerlerinin nasıl bir muhitte yetiştiklerini göstermek üzere, seyyah Pére Huc bu haşin tabiatı tasvirini okuyalım:

Yetiştiği yerler

«Buraların kurtları bazan sürülerin içine atılır, koyunlara dokunmadan geçer ve çobanın üstüne saldırır; bazan da çifliklere dalar; fakat ehlî hayvanlara tenezzül etmez; şikârlarını seçmek üzere evlerin içine kadar girer; onları boyunlarından yakalar, boğar... Tatar köylerinden hiç biri, hiç bir sene bu gibi felâketlere uğramadan olamaz.

Memleketindeki vahşî hayvanlar yüzünden, Tatar, oksuz, tüfeksiz, palasız dolaşamaz...»

⁂

Doğuşu:

Timur, Cengiz hanın oğlu Çagatay'ın veziri olan Karaçar Novian sülâlesindendir. Bu zatın dördüncü göbek torunudur. Cengiz hanedanının son mümessili olan Ebussaid Bahadirhan'ın öldüğü ve Moğol imparatorluğunun husufa uğradığı sene doğmuştur.

⁂

İstilâ şekli

Timur 27 devleti idaresi altında toplamıştır. Dokuz sülâleyi yıkmak suretile cihangirliğini göstermiştir.

1 — Çagatay hanedanının son artığı olan Hüseyin, hemşiresi Turhan'ı Timura vermiş; bu parlak kumandanı sıhriyet tarikile kendine bağlamak istemiştir. Fakat genç kadın erken öldüğü için aile bağları kopmuş; Timur, kayınbiraderinin devletini almıştır.

Müteakib fütuhatı:

2 — Türkistan ve Moğolistan; 3 — Harezm 4 — Horasan; 5 — Tataristan, Deşti - Kıpçak; 6 — İran Irakı; 7 — Arap Irakı; 8 — Hint; 9 — Osmanlılar.

Böylelikle bu Türk hükümdarının imparatorluğu Çin duvarlarından Rusyanın merkezine, Akdeniz sahillerinden Mısıra kadar uzandı.

Bu devletlerin çoğuna mukavemetle karşılanmaksızın kondu. Bazıları ise anudane mukavemet gösterdiler. En büyük mukavemeti gösteren Osmanlılardır: Yedi sene dayandılar.

⁂

Mirası

Garbin yetiştirdiği İskenderlerin, Napolyonların devleti, kendilerinden sonra söndü.

Cengiz hanın kurduğu devlet kendisinden sonra ailesine miras suretinde intikal etti. Dört oğlu arasında taksime uğradı. İki asır yaşadı.

Timurunki ise, ölümünden sonra daha sağlam bir şekilde ve daha uzun devam etti. Hele Hindi istilâsının neticesi pek parlaktır: Varisleri, Hindistanın Avrupalılar tarafından müstemlekeleştirilmesine kadar başta kaldılar.

⁂

İlim ve teşkilât kudreti

Timur sulh vaktinde olduğu gibi harp zamanında da meşhur cihangirlerin tercümei hallerini okurdu.

Cengiz hanın Tora'sı, yani kanunu, bütün hayatınca Timurun hürmet ettiği bir eser olmuştur. Hammere nazaran bunu Kurana bile tercih ederdi. Bu yüzden de, Hafızıddin Mehmed Bezazi ve Alâeddin Mehmed Buharî gibi bazı müçtehidler, cesaret bularak, Allah tarafından konulmuş nizamlara kul tarafından konulmuşları tercih eden bu cihangirin aleyhinde kalkıştılar.

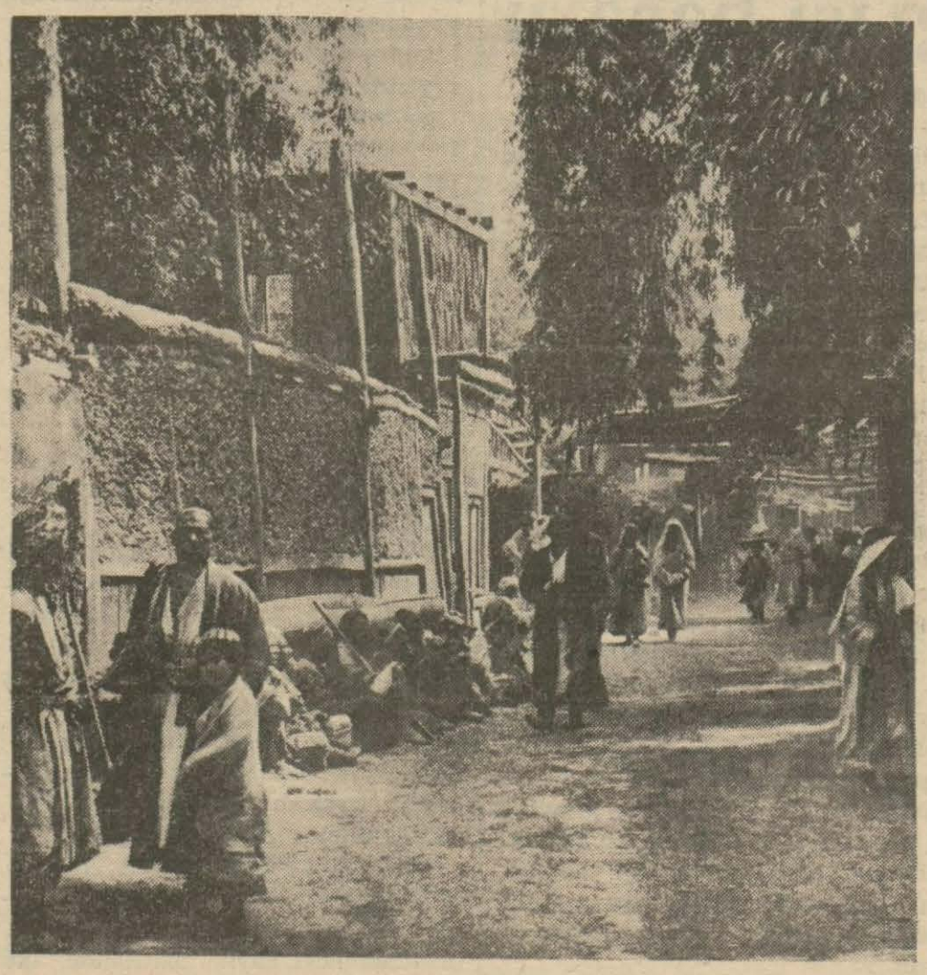

Timurun çıktığı memleketten bir köşecik

Bizzat kendi eseri olan Tuzukat Tora'nın mütemmimi gibidir; diğer hususiyetlerinden maada ordu teşkilâtını sivil ve askerî meratibi ve dahilî idare ile hukuku ve maliyeyi tanzim ve tesbit eder.

Yine bir garpli müverrih diyor ki: «Kanunları bazan Antonin felsefesinin irtifalarına varamayabilir; Büyük Kostantinin âlimane ukalâlığına da erişemez; lâkin teşkilâtlandırıp idare etmek fenninde mükemmeldirler.»

İçlerinde pek yüksek bilgiler ve öğretişler olan emirnameleri Timurun Hinddeki bütün haleflerine rehber vazifesini görmüşlerdir.

⁂

Casus teşkilâtı

Timurun casus teşkilâtı zamanımızdaki emsaline taş çıkartacak mükemmeliyetteydi. Adamları her memleketi, türlü türlü kıyafetlerde dolaşırlardı. Ekseriya derviş halindeydiler. Düşmanın kuvvetini, saray entrikalarını, şehrin ahvalini ve kalelerin vaziyetini tahkik ederlerdi. O derecede ki, Timur, düşman memleketlerin içyüzünü, ekseriya oranın hükümdarından daha iyi bilirdi.

Bu casusların harici memleketlerden getirdiği haberleri Timur, yazı ile tesbit ettirdikten maada, daima gözünün altında bulundurduğu topoğrafik harita üzerine de işaretlerle kaydettirirdi.

⁂

Nüfuzu

Askerlerinin Timura itimad ve muhabbetleri o derecedeydi ki, «öl!» diyince ölmelerinden maada, sağken de bütün mallarını, ganimetlerini seve seve kendisine terketmeğe âmadeydiler. (ki, bu da o ruhtaki insanlar için daha güçtür.)

Tâbileri ona körü körüne itaat ederlerdi. Şayed isteseydi, bir emirname ile kendini devletinin peygamberi ilân ettirirdi.

Timur, Tatarların ve diğer akvamın haşin olan âdetlerini yumuşatmağa muvaffak olmuştur. Bunun için de maiyetine sayısız şairler, âlimler, musikişinaslar, sofular toplanmıştır.

Milliyetçiliği

Lamartinin şu satırlarını okuyalım:

«Yıldırımla Timur arasında teati edilen mektuplar harp çıkmasını yatıştıracak yerde alevlendirdi. Timur, kendi kanından ve dininden olan Türkler üzerine saldırmak istemiyordu. Bu muharebe ona dahilî harp gibi görünüyordu. Siyaseten de bunu arzu etmiyordu. Yıldırım Beyazıtın sert, katî ve tahkiriâmîz harp kışkırtıcılığına mukabil, Timurun mutedil, sabur ve arabulucu tavrıhareketini görmemek, inkâr etmek mümkün değildir.

Yıldırım Beyazıtın son elçilerine ikram olsun diye, belki de onlara kudretini göstermek üzere, - henüz aşmadığı hudud nehri kıyılarında bir büyük av tertip edilmesini emretti. Bu av zarfında ovalar, dağlar, vadiler, on mil derinlikte avcı askerlerle doldu. Hükümdarın ve elçilerin önüne bulutlar halinde kuşlar ve vahşî hayvanlar yağdırıldı.

Beyazıtın adamları, ihsanlara, hediyelere garkedildi. Timur, Yıldırıma, bahara kadar düşünmek fırsatını verdi. İstediği ancak, bir kale yapmak, Türk Karaman ve Kermiyan beylerini tahtlarına iade etmekti.»

⁂

Münhasıran garp müelliflerinden (hem de ekserisi türklük muhibbi olmıyan garp müelliflerinin eserlerinden)alınma bu satırlar, yıkıcı, yakıcı diye asırlarca tel'in edilen büyük kumandan aksak Timurun ne evsafta olduğunu biraz olsun gösteriyor sanırım.

Yürük Çelebi

Yugoslavya - Almanya millî maçı bu ay yapılıyor

Yugoslav ve Alman millî futbol takımlarının bu ayın 26 sında Berlinde karşılaşması tahakkuk etmiştir. Balkanlarda büyük bir alâka uyandıran bu maç için Yugoslav futbolcuları muntazaman idman yapmaktadırlar. Berline ihtiyatlarile birlikte 22 kişiden mürekkep bir kafilenin gitmesi tekarrür etmiştir.

İstanbulspor klübünün kongresi

İstanbulspr klübü başkanlığından: Klübümüzün mutad senelik kongresi 18 şubat 939 cumartesi günü saat 15 te klüp lokalinde toplanacaktır. Sayın âzanın teşrifleri rica olunur.

AKŞAM SPOR

Onuncu Balkan oyunlarının Sofyada yapılamıyacağı tahakkuk etti

Federasyonun naktî yardım teklifini Bulgar hükûmeti kabul etmedi

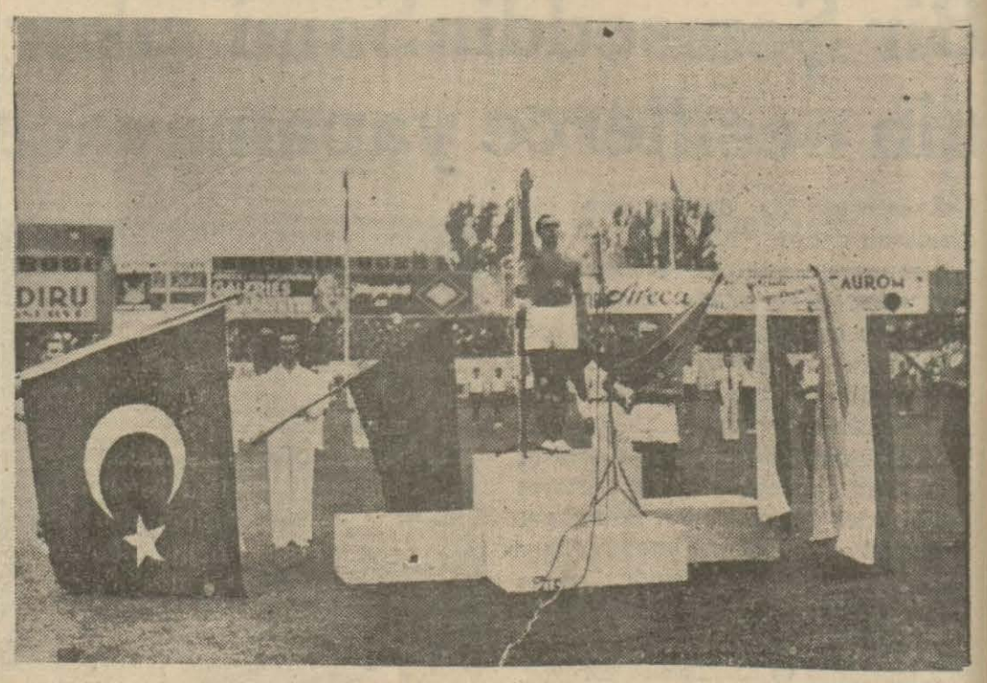

Balkan oyunlarında ant içme merasimi

Sofya (Akşam) — Geçen sene Belgradda toplanan Balkan oyunları komitesi tarafından Onuncu Balkan atletizm müsabakalarının Sofyada icrası hakkında karar verildiği malûmdur.

Bu organizasyon için hükûmetten nakdî yardım istiyen Bulgar atletizm federasyonunun müracaati tasvib edilmemiş ve nakdî yardım dileği reddedilmiştir.

Atletizm birliği reisi Al. Dakoviç, bu vaziyet karşısında Balkan oyunlarının Sofyada yapılmasına imkân olmadığını, müsabakalara iştirak edecek olan Balkan atletizm federasyonlarına mektupla vaziyeti bildireceğini katî bir lisanla söylemiştir.

Buna rağmen hükûmet mahafili, Atinada yapılması ihtimali olan Balkan oyunlarında Bulgaristanın lâyık bir şekilde temsili için elinden gelen yardımlarda bulunacağını bildirmiştir.

Bu maksadla, önümüzdeki aylarda Atinada yapılması beklenen müsabakalar için Bulgar atletlerinin hazırlıklarına yakında başlanacaktır.

Balkan bisiklet şampiyonası

Sofya (Akşam) — Rumen Bisiklet federasyonunun mümessili B. Vasil Kanaraki, Balkan Bisiklet kongresinde yaptığı teklif üzerine Belgrad - Sofya arasında yapılan Balkan Bisiklet müsabakasının Bükreşe kadar temdid edilmesi tekarrür etmiştir.

Bu müsabakalara, şimdiki halde, Romanya, Bulgaristan ve Yugoslavya federasyonları iştirak edeceklerini bildirmişlerdir. Diğer Balkan memleketlerinden Türkiye ile Yunanistanın da girecekleri Sofyada kuvvetle ümid edilmektedir. Önümüzdeki mevsimde yapılacak olan bu karşılaşmalar için Rumen ve Yugoslav bisikletçileri daha şimdiden idmanlara başlamış bulunmaktadır.

Edirnede atletizm

Yapılan kır koşuları büyük alâka uyandırdı

Atletler müsabakadan evvel vali bay Niyazi ile birlikte

Edirne (Akşam) — Beden terbiyesi direktörlüğünün bütün bölgelerde, birden tertib ettiği kır koşularının üçüncüsü, pazar günü yapıldı.

4.000 metre mesafe üzerinde olan bu koşuya evvelki müsabakalara nazaran daha fazla genç iştirak etmek suretile müsabakaların ehemmiyeti artmış oldu. Bilhassa bundan evvelki iki müsabakanın takım birinciliğini muhafaza etmekte olan erkek lisesi takımının bu büyük yarışta, rakibi sayılan erkek öğretmen ekibinin karşısında alacağı netice alâkadarlar tarafından merakla bekleniyordu. Bu sebeble yarış sahasına o gün bir hayli seyirci toplanmış bulunuyordu.

Saat 9,30 da erkek öğretmen, lise, sanatlar ve bölge spor kulüplerinin 25 gençten müteşekkil ekipleri sahaya geldiler. Hakem heyeti yarışın intizamını temin için daha erkenden sahaya gelmiş bulunuyordu. Sezonun başlangıcındanberi bu yarışlar için ayrı ayrı günlerde bölge spor eğitmeni Hasan Birkan tarafından çalıştırılan mektepli ve klüpçü gençlerin bu yarışı kazanmak hususunda gösterdikleri gayret ve çalışma müsabakanın heyecanlanmasına âmil olmuştu. Nitekim yarışın yarı kısmında pek yakın bir vaziyette ve tek bir grup halinde koşan atletler nihayet son dört yüz metresinde erkek öğretmen takımı hissedilir derecede bir ataklık yapmak suretile diğer rakiblerinden üstün olmağa muvaffak olmuş ve takım tasnifinde birinciliği kazanmıştır. Ekip Cevdet, Hilmi ve Kâzımdan müteşekkil bulunuyordu. İkinciliği lise takımı kazanmıştır.

Ferdî tasnifte 15,48 gibi iyi bir derece ile erkek öğretmenden Cevdet birinci, sanatlardan Ali ikinci, liseden Nazım üçüncü gelmişlerdir.

Birinci gelen takım 17 puan, lise de 24 puan almıştır. Önümüzdeki haftalar da müsabakalara devam edilecektir.

Askerlik Bahisleri

Yarın harp çıkarsa Amerika ordusu ne yapacak?

Mecburî askerlik hizmetini tatbik etmiyen bu devlet harbe nasıl hazırlanıyor

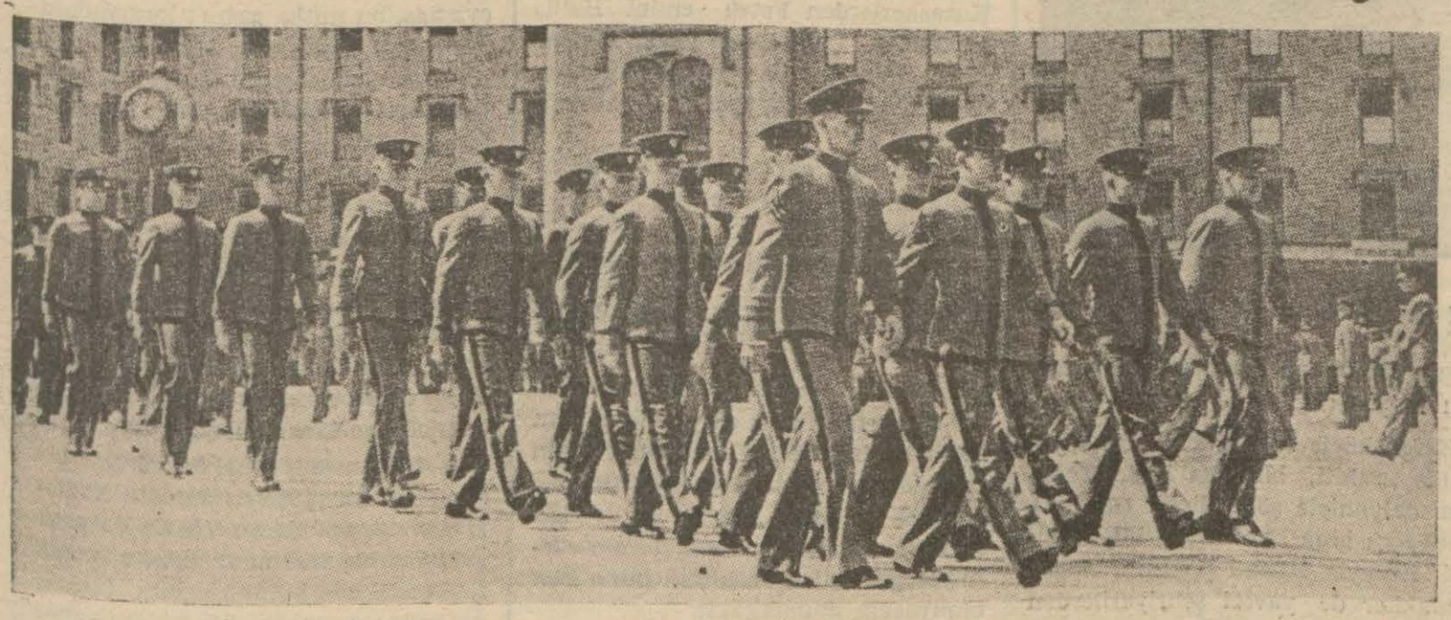

Amerikada Harbiye mektebinde yetiştirilen müstakbel zabitler

Demokrat devletlerle diktatör devletler arasındaki zıddiyetlerden doğan galeyanlara son haftalar zarfında en ziyade Birleşik Amerika sahne oldu. Amerika Cümhurreisi, bir gün diktatörlere karşı harekete mecbur kalacağını bilen Amerikanın teslihatını âzamî surette arttırmağa mecbur olacağını ileriye sürerek Amerikan ordusu ve donanması için milyonlara baliğ olan tahsisatlar istedi.

Amerikan donanmasının kuvvetli olduğunu biliyoruz. Denitz teslihatının arttırılması için sarfolunan gayretler hakkında oldukça malûmat sahibiyiz. Bugün şu harp gemisinin veya kruvazörünün, yarın o tahtelbahirin denize indirildiğini telgraf havadisi olarak gazetelerde okuyoruz. Amerikanın hava kuvvetlerini de müthiş surette arttırmakta olduğunu da işitiyoruz. Fakat Umumî harbin sonunda Fransız - Alman cephesinde en son rolü oynıyan Amerikan ordusu hakkında hemen hiçbir fikrimiz yoktur. Bu boşluğu doldurmak üzere, Birleşik Amerika Harbiye Nezareti müsteşarı Louis A. Johnson tarafından geçenlerde yazılmış olan bir makaleye istinaden Amerikan ordusunun bugünkü vaziyeti hakkında aşağıdaki tafsilâtı veriyoruz:

Amerikan ordusu, dünyada her hangi bir millete karşı harbetmek için hazırlanmamaktadır. Ordu, tecavüzî bir muharebe için ne teşkilâta, ne de teçhizata maliktir. Amerikan generalleri harp sanatlerini, ne Avrupadaki, ne de Asyadaki meslekdaşlarına göstermek ve onlarla harp sahnelerinde boy ölçüşmek hevesindedirler. Bununla beraber, yalnız sulh istemekle harbin önüne geçilemez. Sulhperver bir millete, arzusu hilâfına bir harp yükletildiğini gösteren dikkate değer birçok misaller vardır.

Yarın harp çıkarsa, Birleşik Amerika devletleri, harp sahnesine yarım milyondan az asker gönderebilir, bu miktar Arjantinin, Portekizin, Yunanistanın, İsviçrenin, İsveçin ve diğer orta büyüklükteki devletlerin ordularından daha az demektir. Halbuki Amerika, ihtiyat efrad noktai nazarından, dünyanın en kuvvetli milleti olabilir. Efraddan maksad, adedce tefevvuktan biraz fazla bir şeydir. Çünkü yalnız rakamlar bir rol oynamış olsaydı, Uzak Şarkta Çinlilerin hâkim olmaları lâzım gelirdi. Onun için efrad denilince, bedenen kuvvetli, zeki, çevik, bütün manasile askerliğe elverişli insanların hesaba katılması lâzım gelir.

Amerikan talim ve terbiye ve zirai metodları sayesinde Amerika, diğer milletlerden ziyade harbe elverişli, zeki efrada maliktir. Amerika, harp esnasında iaşesini temin etmek için ziraat sahasında nüfusunun yalnız yüzde yirmi ikisini çalıştırsa kâfidir. Bu nisbet Almanyada yüzde 38, Fransada yüzde kırk beş, İtalyada yüzde altmış beş, Japonyada yüzde 70, Rusyada yüzde seksen, Çinde yüzde 80-90 dır. Bu rakamlar Amerikanın bir harp zuhurunda her milletten ziyade silâh altına asker alabileceğini göstermek için yeter.

Bir harp çıktığı takdirde Amerika için mavzuubahis olan hayatî mesele silâh altına alınabilecek bu efradı derhal faal birer muharip haline getirmektir. Amerikanın hazırlığı yalnız tedafüî mahiyette olduğundan, seferberlik programı da ona göre tatbik olunur. Ânî bir surette çıkan bir harp karşısında Amerika, hazır duran ve yarım milyondan daha az olan küçük ordusunu birden harbe sevkedemez. Fakat ilk hücuma karşı mukavemet edebilmek için ilk ay zarfında üç yüz bin kişilik bir orduyu cepheye sevkedebilir.

Ondan sonra ikinci ay zarfında Amerika 600 bin kişilik bir orduya malik olabilir ve ihtimal ki harbin dördüncü ayının sonunda tam mücehhez ve müsellâh bir buçuk milyonluk bir ordu ile harbedebilir. Muhasamata başlandığı tarihten, mecburî askerlik ihdası hakkında neşrolunacak kanunun meriyete girmesi tarihine kadar geçecek müddet zarfında Amerika ordusu gönüllü istihdam etmekle meşgul olacaktır. Halbuki Amerika, bu gönüllü istihdamı işile hiç te iyi tecrübeler yapmadı. Meselâ Umumî harp esnasında nisan 1917 de gönüllü aranıldığı zaman ancak 86 bin kişi müracaat etti. Muhasamatın ilk ayında Amerikanın muvazzaf ordu için 100 bin ve millî hassa ordusu için de bir o kadar daha gönüllü kaydetmesi icab edecektir.

Harbe, böyle gönüllü yazmakla devam edilemiyeceğini anlıyan Amerika Harbiye Nezareti, Bahriye Nezaretile birlikte bir Mecburî askerlik kanunu hazırladı. Harp zuhurunda Amerikan kongresine verilecek olan bu kanunun tatbiki esnasında icab edecek olan nizamnameler ve talimatnameler de tanzim edildi. Bir taraftan bu kanun hazırlanırken, diğer taraftan konferanslar ve zabit kursları sayesinde muvazzaf ordu, Bahriye ve Millî hassa ordusu için muvazzaf ve ihtiyat zabitleri de yetiştirildi. Mecburî askerlik kanunu kabul edildiği takdirde, bu zabitler iş başına getirilecektir. Ordu ve Bahriye mütemadiyen plânların tedkik ve tenkidile meşgul olmaktadır. Birleşik Amerikanın asgarî bir müddet zarfında efradını tam kadro halinde muvazzaf hizmete alması için lâzım olacak teşkilât mekanizması büyük bir faaliyetle hazırlanmaktadır.

Muvazzaf orduya bir yardım olmak üzere, zabitan ve efradı 192 bin kişiye baliğ olan bir millî hassa ordusu vücude getirildi. Bu ordu, her sene manevralar yapmakta ve ânî bir hâdise karşısında harekete geçmek için lâzım olan askerî kabiliyeti iktisab etmektedir. Harp zuhurunda bu orduya katılacak gönüllülerle beraber meydana gelecek olan 300 bin kişilik bir kuvvet Amerikan menafiini koruyan ilk kuvveti teşkil edecektir.

Umumî harpten sonra Amerikada en ziyade yedek subay yetiştirilmesine ehemmiyet verildi. Umumî harpte nisan 1917 de Amerika 3000 kadar yedek subaya malik bulunuyordu. Bunların hepsi büyük bir harbin icab ettirdiği askerî kabiliyetlere ve iktidarlara hemen hiç malik değildiler. Bugün ise Amerikada yüksek kabiliyette 100 bin yedek subay vardır. Bunların 30 bini 1933 senesindenberi ordunun muvazzaf zabit hizmetine alındı ve içlerinde, bazıları müstesna olmak üzere, hepsi de kendilerine tevdi edilen muvazzaf zabitlik vazifelerini mükemmel surette başarmağa muvaffak oldular.

Fakat işe yarıyacak bir orduya lâzım olan insanların yetiştirilmesi ve hazırlanmasile iş bitmiş sayılamaz. Ordunun bin türlü ihtiyacı vardır. Meselâ kışlalarda talim, açık arazide tatbikat ve hele asıl harp başlayınca kunduralar eskir, düğmeler kopar, âlât ve edevat kırılır, daha birçok şeyler yıpranır. Bunların yerine yenilerinin ikamesi lâzımgelir. Amerika, tatbik ettiği bir plân sayesinde askerleri için muhtaç olduğu bazı maddelerden ilk altı ay için kifayet edecek miktarlara malik bulunmaktadır. Fakat ayni hal esliha ve teçhizat için de vaki değildir. Umumî harpten sonra inkişaf eden ve işe yarıyacak bir ordu mekanizması olan tayyareler, tayyare hücumlarını defetmeğe mahsus toplar, uzun menzilli toplar, gaz maskeleri ve diğer asrî ve mühim teçhizat parçaları gibi mühim teferrüat eksiktir.

Harbeden kıtalara lâzım olan bazı ham maddeler Amerikada ya tamamile yoktur ve yahut harp halinde istihsalleri arttırılamıyacak kadar azdır. Makine çeliğinin imali için elzem olan manganez madeni Amerikada yoktur. Amerika, paslanmıyan madeni şeylere katılan kroma dahi kâfi miktarda malik değildir. Diğer bir nevi çelik imali için mutlaka bulunması icab eden volframa dahi muhtaçtır. Lehim ve kapları kalaylamak için kullanacağı kalay mevcudü de kâfi ğildir. Bu ve buna benzer maddeleri Amerika, hariçten tedarik etmeğe mecburdur. Harp zuhur edince, Amerikanın bu ham maddelerle olan irtibatı kesilebilir.

Bu sebepten dolayı Amerika, sulh zamanında bu gibi ham maddeleri ve mamul harp malzemesi biriktirmeğe mecburdur. Yoksa bugün sapan ve orak imal eden yerli sanayii, kılıç ve süngü imal eden bir harp sanayii haline getirilinciye kadar müşkül mevkide kalmış olur.

Amerikanın harbe hazırlanma programında fahiş fiatlere mani olmak, fiatleri daima aşağıda tutmak, harp yüklerini müsavi şekilde taksim etmek ve bu suretle hatlar arkasında müttehid bir cephe vücude getirmek için lâzım olan tedbirlerin alınması da dahildir. Harp ilân edilir edilmez, derhal meriyete girecek bir enflâziyon fenalığının ve hadden aşırı kazançların önüne geçecek, bu gibi imkânların tesirlerini zayıflatacak ve mütecasirlerine karşı şiddetli cezaları ihtiva edecek olan bir kanun, Amerika Millî müdafaa programını tamamlamaktadır.

A. C. D.

İzmir mektupları

İzmir yangın sahası mamure halini aldı

İzmirde seçim için defterler hazırlandı bu devrede fazla mebus çıkacak

İzmir (Akşam) — Umumî mebus seçimi için İzmir ve mülhakatında esas defterler hazırlanmıştır. Dört sene evvele nazaran İzmir vilâyetinde nüfus artmış olduğu için bu devrede vilâyetimizden geçenkine nazaran daha fazla mebus çıkacağı şimdiden anlaşılmaktadır.

Beş altı gün zarfında mülhakattan gelecek müntehib mikdarını gösteren mazbatalarla İzmirden kaç mebus çıkacağı katî surette tesbit edilecektir.

At yarışları

İzmir ilkbahar at yarışları martın son haftasında başlıyacaktır. Şimdiden İzmire muhtelif yerlerden bir çok değerli at ve kısraklar getirilmiştir.

Bu yıl ilk defa olarak Ödemiş ve Bergama kazalarında da at yarışları yapılacaktır. Vilâyet aygır deposu mahsulleri karşılaşacak, kazanan hayvanların sahiblerine ikramiye ve mükâfatlar verilecektir.

Şehrin ağaçlandırılması

Belediye, şehrin umumî şekilde ağaçlandırılması için lâzımgelen tedbirleri almıştır. Mevsim münasebetile Kültürparkta ve Kadife kalesinde ağaçlandırma faaliyetine başlanmıştır. Kültürparkın hayvanat bahçesi civarındaki boş arazi, bu mevsimde tamamen ağaçlandırılacaktır.

Kültür parkta

Kültürparkta fuar hazırlıklarına devam ediliyor. Elektrik tesisatının mühim bir kısmı, bu yıl tahtelarz vaziyete sokulacaktır. Hazırlanan keşifnameye göre elektrik tesisatını yer altından yapmak için 23,000 liralık malzeme satın almak lâzımgelecektir. Gayet zarif elektrik direkleri sipariş edilecektir.

Sunî göl içine de göl sularını rengârenk gösterecek elektrik lâmbaları ve motörler konacaktır.

Vilâyetin yeni bütçesi

Vilâyet umumî meclisi 9 şubatta toplantılarına başlıyacaktır. Hazırlanan vilâyet bütçesi 2,800,000 liralıktır. Bunun 406,000 lirası turistik yollar varidatıdır. Bütçe mütevazin olarak hazırlanmıştır. Sıhhat bütçesinde İzmirin ihtiyacını karşılayabilecek büyüklükte bir tebhir istasyonu inşası için tahsisat ayrılmıştır.

20 milyonluk inşaat

1923 yılından şimdiye kadar İzmirin yangın sahasında resmî müessese ve dairelerle hususî eşhas tarafından yaptırılan inşaata 20 milyon lira sarfedildiği tahmin olunmaktadır.

Belediye reisi B. doktor Behçet Uzun teşebbüs ve kararile Kültürpark inşa edildikten sonra şehirdeki inşaat, tamamen yangın sahasında temerküz etmiştir. Bu yüzden mamur caddeler, mahalleler teşekkül etmiş, İzmirin en güzel mahalleleri vücudbulmuştur. Bu gidişle bir kaç sene sonra İzrimin yangın sahasında boş arsa kalmıyacaktır.

İzmir Çocuk Esirgeme kurumu

İzmir, Çocuk Esirgeme Kurumunda bir yıllık faaliyet şöylece tesbit edilmiştir: 1,755 çocuğa 1,950 kilo süt dağıtılmış, bunun için 195 lira sarfedilmiştir. 6,200 çocuğa 11,520 kap yemek verilmiştir. Buraya harcanan para 490 lira 80 kuruştur.

337 çocuk giydirilmiş, buna da 635 lira sarfedilmiştir. 28 çocuka ayakkabı verilmiştir. Masrafı 2,885 kuruştur. 300 çocuğa çamaşır alınmış, 150 lira sarfedilmiştir. 4,735 çocuk, dispanserde bakılmış, doktor ve ilâç masrafı olarak 1,303 lira 20 kuruş sarfedilmiştir. .99 çocuğa da 351 lira 70 kuruşluk para yardımı yapılmıştır.

Yekûn şudur: 13,654 çocuka yardımda bulunulmuş, bunun için 3,154 lira 55 kuruş sarfedilmiştir.

İzmirde bir yağ fabrikasına yıldırım düştü

İzmir (Akşam) — Havalar birdenbire soğumuş, civar dağlara kar yağmıştır. İki gün evvel yağan yağmur esnasında Karşıyakaya bağlı Turan köyündeki yağ ve sabun fabrikasına yıldırım düşmüş, bazı makinelere zarar vermiştir. Nüfusça zayiat olmamıştır.

Bir kız tramvaydan düşerek yaralandı

Şişli - Tünel hattına işleyen vatman Halidin idaresindeki tramvay arabası Tünel meydanına geldiği bir sırada Fleri isminde bir kız tramvaydan düşerek yüzünden yaralanmıştır.

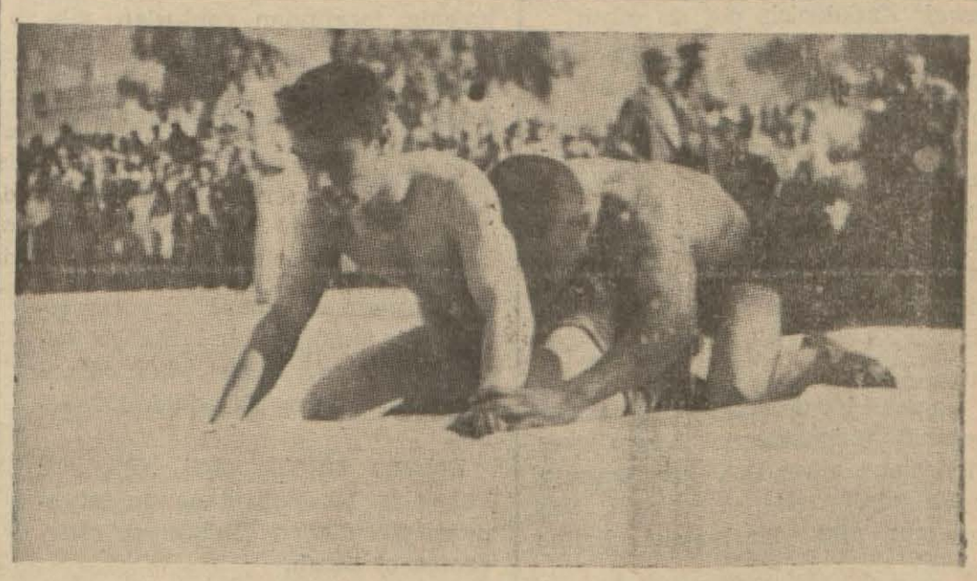

Manisa (Akşam) — Manisa Halkevinde muhtelif spor şubelerinde gençlerimizin iyi çalıştırılmalarına ve yetiştirilmelerine büyük ehemmiyet atfedilmektedir. Diğer sporlar arasında güreşe de mühim bir mevki ayrılmıştır. Haftanın muayyen günlerinde gençler, geniş güreş minderi üzerinde müsabaka ve ekzersizler yapmaktadırlar.

Bu esaslı çalışmalar sayesinde bir müddet sonra Manisalı gençler güreş sahasında mühim muvaffakiyetler göstereceklerdir. Yukarıdaki resimde minder üzerinde güreşen iki genç görülüyor.

Istanbul kazan, ben kepçe

BOĞAZİÇİ

[Balta limanından Yenimahalleye]

Rumelihisarının ötesi Balta limanı. Oraya ismini bırakmış olan zat İstanbulun fethi sıralarında Geliboludaki donanmamızı hazırlıyan Balta oğlu Süleyman beydir.

Osmanlı devletinin ilk derya kaptanıdır. Muhasara sıralarında gemilerimizi bu (Fedalya) limanına getiren odur.

Koydaki mahud yalı bir kaç noktadan tarihimize karışıoyr. 1834 te Avrupalılarla yaptığımız ticaret muahedesi, 1841 de Tuna beyliklerine müteallik beş devletle müzakere ettiğimiz muahede burada imzalanmış.

Damad Feridin senelerce yangeldiği, bütün kumpaslarını kurduğu bu Mediha sultan sarayı nihayet Balıkçılık enstitüsü oldu çıktı. İlerisinde de Bulgurpalas sahibi Habib beyin yalısı.

Balta limanı çayırı orta Boğaziçlilerin sayılı mesirelerinden biriydi.

Boyacıköyünün bu namı alması 1806 senesinden sonradır. Kırkkiliseli bir kumaş boyacısile soyu sopu ve çırakları. 40 hane olarak İstanbula gelmişler. Üçüncü Selim: (Beğendikleri yerde otursunlar, zenaatlarını yapsınlar) demiş. Koca şehri karış karış gezmişler, burada karar kılmışlar.

Bu köyün sahillerinin eski halini bilirim. Kayıkhanelerinin üstü tümsekli, inişli çıkışlı, gayet daracık rıhtımları vardı. Arabayı, otomobili bırakalım; yanyana iki insan bile zor geçer. Büyük yahları yok değildi. Dairei askeriye muhasebat reisi müşir Sadeddin paşanınki, Mazhar paşanınki, Emirgâna doğru Musa Saffeti paşa zade Ahmed Ziya bey kerimesininki ve saire...

Emirgân... Dördüncü Murad Revan kalesini zaptettikten sonra kale dizdarı Emirgûn oğluna her nasılsa ısınıvermiş. Adam yaman musikişinaslardan. Beraberinde İstanbula getirmiş ve Yusuf paşa diye burada ona bir yalı kurdurmuş. İsim oradan kalma...

İskelenin karşısındaki Çınarlı kahveye ecnebiler bayılırlar. Cami, birinci Abdülhamidin. Bitişiğindeki Şerif Abdullah paşanın elân duran yalısı, bilhassa selâmlığı âsarı âtikadan sayılıyor.

İlk Mısır Hidivi İsmail paşanın haremli, selâmlıklı Şeddadi yalıları, koruları 65 yıl evvelin en saltanat sürülmüş, keyif edilmiş mahalleridir. Şimdi enkazları bile kalmıyan yerlerinde Karadenizin poyrazı esiyor.

Emirgânde hukuk âlimlerimizden Ali Şehbaz efendiye aid yalı, askerî mektepler müfettişi Zülüflü İsmail paşaya, ondan sonra da Mısır prenslerinden bilmem kimin emekdarı Arnavud Bekir efendiye intikal etmişti. İki kapı evveli, Galatasarayın eski idmancılarından Ragıb ve Talât biraderlerin cedlerine aiddi. İleride Karadağ prensi Nikolaya bahşedilen köşk vardı.

Tokmak burnundaki Mısırlı İsmail paşanın malikânelerini dönüp biraz yürüyünce müşir Deli Fuad paşanın kuleli sahilhanesi... Önündeki dok enikunu ufak bir tarsane haline geldi.

İstinye'nin eski Rumca ismi (Stenos) yahut (Sosteniyon). Çayırında vaktile (Bomonti) bira fabrikasının buz depoları, bir hayli de kireç ve taş ocakları vardı.

Koydaki Rıza bey zade Ömerk bey, onun da oğlu Fuad bey biraderimiz, köyün eşrafındandırlar.

Artık sahil boydan boya yeni yapıdır. İpekçi Kâni'nin köşkü (şimdi Babanzade Fuad beyin uhdesinde); iskelede Levazım reisi Edirneli Ahmed Afif paşanın akarları; dönemeçten sonra (arnuvo) şekilli şahane yalısı; kıyıcığında camisi ve mahallesi.

Yeniköy büyük yahları ve bir iki köşkü müstesna, kapı kapamaca

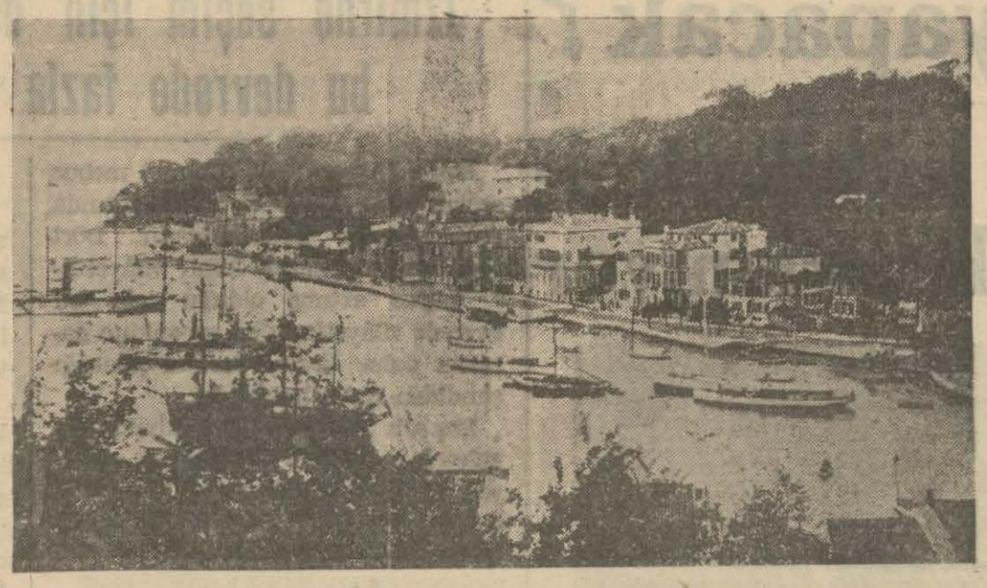

Tarabya koyunun eski bir resmi

Rumluktu ve aşağı yukarı hâlâ da aynıdır a... Deniz kenarında Mısırlı Said Halim paşa; Celâl, Suphi ve Sedad Nuri biraderlerimizin pederleri Nuri bey, tepede Köse Raif paşa gibi ekâbir de otururlardı. Hristaki, Vlasto, Evyenidi, Baltazi kabilinden Rum bankerleri de yazlığa gelirlermiş.

Bu Baltazi, (Mayerling faciası) na uğrayan Avusturya veliahdi Arşidük Rudolfun sevgilisi meşhur Vetseranın amcası oluyor.

Burundaki Avusturya, Macaristan sefarethanesini dolanıp yürüyelim. Kalender bundan 30 bu kadar sene evveline kadar Boğaziçinin en kibar mesiresiydi. Hem karalı, hem denizli...

Rıhtımında konak arabaları, numarasız kira faytonları, paraşuller ve yayan piyasacılar. Açığında yalıların pırıl pırıl futaları; sandallar, kayıklar. Gazinosunda incesaz, orkestra.

Kalender köşkü de damad Nevşehirli İbrahim paşanın zevk ve safa yerlerinden biri imiş. 1827 de çıkan Rusya muharebesinde ikinci Mahmud sancakı şerifi getirip köşkü askerî karargâh yapmış.

Burası Çırağanın tamamile aksi: Yani önünden geçerken yüz mutlaka o tarafa döndürülecek; zinhar sırt çevrilmiyecek...

Biraz gittikten sonra (Krup) ve (Mavzer) fabrikalarının vekili Hüber'in kâşanesi (sonra Mısır prenseslerinden Kadriye Hüseyine intikal etmişti) ve Avrupa devletlerinin yazlık sefarethaneleri başlardı.

Almanyanınki 1886 da inşa edilmiştir. Parkında, İstanbulun Alman kolonisi tarafından yaptırılan mareşal Molteke'nin bir âbidesile üstünde mareşalin resmi bulunan, Prusya kral ve Osmanlı padişahı namına dikilmiş mermer bir sütun vardır... İngiltere sefarethanesi 1911 de yanmıştı.

Tarabya, (şifa) mânasına olan Rumcasından gelme. Eski patriklerden biri umulmaz bir hastalığa tutulmuş; burada havayı tebdil edince iyileşmiş ve isim bu şekilde kalmışmış.

Boğazın en lüks oteli (Sümmer Palas) tı. İskelenin karşısına tahtaperde gibi dikilen (Tokatliyan oteli) çanına ot tıkadı.

Aşı boyalı Fransa sefarethaesi fi tarihinde Fenerlilerden ve Eflâk ve Buğdanda voyvodalık edenlerden prens İpsilântiye aidmiş. Üçüncü Selim, general Sebastiyani sefirken hediye etmiş. Bunun da bir kısmı 1913 te yandı.

Kışın Salıpazarı önünde demirliyen ecnebi istasyonerler yazın buraya toplanırlardı.

Eskiler Kireçburnuna (Karadenizin anahtarı) diyorlar. İstanbuldan çıkılırken Karadenizi ilk gören burasıdır.

Köy, Keçecizade Fuad paşanın sadaretinde, (Yeniköy) namile bazı kimseler tarafından kurulmuş. Rus harbinden sonra muhacirler oturtulmuş.

Başlıcası Dahiliye Nazırı Memduh paşanınki olmak üzere tektük yalıları da yok değildi.

Kefeli köyü saf havası, leziz suyu, âsude muhiti, bilhassa Dede Yusufun dalyaniyle şöhretliydi. (Bristol) oteli olan bina Petersburg büyük elçisi Hüseyin Hüsnü paşanın, aşağısındakiler de yaveri şehriyarilerden Talât paşanın pederi Rıfat paşanın, (Sabah) ceridesi sahibi Mihranın yalılarıydı.

Büyükdere çok zamanlar küçük bir balıkçı köyü halindeymiş. İstanbula daimî olarak yollanan Avrupalı sefirler kışlarını Beyoğlunda, yazlarını da Boğaziçinde geçirmeğe başladıkları anlar orası yerli hıristiyanlar tarafından rağbet bulmuş... Rusya ve İspanya sefarethaneleri buradadır.

Büyükdere oldumolasıya Boğazın en kalabalık, en şenlikli yeridir. Sırtlardaki (Belvü), rıhtımda (La Piyer), (Üniver), iskelede (Ambasadör), çayıra yakın (Platan) isimlerinde hayli otelleri bulunurdu.

Çayırdaki anaç çınarı, Avrupalılar tarihe karıştırırlar. 1096 daki Haçlılar seferinin elebaşılarından (Godfrua dö Buyun) a mal ederler. Gûya ordusu karşıya geçmeden evvel burada âram etmiş.

Büyükderenin piyasa boyu 30 yıl evveline kadar da şimdiki gibi pek civcivli olurdu. Cuma ve pazarları vapurlar tıklım tıklım insan taşırdı.

Mezar burnunu Mesar burnuna çeviren, Şirketihayriyenin kıymetli emekdar ve müdürlerinden Giridli Hüseyin Haki efendi rahmetlidir.

Sarıyer adı, çarşıdaki türbesinde yatan Sarı Baba isimli bir zattan türeme.

Sarıyerin Çırçır, Hünkâr, Şifa, Fındık, Kestane suları, incesazlı, hokkabazlı, ortaoyunluydu... Kadınlar tarafı kafeslerle bölünmüş; hepsi de iğne atsan yere düşmez halde.

Ekseriyet paraşullerle gider, çokları da Adalarvarî eşeklere binip (deh çüş, deh çüş) yollanırlardı. Kafesler ardiyle gelsin pandomimalar... Tebessüme karışmış yelpaze sallayışlara, göz süze süze çiçek koklayışlara, kalbgâhın üstüne el koyup baygın vaziyetlere nail olanlar bahtiyarın bahtiyarı.

Yenimahalle Ermeni yatağı olmakla, Pazarbaşındaki dalyaniyle, salaş tiyatrosu ve bir iki gazinosile meşhurdu. Fırıldak bahçesi dünyanın en dilfirib mevkilerinden biridir...

Sermed Muhtar Alus

Sarhoşluk yüzünden cinayet

İzmir (Akşam) — İsmetpaşa bulvarında bir cinayet olmuştur. İsmail ve Şükrü adında iki kişi bir meyhanede rakı içerek sarhoş olmuşlar, meyhaneden çıktıkları sırada bir saat meselesinden kavgaya tutuşmuşlardır. İsmail, bıçakla Şükrüyü sol kaşından ve kollarında ağır surette yaralamıştır. Şükrü, nakledildiği Memleket hastanesinde yaralarının tesirile ölmüştür. Suçlu, zabıtaca yakalanmış, tevkif edilmiştir.

SARAY ve BABIÂLİNİN İÇ YÜZÜ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM —Tercüme, iktibas hakkı mahfuzdur
Tefrika No. 280

Abdülhamidin padişah olduktan sonra ilk icraatı ve ilk kararlar

Mithat paşa ağustosun yirmi yedinci günü Abdülhamid efendi ile görüştü. Neşredilecek kanunu esasi dairesinde hükûmet eyliyeceğine dair Abdülhamide yemin verdirdi. Maksuduna ermenin pek yaklaştığını anlıyan Abdülhamid Mithat paşa ne istediyse kabul etti; vadetti; yemin etti!

Pazar gün Şeyhislâm Hayrullah efendinin yalısında bir içtima yapıldı. Kazaskerlerden Fetva emini Halil, Seyfeddin, Üryanizade Esad, Ahmed Hilmi efendiler ile sadrazam mütercim Rüştü, Mithat paşalar da burada idiler.

Rüştü paşa sultan Muradın hastalığı cinnet olduğunu beyan ile ciheti şeriyesini sordu.

(Madem ki cinneti sabittir. Mah'ludur.)

Cevabı verildi. Fetva Emini Halil efendi

(Saltanatın veliahd vekâletile idaresine) şeran cevaz olup olmadığını hayli tetebbü etti. Fakat buna şeran müsaid olacak bir mesele bulamadı.

Bulsa da büyük kardeşinin deliliğini ve bu halile saltanatta devam edemiyeceğini bilen veliahdın buna razı olmıyacağı muhakkaktı.

Abdülhamidin iclâsı artık umumen zarurî görüldü.

İlk icraatı

Ablülhamid efendi cülûsuna takaddüm eden geceyi analığı dördüncü kadın Perestu kadının Nişantaşındaki konağında geçirmişti. Damad Mahmud paşa da orada idi. Abdülhamid mabeyin hizmetlerini kimlere tevdi edeceğini o gece kararlaştırdı.

Mabeyin başkâtipliği ticaret meclisi azasından Said beye, mabeyin ferikliği Tophane meclisi azasından Liva Said paşaya tevcih olunacak, sultan Muradın baş mabeyincisi Ethem efendi makamında ipka edilecekti. İkinci mabeyinciliğe Osman beyi, üçüncü kurenalığa Yusuf beyi, diğer kurenalıklara Kâzım, Hüseyin, Mehmed beyleri münasip görmüştü. Muzika ferikliğini sabık muzika feriği Necip paşaya verecekti. Diğer hizmetlere de kendisine müntesip olanlar geçirilecekti.

(Mütercim Rüştü paşa ertesi günü bu tevcihata şiddetle itiraz eylemiş ise de Abdülhamid bu itirazlara ehemmiyet vermedi.)

Ertesi günü (19-31 ağustos) Topkapıda içtima esnasında Mütercim paşa sultan Muradın hal'i fetvasını Fetva emini Halil efendiden alarak Şeyhislâm Hayrullah efendiye verdi. O da bunu hırka dairesinde bekliyen Abdülhamide takdim etti.

Cülûs resminden sonra Abdülhamid mütercim Rüştü paşayı hırka dairesine çağırarak sultan Muradın hanedanı azasile Çırağana naklini irade etti. Bu iradenin yerine getirildiği haberi üzerine yaldızlı kapıda hazır bulunan saltanat kayığı ile Dolmabahçeye gitti.

Orada damad Mahmud Celâleddin paşayı Abdülâziz hanedanına iltifatlarını tebliğe memur etti.

Mahmud Celâleddin paşa Fer'iye dairesine giderek Abdülâziz hanedanı azasına yeni padişahın iltifatlarını ayrı, ayrı tebliğ eylemesi üzerine hepsi dualar, teşekkürler ettiler.

Sultan Murad günlerinde Abdülâziz ailesinin gördüğü tazyik son dereceyi bulmuştu.

Abdülâzizin oğullarile kadın efendilerinin oturdukları daire ile sultan Muradın validesinin dairesi arasındaki kapı duvar ile ördürülmüş, pencerelere kâmilen tahtalar mıhlanmıştı.

Mahmud Celâleddin paşa bunları kaldırttı. Bazı münasebetsizlikleri duyulmuş olan haremağaları defettirildi.

Abdülâzizin validesi Pertevniyal sultan oğlu hakkında ne barid muameleler yapıldığını, oğlunun kendi kendisini nasıl öldürdüğünü, bu vakadan bir gün sonra kendilerinin hakaretlerle nasıl Topkapı sarayına nakledildiğini Mahmud Celâleddin paşaya anlatırken feryad ve figanlarla sultan Muradın validesi aleyhinde inkisar ediyordu. Mahmud Celâleddin paşa Pertevniyal kadının bulunduğu daire de münferiden ikamet ettirilmekte olan Tiryâl hanım ile de görüşerek padişahın iltifatlarını beyandan sonra kendisini Dolmabahçe sarayına davet etti.

Bu ziyaretlerde ne işitti, ne gördü ise hepsini Abdülhamide anlattı.

İlk niyetleri

Abdülhamid cülûsundan sonra Tersanede verilen ziyafette bir nutuk irad eylemiş, bu nutka zırhlı kumandanı Ferik Arif paşa cevap vermişti.

Fakat Arif paşanın cevabında bir padişahın -Abdülâzizin- hal'i işine karışmış bir kuvvetin kumandanlarından olmanın verdiği serbesti ile o günlerde garip addedilecek bir tavır ve eda görülmüştü.

Abdülhamid bundan incinmişti.

Sadrazam Rüştü paşa da istigna tavrı takınarak her vesile ile istifaya kalkıyor, Abdülhamidin canını sıkıyordu. O da bu teessür ve sıkıntı ile sadık bendelerine tazallüm esnasında:

— Sultan Azizin hal'ile zabitler yeniçeriliği kurmuşlar! Bunlara hadlerini bildirmek lâzım! Vükelâ da padişahlığın hiç hükmünü bırakmıyacak muamelelerde bulunuyorlar. Bunun da önüne geçmeden benim için rahat olmıyacak!

Diye takip edeceği siyasetin âdeta umumî hatlarını çizmişti!

Fakat onun hiç çekemediği kendisini tahta geçirmek hususunda en ziyade ısrar etmiş olan Mithat paşa idi!

Padişahlara en ağır görünen şey birisinin minneti altında kalmaktır. Hele bu adama incaz etmek istemedikleri bir vaid ve ahidde bulunmuş olurlarsa...

Abdülhamid Mithat paşaya tahammül edilmez bir vâsi gibi bakıyordu.

Mithat paşanın huzuru onu tazip ediyordu.

Rivayet edildiğine göre:

Bir gün Mithat paşa huzurundan çıktıktan sonra asdikasına:

— Hiç biriniz beni bu adamdan kurtaracak kadar sevmiyorsunuz! Onu kendi elimle mi öldüreyim?

Demişti!

Gönüllü taburları

Sırp muharebesi başlayınca sadaret makamından padişah namına eli silâh tutan müslümanlar silâh altına davet edilmişti.

İstanbuldaki talebeden ve saireden gönüllü yazılmağa başlandı. Bunların «başı bozuk» şeklinde sevkleri muzır olacağından muntazam taburlar teşkiline vükelâce karar verildi. Bunların levazımını tedarik için bir iane defteri açıldı. Bu deftere yüz bin kuruş ile yazılan damad Mahmud Celâleddin paşa -Taifte boğdurulan- bunların talimlerile meşgul olmağa memur edildi.

İstanbul gönüllüleri Haliç -köprü içi- ve Şirketi Hayriye vapurlarile meccanen Beykoz çayırına nakledildiler.

Beykoz tabakhanesi nazırı Hidayet bey -Bağdad valisi Hidayet paşa - bu taburlar teşkilâtında çok gayret gösterdi. Ders'am hocalardan Şehirli Şakir, Çırpanlı Salim efendiler birer taburun binbaşılığını deruhte ettiler; kendileri de efrad ile birlikte talimler yaptılar.

Şevk ve hahiş pek ziyade idi.

Bedirhanzade Bahri ve Ali beylerle Salih bey Kürdlerden birer tabur teşkil ettiler. Arnavud Feyzi ağa gega ve toskalardan birçok gönüllü topladı.

Altunîzade İsmail efendi bir taburun silâhlarından başka her türlü levazımını kendi malından tedarik etti. (Altunîzade sonra Rus muharebesinde de bu suretle iki tabur teşkil ve techiz eylemiştir.)

Başnökmel köylü Veli ağa İstanbuldaki taşcı ve bahçıvanlardan Vinçsterlerle müsellâh altı yüz kadar boşnak topladı. Fenerlilerden Demosten efendinin cemettiği hıristiyan gönüllüler de bir tabur addedildi.

Yalnız Osmanlı tarihinde görülmemiş bir şey olmak üzere hıristiyan taburunun sancağına bir de haç işareti konuldu.

Bunların her biri münasip görülen cihetlere sevkedildi.

(Arkası var)

İstanbulun kaldırımsız sokaklarını kaldırımlamak için kırk üç milyon lira lâzım

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Su işi

Bugünkü sıhhî yaşayış ve medenî ihtiyaçlar her zamandan ziyade suya lüzum göstermektedir. Garbın medenî ve müterakki memleketlerinde su sarfiyatı nüfus başına 100 ile 150 litre arasında değişirken İstanbulda Terkos, Elmalı ve Kâğıthane suları bir araya getirildiği halde bu mikdar bugün (90) litredir. Şimdi yapılan tesisat ve alınan tertibatla bu mikdar hiç olmazsa nüfus başına (125) litreye çıkarılmasına çalışılmaktadır.»

Vali bundan sonra alınan tedbirlerle günlük sarfiyatın 42,500 metre mikâbına çıkarıldığını, ileride 120 bin metre mikâbına çıkarılacağını bunun için de daha beş milyon lira sarfı lâzım geldiğini ilâve etmiş ve:

— Adalara bu sene kâfi mikdarda su verebilecek tertibat ve teşkilâtı almak üzereyiz.» demiş, Bakırköy su ihtiyacını da arteziyen kuyularile temin edeceğini kaydetmiştir.

Temizlik işi

Dr. B. Lûtfi Kırdar bundan sonra temizlik işlerine geçerek demiştir ki:

«Şehrin sokaklarile meydanları istenildiği kadar değil hattâ icap ettiği derecede bile temiz değildir. Ticaretgâh olan Haliç sahillerile şehrin münhat ve hücra yerlerinde ve mahalle aralarında temizliğe delâlet edecek bir şey görülmüyor.»

Şehri daha temiz, daha sıhhî bir hale getirebilmek için bu uğurda sarf ve ihtiyar olunan masrafı tamamile almak ve aldığı gibi mahalline sarfetmek en evvel düşünülmesi lâzımgelen işlerdendir. Bu ciheti esaslı surette tedkik ettirmekteyim.

Çöplerin toplanması, imhası ve istifade edilmesi: Bu baptaki katî kanaatlerimi söyliyemiyorum. İstanbulun topoğrafik vaziyeti, çöplerin iktisadî ve ziraî kıymeti neyi icap ettiriyorsa onu düşünüp ve bulup yapmak isterim. Temizlik işlerinin arzu edildiği dereceye çıkarılması ve takip edilebilmesi için Belediye zabıtası talimatnamesine yeni bir takım maddeler koymağı muvafık buluyorum.»

Vali ve Belediye reisi sokakları yıkamak, yollarda temizlemeğe müsaid tesisat yapmak ve suyun mikdarını çoğaltmak suretile şehrin temizliğinde daha ziyade muvaffak olacağını söylemiştir.

Tenvirat işi

Bundan sonra İstanbulun tenvirat işlerine temas eden Dr. B. Lûtfi Kırdar, İstanbulda hâlâ karanlık sokak görülmesinin tahammül edilecek şeylerden olmadığına işaret ettikten sonra İstanbulun umumî tenviratını izah etmiş, şehirde 4688 lâmba yakıldığını ve bunun için yapılan masrafın yüksekliğini anlatmış, tenvirat işini genişletmek üzere tenvirat bedelinde tenzilât yapılması için elektrik idaresi nezdinde teşebbüsat yapıldığını söylemiştir.

Belediye reisi sözüne devamla demiştir ki:

İstimlâk ve imar işi

«— İstanbulun umran itibarile çok geri kalmış bir şehir olduğunu biliyor ve görüyoruz. Bu geriliğe plânsızlık, parasızlık sebebiyet verdiği kadar istimlâk usulünün bozukluğunun da bunda âmil olduğu şüphesizdir.

Şükranla görülüyor ki hükûmetçe 934 tarihinde yeni bir istimlâk kanunu çıkarılmış ve Belediyece şehrin planı yapılması için bir mütehassısla angaje olunarak bir hayli işler yapılmıştır. Şu kadar ki Eminönünde yapılan istimlâk işleri mezkûr kanunun da, aranılan ve istenilen sürate ve kestirme yollardan gitmekle kısmen maniler ihdas etmiş olduğunu gördük. Hem halkın, hem de onların müşterek bir evi demek olan Belediyenin mütesaviyen ve mütekabilen haklarını koruyarak istimlâk işini nisbeten az zamanda neticelendirecek ve tebligat usulünü sadeleştirecek yolları gösteren bir lâyiha hazırladık.

Bu lâyiha yakında hükûmete takdim olunacaktır. Bu lâyihanın tertibinde gösterilen esaslardan birisi de istimlâk kanunile yolların iki tarafında muayyen mikdar istimlâk hakkının biraz daha imar edilecek olan yolların iki tarafında o yolun genişliğile, o semtin şerefile, ticarî ve iktisadî kıymetile mütenasip yeni ve büyük şehri süsleyecek binalar vücude getirilmesini imkân dahiline almaktır. Bu takdirde istimlâk olunacak sahalarda geniş mikyasta imar esasları hazırlanmış olacağı gibi istimlâkten sonra tabiatile kıymet peyda edecek olan arsalardan satış esnasında temin edilecek menfaat de şehrin imarına sarfedilmiş olacaktır.»

Yollar, kaldırımlar, lâğımlar, kanalizasyon

Elyevm tatbik edegelmekte olduğumuz 938 bütçesinde imarına mahsus miktar bütçenin % 42 sini bulmakta ise de bu para da oldukça geniş bir kadrosu bulunan fen heyeti memurin ve müstahdemininin maaşatı da dâhildir.

Memur ve müstahdemine verilen bu para çıkarıldıktan sonra kalan cüzî meblâğla büyük bir şehrin imarında ne derece çalışılabileceği kolaylıkla anlaşılır.

İstanbulun şehir hududu içindeki meskûn sahalarında şehir rehberlerine göre (6214) sokak bulunmakta ve bu sokaklar tetkikatıma göre 10 milyon 420 bin metre murabbaı bir yeri işgal etmektedir. Bunun yalnız (1) milyon (700) bin metre murabbaı parke ile döşelidir. Ve bunların da çoğu bilhassa tramvay geçen yollardır. Mukavele icabınca (15) metre genişliğindeki yolu parke ile döşemeğe ve bozuldukça tamir etmeğe tramvay idaresi mecburdur. Üst tarafı toprak veya ayni mahiyette bulunan arnavut kaldırımı cinsindendir.

Bir metre murabbaı parkenin (5-6) liraya mal olabildiği fen heyetince tesbit edilmiş olmasına göre kaldırımsız kalan (8) milyon (720) bin metre murabbaı sahayı parkeye çevirebilmek için asgarî bir hesapla (43) milyon (600) bin liraya ihtiyaç bulunduğu anlaşılır. Asfalt yolların beher metre murabbaı ise (3-5,5) liraya mal olmaktadır. İstanbulun bütün sokaklarını asfalt yapmak lâzım gelirse bu hesaba göre (43) milyon raddesinde bir meblâğa ihtiyaç bulunacağı da tabiîdir.

Bununla beraber belediyenin alelâde varidatile yeni olarak (150) bin lira raddesinde bir masrafla kaldırımsız en bozuk yerlerde tamirat ve inşaat yapmağa başladık. Bundan böyle de program dairesinde en birinci iş olarak buna devam edeceğiz.

Vali ve Belediye Reisi vazifesini bitiren kanalizasyon şirketinin İstanbulda yaptığı işlere işaret etmiş, bütün şehrin kanalizasyonunu yapmak için iki yüz milyon liraya ihtiyaç olduğunu tahmin etmiştir.

Doktor Lûtfi Kırdar, bu bahis etrafındaki sözlerini bitirirken belediyenin bugünkü varidatile şehrin yol ve lâğımlarını yapmağa imkân olmadığını, maamafih buna çareler arandığını söylemiştir.

Vali, bundan sonra şehrin çocuk bahçelerine olan ihtiyacından bahsetmiş, şehirde bir bahçe olmadığını söylemiş, yalnız «Yirmi yıl önce büyük bir hamle ve yüksek bir himmetle açılmış olan Gülhane ve emsali bir kaç parkla birkaç bahçe» yi kaydetmiş, şehrin hangi yerlerinde çocuk bahçesi ve park yapılması lâzım geleceğini tesbit ettirerek bunları ehemmiyeti sırasile açacağını, Taksim ve Tepebaşı bahçelerini de ıslâh edeceğini söylemiştir.

Doktor Lûtfi Kırdar, belediye teşkilâtının dağınık bulunması, ve muntazam bir binaya ihtiyaç olduğunu söyliyerek İstanbulun güzelliğile mütenasip bir belediye binası da yapılması lüzumunu ileri sürmüştür.

Belediye Reisi sözüne devamla:

Umuma mahsus binalar

İstanbul şehri kendi şerefile mütenasip tiyatro ve Halkevleri, otel, şehir klübü, matbuat salonu ve buna mümasil büyük ve umumî binalardan mahrum olduğu gibi yüzlerce halkı alabilecek konforlu gazinolara bile malik değildir.» demiş ve biri Beyazıtta, diğeri Taksimde şimdilik iki gazino yapılacağını, Halkevi, matbuat salonu, şehir klübü binalarına da yardım edeceğini ilâve etmiş, şehir gazinolarında nişan ve düğün merasimleri yapılabileceğini söylemiştir.

Vali İstanbulda birkaç tiyatro binasına ihtiyaç olduğunu söyledikten sonra konservatuar, ve stadyom yapılacağını, şehir plânile tesbit edilen stadyomlardan birinin bu sene yapılacağını söylemiştir.

Hayatı ucuzlatmak

Bundan sonra iktısadî işlere geçen doktor Lûtfi Kırdar, hayatı ucuzlatmak bahsine temas etmiş, bir istişare heyeti teşkil ettiğini, et işlerinde devlet ziraat kurumunun faydalı roller oynayacağından emin olduğunu, şehir iktısadiyatının tanzimi için mevcuda ilâveten bazı yeni müesseseler kuracağını, mevzii hâller açacağını, bir ikraz müessesesi kurmağa çalışacağını, toptan ve perakende gıda fiyatlarındaki büyük farkları kaldıracağını, mahalle pazarlarını çoğaltacağını, ekmek meselesi üzerinde bilhassa durduğunu, süt işine büyük ehemmiyet verdiğini tebarüz ettirmiş ve süt işinin resmî müdahale olmaksızın esaslı surette halli lüzumunu izah etmiş ve süt fabrikası tesisine gidilmezden evvel ihzarî mahiyette çalışıldığını söylemiştir.

Sıhhat işleri

Doktor Lûtfi Kırdar, şehirde sayfiye hayatını inkişaf ettireceğini bunun için icap eden tedbirleri alacağını söylemiş ve küçük sanatlar kursları açacağını ilâve etmiştir.

Şehrin sıhhat işlerini de izah eden Vali demiştir ki:

— İstanbul hastaneleri yalnız bu şehir halkının değil, bütün memleket halkının imdadına yetişmek mecburiyetindedir. Hastanelerin yatak adedini çoğaltmak en mühim ve en mübrem ihtiyaçlarını izale etmek, ehemmiyetle göz önünde tutulması lâzım gelen hususlar. İstanbul hastaneler masrafına medar olmak üzere geçen sene 400 bin lira yardım eden hükûmetimizden bu sene de bu yüksek yardımı temine çalışacağız.

Mezarlıkların ıslâhına çalışılacaktır. Birisi Edirnekapı, diğeri Topkapıda, üçüncüsü de Üsküdar tarafında büyük asrî mezarlık tesisi zarureti karşısındayız.

İstanbul en ağaçsız şehirlerden sayılabilir. İlk hamelde Haydarpaşa ile Üsküdar arasındaki çıplak bayırı ağaçlamağı lüzumlu görüyorum. Bütün şehrin tamamile yeşil bir hale getirilmesi için icap eden tedbirleri alacağız.»

Maarif işleri

İlkokulları teftiş ettiğim zaman bir çoğunun binalarını gayri sıhhî buldum. Bu vaziyeti düzeltmek için esaslı bir program dahilinde yeniden okul inşasına başlamak lâzımdır. Bu hususta icap eden tedbirleri düşünmekteyiz. Bu hususta katî ve sarih tekliflerimi yeni yıl bütçesinde arzedeceğim.

Belediye varidatı

Belediye müesseseleri ile şehrin imarı için her şeyden önce büyük paraya ihtiyaç vardır. Eminönünde avuç içi kadar bir sahaya 1,800,000 lira istimlâk parası verildiği halde henüz plân tatbik edilmemiştir. Belediyenin 937 senesi vergi tahsilâtı 6,450,000 lira olduğu görülüyor. Geçen sene hükûmetin eti ucuzlatmak için gösterdiği lüzum üzerine mezbaha resminden yarım milyon liraya yakın tenzilât ve fedakârlık yapılmış ve temaşa yerlerinden alınan lûbiyat resminin nisbeti son neşredilen 3539 numaralı kanunla % 5 den % 2 ye kadar ve Darülâceze hissesi de % 10 dan % 3 e indirilmiştir ki bu suretle de 100,000 liraya yakın bir varidat daha eksilmiştir.

Bunların yerine başka varidat bulunamamış olmasına göre 938 senesi tahsilâtının 6,000,000 lirayı da bulmayacağını anlamak müşkül değildir.

Şu halde bu kadar az varidatla alelâde belediye makinesi bile işletilemediği halde bu makine ile birlikte bütün bu imar ve tesisat nasıl ve hangi para ile yapılacaktır. İşte üzerinde durulacak ve çareleri bulunacak esaslı mesele budur.

Görülüyor ki, İstanbul şehri; belediye vergisini Balkan hükûmet merkezi belediyelerinden çok az vermektedir.

Şu halde belediyenin gelirlerini artırmak zaruretinde bulunuyoruz demektir. Benim kanaatime göre belediyenin para ihtiyacı dört suretle temin olunabilir:

1 — Bugün kanunen almağa salâhiyetli bulunduğu vergileri iyi tahakkuk ve vaktinde tamamen tahsil edebilecek imkânları hazırlamak,

2 — Uzun vadeli ve nisbeten az faizli bir istikraz yapmak,

3 — Halka ağır gelmiyecek bazı varidat menbaları bulmak ve bunun için de belediye vergi ve resimleri kanununda tadilât ve ilâveler yaptırmak,

4 — Hükûmetten yardım istemek.

Bunlardan birincisini yapmak elimizdedir. Belediye ve vilâyet gelir kaynaklarının en mühimlerini teşkil eden bina, buhran, arazi, yol, tanzifat tenviriye vergi ve resimleridir. Bu kaynaklardan 937 senesinde tahsilât nisbetimiz (% 70) i geçmemektedir. Görülüyor ki en mühim varidat kaynaklarına ait tahsisat tamamen tahsil edilmemiştir.

Halbuki bu tahakkukatın tamamen değilse bile ona yakın bir derecede tahsil edilmesi lâzımdır.

Vergi nisbeti

İstanbul varidat itibarile garpteki emsali büyük şehirlerle değil yakın komşumuz olan Balkan devletleri merkezlerindeki belediyelerin varidatı ile dahi mukayeseye imkân yoktur. Son senelere ait istatistikleri göstereceğim. Bugün elde mevcut Bükreş, Belgrad, Sofya belediyelerinin 931 ve Atinanın 937 senesine ait istatistiğini dikkatle okumağa değer bulurum.

Şehir	Belediye bütçesi Türk parasile	Şehrin nüfusu	Nüfus başına düşen vergi	
Atina	5671000	491000	11,50	937
Bükreş	10633000	622000	17,07	931
Belgrad	10535000	220000	48,	931
Sofya	3848000	232000	15,	931

İstanbul belediye varidatı (6) milyon; nüfusu da (740,000) raddesinde olmasına göre nüfuz başına (7,5) lira kadar bir vergi düşüyor, demektir.

Varidat kaynaklarının noksansız bir surette tahakkuk ve tahsilâtın vakit ve zamanında sürekli ve inkitasız bir takip ile bakaya bırakılmadan tahsil imkânlarını elde edebilmek için hesap işleri teşkilâtı üzerinde esaslı bir şekilde durmak zaruretini duydum. Hususî vaziyetleri göz önünde tutularak 2265 sayılı kanunla kabul edilen ve bilâhara 2996 sayılı maliye teşkilât kanununda da ayrıca bir yer tutan İstanbul Maliye teşkilâtı malî mütehassıslarımızın esaslı tetkikinden geçirilerek hazırlanmış ve bu kanun ile memurların vazife ve mesuliyetleri esaslı bir surette tesbit edilmiş ve tatbikinden beri elde edilen müsbet neticelerle kıymet ve isabeti bir kat daha teeyyüt etmiş bulunmaktadır.

Binaenaleyh Belediye hesap işleri müdürlüğü teşkilâtını da bu kanuna intibak ettirmek suretile tensip ve ıslah etmeyi bütçemizin sağlamlığı ve hakikate yaklaşması ve tatbiki noktasından lüzumlu görüyorum.

Bundan başka bir çok devlet ve Belediye vergilerine matrah olan bina vergisi tadilât ve istinaf komisyonlarının İstanbulun hususiyetlerini nazarı itibara alınarak ve mümasili bazı kanunlara istinad edilerek muvazzaf bir hale getirilmesini işlerin daha çabuk ve daha temiz cereyanı, halkın ve Belediye hukukunun tamamile korunması bakımından zarurî bulmaktayım. Bu itibarla bina vergisi kanununda tadilât icrası hususunda hükûmet nezdinde teşebbüsat ve teklifatta bulunmak üzereyiz.

İstikraz, yeni menbalar

2 — İstikraz işi

Bu iş daha ziyade bir hükûmet işidir. Ve hükûmetin yüksek müzaharet ve muvafakati şarttır. Cümhuriyet hükûmetinin bu müzahareti İstanbul Belediyesinden esirgemiyeceğine ve kolaylık göstereceğine katiyen imanım vardır.

3 — Halka ağır gelmiyecek varidat menbaları bulmak

Yeni Belediye vergi ve resimleri kanunu yapmağı esasen hükûmet dört beş senedenberi düşünmektedir.

935 de Ankarada toplanan Belediyeler kongresi de bunu ehemmiyetle istemiş olduğu için bir proje hazırlamış ve başkaca ikinci bir muaddel projenin de yapılmış olduğunu gördüm. İstanbul Belediyesinin de ayrıca dört sene evvel bir teklif ve talebine muttali oldu.

Tetkik ve mütalâamı bildirmek üzere bütün bu projeleri hususî surette Vekâletten aldım. Bunlar üzerinde yapmakta olduğum tedkikat ve mütalâalarımı yakında arzedeceğim. Varidat menbaını arttırmak için diğer ecnebî şehirler Belediye varidat kaynaklarını da esaslı surette tedkik ettireceğim.

Bundan başka varidat kaynaklarından ve meselâ kanunun vermiş olduğu salâhiyete istinaden bazı tarifelerde ufak tefek tadilât yapmak ile Belediye varidatında yarım milyon ve bilhassa yol tahakkukatındaki aksaklık ve noksanlar izale ve telâfi edilmek suretile şimdiye kadar tahakkuk harici kaldığı kanaatine varılan (33,000) kadar mükellefin de dahil teklif edilmesi suretile takriben (200,000) lira daha temin edileceğini ummaktayız. Bundan başka arazi tahririnin 939 senesinde tatbiki imkânı hasıl olduğu takdirde bu vergiden de (100,000) bir tezayüdü tahmin edilebilir.

Hükûmetin yardımı

4 — Hükûmetin yapacağı yardıma gelince Cümhuriyet hükûmetimizin âzamî müzaharetine nail olacağımızı ümid ederim. Bu dört kaynaktan birinci ve üçüncülerle elde edilecek paralarla Belediyenin alelâde işlerini ve onlar arasında bilhassa temizlikle sıhhat işlerini geniş mikyasta ve daha iyi bir surette başarmak çok yerinde bir iş olacaktır sanırım.

İstikraz edilecek parayı şehre varidat getirecek mezbaha, hâl işlerile stadyomlara, plâjlara otobüs gibi nakil hizmetlerine, gazino, sinema, sıhhî mezarlıklar gibi işlere sarfederek şehrin iktisadî ve sıhhî ihtiyaçlarını temin etmek ve bu teşebbüslerin getireceği varidatı da istikrazın itfasına karşılık göstermek iyi bir tarzı hareket olur sanırım.

İşte bu dört yerden beklenen varidat temin edilir ve Belediyenin bugünkü varidatı da hiç olmazsa (10) milyon liraya çıkarılırsa burada iş görmek imkânı elde edilmiş olur. Şunu da arzedeyim ki umumun hizmet ve menfaatine çalışmak üzere evvelce kurulmuş olan yabancı şirketlerin hükûmetimizce satın alınmakta olduğunu görüyoruz. Bunların tabiî ve hakiki sahipleri şüphe yok ki Belediyelerdir. Fakat bu şirketler uzun seneler vazifelerini o kadar ihmal etmişlerdir ki bunlardan şimdi değil dört beş sene sonra milyonlar sarfedildikten sonra ancak istifade olunabilecektir.

Terkos idaresi için biraz evvel söylediğim sözler ve gösterdiğim rakamlar buna delil olduğu gibi elektrik şirketinin de ancak dört sene sonra sermaye verecek bir hale geleceğini biliyoruz.

Yeni alınan tramvayın ise kaç milyon lira sarfile ve ne kadar zaman sonra ve şehrin ve şehirlilerin işine yarayacağını, Belediyeye bir varidat kaynağı olabileceğini şimdiden takdir imkânını göremiyorum.

(Dört - beş) sene gibi bir zaman içinde bu imkânlar da temin edilebilir. Ve bu şirketlerin idaresi doğrudan doğruya Belediyeye bırakıldığından bu yüzden de Belediye varidatında hiç olmazsa (5) milyon lira raddesinde bir artış olacağını umuyorum.

Nisan devresinde bütçeyi muhterem heyetinize takdim ederken bütün bu mevzuları rakamlara temas etmek suretile tekrar ele alacağımı

(Devamı 13 üncü sahifede)

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

İyilik seven komşu

Eski bir evde oturuyordum. Bakımsız bir bahçem vardı. Bir aralık bende bir bahçe merakı uyandı. Evimin önündeki bakımsız bahçeyi şöyle bir tanzim ettirmeğe karar verdim. Arkadaşlarımdan sorup soruşturdum:

— Şöyle tanıdığınız mahir bir bahçıvan var mı? Hattâ bir bahçe mütehassısı olsa çok daha işime yarar...

Fakat arkadaşlarım arasında böyle iyi bir bahçe mütehassısı tanıyan yoktu.

Aradan birkaç gün geçti. Evimin kapısı çalındı. Baktım, uzaktan tanıdığım komşum bay Mahir... Kendisile gayet resmî konuşur, selâmlaşır, geçerdik. Bay Mahir evime girer girmez:

— Size hizmet etmek maksadile geliyorum efendim.. dedi, bahçenizi tanzim ettirmek istiyormuşsunuz. Ben bahçe mütehassıslarını tanırım, iyi bahçıvanlardan pek çok bildiklerim vardır. Bahçenizi fevkalâde bir surette tanzim ettirebilirim.. dedi.

Kendisine teşekkür ettim ve bahçe işini tamamile kendisine bıraktım. Birkaç gün sonra baktım, bizim eski, bakımsız bahçede büyük bir faaliyeit başladı. Topraklar kazılıyor, tarhlar yapılıyor, bunların arasında yollar açılıyordu. Bahçıvanlar kan ter içinde çalışıyordu. Bizim komşu bay Mahir ağaçlardan birinin altına bir iskemle atmış, yapılan işlere büyük bir dikkatle nezaret ediyordu.

Günler böyle geçti. Kendi kendime: «Şu bay Mahirin başka işi yok mu acaba? Zavallı benim için ne kadar yoruluyor. Sonra bizim bahçe işlerile ne kadar yakından, ne kadar büyük bir dikkatle alâkadar oluyor?» dedim.

Hakikaten bay Mahirin bütün meşguliyeti bizim bahçe idi. Sabahleyin erkenden geliyor, akşam üzeri bahçeden çıkıyordu.

Bir müddet sonra bahçem, bay Mahirin sayesinde son derece güzel bir hale geldi. Artık bu, şöyle böyle tanıdığım komşuma nasıl teşekkür edeceğimi bilmiyordum.

Fakat bay Mahir, sanki gayet ehemmiyetsiz bir şey yapmış gibi:

— Aman efendim bunun lâfı mı olur?... Bahçeniz güzel oldu ya, bu benim için kâfi bir memnuniyettir... dedi; çıktı, gitti.

Aradan bir iki hafta geçti. Bir gün şu oturduğum eski evi adamakıllı bir tamir ettirmek istedim. İşime giderken sokakta bay Mahire rasgeldim. Bana:

— Ne var, ne yok? diye sordu.

— Şu bizim eski evi tamir ettirmek istiyorum... dedim.

Bu söz ağzımdan çıkar çıkmaz, komşumun gözleri parladı:

— Aman, dedi, bu iş kolay... Ben bunu hemen yapıveririm, dedi.

Doğrusu, komşumu daha fazla zahmetlere sokmak istemedim:

— Rica ederim, size zahmet olmasın... Ben kendim meşgul olurum... dedim.

Bu sözüm üzerine, bay Mahir:

— Katiyen olmaz... Katiyen olmaz!... dedi, siz gayet meşgul bir adamsınız, işiniz, gücünüz başınızdan aşkın... Ev tamiratı ile uğraşacak vaktiniz yoktur... Ben bu işle meşgul olurum...

— Fakat size karşı pek mahçup bir vaziyete düşeceğim. Himmet ettiniz, bahçeyi son derece güzel bir şekilde tanzim ettirdiniz. Şimdi de bu ev tamiratı işini size nasıl havale edebilirim?

— Aman efendim... Şunun şurasında komşuyuz. Böyle zamanlarda biribirimize yardımımız dokunmazsa ne zaman komşuluğumuzu göstereceğiz?

Komşum, âdeta büyük ısrarla ev tamiri işini üzerie aldı. İki gün sonra evimde büyük bir faaliyet göze çarpıyordu. Eski sıvalar dökülüyor, kırık dökük yerler tamir olunuyordu. Bay Mahir işçiler arasında dolaşıyor; gidiyor, geliyor, etrafa emirler veriyor:

— Şunu şöyle yapınız... Bunu böyle yapınız... diye bağırıp çağırıyordu. İçimden:

— Ne kadar işgüzar zat?... diyordum, insan kendi evinin tamiri için bile bu derece uğraşmaz.

Fakat hakikaten Mahir, görülecek bir halde idi. Bizim evin tamiri işinden başka bir şey düşündüğü, başka bir şeyle meşgul olduğu yoktu.

Onun bu vaziyetini gördükçe aklıma bazan fena ihtimaller geliyordu. Acaba Mahirin bu gibi işlerden bir çıkarı mı vardı? Doğrusu şüphelenmeğe başlamıştım.

Fakat evin tamiri bitince hiçbir şüphem kalmadı. O eski ev âdeta yepyeni olmuştu. Sonra bütün bu işler bana o kadar ucuza malolmuştu ki şaştım kaldım.

Bu sırada tanıdığım bir inşaat kalfası evime gelmişti. Etrafa şöyle bir bakındı. Evin tamiri için bir para tahmin etti. Halbuki ben bu paranın ancak yarısını vermiştim.

Bay Mahire uzun uzun teşekkür edecek oldum. Fakat o gene yaptığı hizmeti gayet ehemmiyetsiz buluyormuş gibi:

— Aman, rica ederim.. dedi, bu da söz mü? Ne olur? Bu kadar bir iyilikten ne çıkar?..

Sonra dikkat ettim. Mahalledeki bütün komşular bay Mahirden son derece iyi bir surette bahsediyorlardı. Bir komşum:

— Şu bay Mahir olmasa halimiz haraptır... diyordu, o kadar işgüzar, o kadar zevk sahibi, o kadar tez canlı bir adam ki, tuttuğu işi gayet kolaylıkla, gayet az bir zamanda ve son derece büyük bir zevkle başarıveriyor... Mükemmel adam, vesselâm... diyorlardı.

Bana merak olmuştu. Bu kadar işgüzar, bu kadar zevk sahibi, bu kadar tez canlı bir adamın evini merak ediyordum. Komşularının evlerini, bahçelerini bu derece iyi tanzim eden bir adamın evi, bahçesi kim bilir ne fevkalâde olacaktı?

Nihayet bir gün kalktım, gittim; bir de ne göreyim? Sıvaları tamamile dökülmüş harap bir ev... O günü yağmur yağdığı için, her taraf akmış... Merdivenlerin tarabzanları kopmuş... Camlar kırık dökük... Evin bahçesi derseniz bir harabe... Bir mezbele... Tümsekler, yabani otlar bütün bahçeyi kaplamış... Velhasıl her taraf berbad bir halde.

O günü bay Mahir evde yoktu. Karısına sordum:

— Bay nerede?

— Bir komşunun evinin tamiri varmış... Malûm a, o böyle yardımları sever. Oraya koştu.

Nihayet yüzümü kızdırıp sordum:

— Peki, bay Mahir kendi evile meşgul olmaz mı?

Kadın, acı acı güldü:

— Başkalarının işile o kadar meşgul ki, kendisine bakacak, kendi evini görecek hali yok...

Hikmet Feridun Es

Eminönü Halkevinden:

7/2/939 salı akşamı saat 20,30 da Evimizin Cağaloğlundaki merkez salonunda İst. Üniversitesi Edebiyat Fakültesi tarih doçenti bay Mükremin Halil tarafından (Anadolu Selçukları) mevzulu bir konferans verilecektir.

Bu konferans için davetiye yoktur. Herkes gelebilir.

Radyo

Türkiye Radyodifüzyon Postaları

DALGA UZUNLUĞU

	1639 m.	183 Kcs.	120 Kw.
T. A. Q.	19,74 m.	1519b Kcs.	20 Kw.
T. A. P.	31,70 m.	9465 Kcs.	20 Kw.

ANKARA RADYOSU

Salı 7/2/939

TÜRKİYE SAATİLE

12,30: Program, 12,35: Türk müziği - Pl, 13: Memleket saat ayarı, ajans, meteoroloji haberleri, 13,10 - 14: Müzik (küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın), Varyete programı (Tangolar, valsler, fokstrotlar, saire), 18,30: Program, 18,35: Müzik (soli ve liederler - Pl), 19: Konuşma (Türkiye postası) 19,15: Türk müziği - (incesaz faslı: Hicazkâr) Safiye Tokayın iştirakile, 20: Ajans, meteoroloji haberleri, ziraat borsası (fiat), 20,15: Türk müziği: Okuyanlar: Radife Neydik, Sadi Hoşses, Çalanlar: Yecihe, Reşad Erer, Cevdet Kozan, K. N. Seyhun, 1 - Osman beyin - Seba peşrevi, 2 - Dedenin - Gûş eyle gülbülleri, 3 - Hüsnü efendi - Çok sürmedi, 4 - Âşık Mustafa - Bir esmere gönül verdim, 5 - Reşad Erer - Keman taksimi, 6 - Sadeddin Kaynak - Durup ta bir bakışın, 7 - Said efendi - Şevkefza saz semaisi, 8 - Sadeddin Kaynak - Elâ gözlerine kurban olduğum, 9 - Sadeddin Kaynak - Batan gün kana benziyor, 10 - Refik Fersan - Kız bürün de şalına, 21: Memleket saat ayarı, 21,05: Konuşma (Hukuk ilmi yayma kurumu), 21,15: Esham, tahvilât, Kambiyo - nukud borsası (fiat), 21,30: Müzik (Radyo orkestrası - Şef: Praetorius) 1 - Fr. Barsanti: Conserto grosso trompet, iki obuva, tembal ve yaylı sazlar için, op. 3, Nr. 10, Re majör, Adagio - Allegro, Largo, Allegro, Andantino, Allegro, 2 - Joh. Christ. Bach: Senfoni op. 9, Nr. 2, mi bemol majör, Allegro, Andante, Tempo di menuetto, 3 - N. Miaskowski: Concertino lirico, op. 32, Nr. 3, sol majör. Allegretto, Andante monotono, Allegro giocoso, 22,15: Müzik (Saksafon soloları: Nihad Esengin tarafından), 22,45: Müzik (Dans plâkları), 23,45 - 24: Son ajans haberleri ve yarınki program.

AKŞAM

Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Zilhicce 17 — Kasım 92

S.	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	11,53	1,34	6,56	9,42	12,00	1,33
Va.	5,25	7,06	12,28	15,14	17,32	19,04

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13

KÜÇÜK İLÂN

okuyucularımız arasında

EN SERİ, EN EMİN EN UCUZ

vasıtadır. Alım satım, kira işlerinde iş ve işçi bulmak için istifade ediniz! ★

SPORCULAR!

Daima yaralanmaya mahkûmsunuz. Düştünüz, ve bir yeriniz sıyrıldı mı biraz

VİROZA PATİ sürünüz.

Mikrobun yaşamasına üremesine kat'î ve muhakkak mâni olur.

VİROZA

ERGO

Bu güzellik kremi değildir, mütehassıs kimyagerler tarafından, fennî ve sıhhî bir surette imal edilen bir merhemdir.

HER ECZANEDE BULUNUR

NEVROZİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma

Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser.

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

TURAKİNA

TARİHÎ ROMAN

Yazan: *İSKENDER F. SERTELLİ* Tefrika No. 48

Vlâdimir bağırdı: "Beni aldatma, Mari! Ya vatan; ya aşk. İkisinden birini tercih et!

Prens Vlâdimirin maneviyatını kıran bir nokta vardı: Şutkanın ölümü haberi Rus prensinin canını sıkmıştı. Gerçi bu haberi verenlerden biri: «Şutkanın benzerini vurmuşlar sanıyorum. Fakat. Moğollar, Şutkayı öldürdüklerini ilân ederek, cesedini (Saray) şehrine götürmüşler!» dediyse de, Vlâdimir bu haberi ihtiyatla dinlemişti.

— Keşke öyle olsa... Şutka yaşasa da, onun yerine benzeri olan çoban kızı ölmüş olsa.

Diyor ve bununla teselli bulmağa çalışıyordu.

Vlâdimirin, Şutkadan çok şeyler beklediği muhakkaktı. Şutka yukarı Volgada tahrikâtına devam ettikçe, Moğollar Volga kıyılarında rahat yaşayamazlardı. Moğol ordularının büyük bir kısmı bu yüzden o taraflarda meşgul olacaktı.

Vlâdimir de bu suretle Dimitriyefte serbesçe teşkilât yapacak ve karşısına engel çıkmadan hareket edecekti.

Eğer Şutka ölmüşse. Moğol orduları serbes kalmış demekti.

Vlâdimir, Şutkanın kolay kolay Moğolların eline düşmiyeceğinden emindi. Şutka, Vlâdimire gönderdiği son mektubunda şöyle diyordu:

«... Volganın suyunu Moğol kanile kızıla boyamak için baharı bekliyorum. Turakina Moğol tahtında oturadusrun.. ve Moğol akıncıları Silizyada, Polonyada, Macaristanda atlarını süredursunlar. Ben de çok yakında Moğolları Volgaya dökmek ve Rusyayı Moğol hanlarının istilâsından kurtarmak fırsatını ele geçireceğimden eminim.»

Vlâdimir:

— Şutka kendisine güvenmese, bunları yazar mı?

Diyordu. Rus prensi, Şutkanın ölümüne inanmıyor, bunun da bir Moğol tuzağı olduğuna hükmederek avunuyordu.

⁂

«Ya vatan... Ya aşk. İkisinden birini tercih et!»

Dimitriyef şehrine yerleşen Rus asilzadelerinden biri, prens Vlâdimirin karısına çok eskiden gözkoymuştu.

Kulaksız Petro. Bu, çok zengin bir adamdı. Babası vaktile Grandükün kız kardeşini tutardı. Prenses ölünce Kulaksız Petro da gözden düşerek sayfiyesine çekilmişti. Petro, kulağını bir savaşta kaybetmişti. Kulaksız olduğunu belli etmemek için, başındaki kalpağını daima sol tarafına eğer ve başından kalpak çıkmazdı.

Kulaksız Petro sayfiyesinden Dimitriyefe inince, prens Vlâdimirin Moğollardan korkarak telâşa düştüğünü ve kaleyi tahkim ettiğini gördü.

— Moğollarla çarpışmağa karar verdiğini görüyorum, Vlâdimir! dedi. Moğollar kılıçla yontulmaz sert bir kayaya benzerler. Onlarla uğraşılmaz. Neden rahatımızı bozuyorsun? Şi - Ting ile uzlaşmak yolu dururken, kavgaya, kan dökmeğe ne lüzum var?

Vlâdimir:

— Dimitriyefin hâkimi benim. Sen karışma benim işlerime!

Diyerek, Kulaksız Petroyu susturmak istemişti. Kulaksız Petro, ağzı kolay kapanır bir adam değildi. İnatçılıkta da çapkınlıkta olduğu kadar meşhurdu.

Petro Vlâdimirden bu cevabı aldığı gündenberi ona diş biliyordu. Vlâdimirin arkasından:

— Bu memlekete yalnız sen hâkim değilsin! Bizi unutuyor musun?

Diye bağırmıştı.

Vlâdimirin Petrodan korkusu yoktu.

— Ben Moğollarla çarpışacağım. Sen istersen, sayfiyene çekil.. şehirden çık!

Diye haber gönderdi. Fakat, Kulaksız Petro canını kolayca Moğollara teslim edecek kadar aptal bir adam değildi. Vlâdimire cevab vermedi ve şehirden bir yere çıkmadı.

Petro, Vlâdimirin karısını avlamak için çareler arıyor, araya hafiyeler koyarak, güzel prensesi elde etmeğe çalışıyordu.

Vlâdimirden başka, bütün Rus asilzadeleri, Petronun güzel prensesi sevdiğini biliyorlardı.

Acaba prenses Vlâdimirin de Petroya meyli var mıydı?

Petro gibi, herkes te bunu merak ediyordu.

Bir gün Vlâdimirin karısı kiliseden dönerken. at üstünde kahramanlar gibi giden Petroya rasladı. Petro, güzel prensesi hürmetle selâmlıyarak atının dizginlerini çekti.. genç kadına yol verdi. Prenses, Petronun selâmına tatlı bir tebessümle mukabele etmişti. Bunu, kilise dönüşünde yolları dolduran bütün asilzadeler görmüştü. O günden sonra, herkes şu hükmü verdi:

— Petro, Vlâdimirin karısile sevişiyor!

★

Yerin kulağı vardır, derler. İnsanın duymadığını duyar. Günün birinde - hiç bir şeyden haberi olmıyan Vlâdimirin kulağına şunları fısıldadılar:

«— Karın, Kulaksız Petro ile sevişiyor! Gözünü aç!»

Vlâdimir bu haberi alınca şaşırmıştı. Çünkü, o, karısının memleketine en yüksek vatanseverlerden çok daha derin bir sevgi ile bağlı olduğuna ve böyle düşmanın memleket kapısına çullanacağı bir zamanda karısının gönül işlerile uğraşmıyacağına inanmıştı.

Vlâdimir:

— Şimdi bir Kazak kılıcı beynimi oyup kafamın derisini yüzseydi bu kadar canım yanmazdı!

Diyerek derhal karısının odasına koştu.

Prenses yatağına uzanmış ve saçlarını dökmüştü. Prensesin neşesi vardı... Hazin bir sesle yavaş yavaş aşk türküleri söylüyordu. Kocasının birdenbrie şiddetle içeri girdiğini görünce yerinden kalktı:

— Gökyüzünden yere düşmüş bir yıldırıma benziyorsun, Vlâdimir! Seni bu kadar hiddetli görmemiştim şimdiye kadar.. nen var? Moğollar mı geldi yoksa kapımıza?

Vlâdimir içeri girince kapıyı kapadı.

Prensesin yanına gitti.

Vlâdimirin saçları dimdik olmuştu.

Hiddetinden ateş püskürerek soluyordu:

— Beni aldatma, Mari! Ya vatan, ya aşk. İkisinden birini tercih et! Vatanı tercih edersen, kocanla birlikte kalırsın! Aşkının esiri isen, âşığınla memleket dışına gidersin! Bana bir kelime ile cevab ver: Hangisini istiyorsun?

Prenses büyük bir şaşkınlık içinde bocalıyordu.

— Neler söylüyorsun, Vlâdimir?

Diyerek yerinden fırladı. Kocasının boynuna sarılmak istedi.

— Çıldırdın mı sne, Vlâdimir? Bütün servetini vatan uğrunda sarfeden bir kadın, vatanına neyi ve kimi tercih edebilir? Sözlerinden bir şey anlayamıyorum.. ne demek istiyorsun?

Vlâdimir yüksek sesle bağırdı:

— Âşıksın; seviyorsun...!

Güzel prenses. kocasının ellerine sarıldı:

— Evet, seviyorum...

Vlâdimir gözlerini açarak:

— Hah şöyle. Hakikati çabuk itiraf ettin! dedi. Onu sevdiğini herkes biliyor.

— Ben seviyorum. Fakat kocamı...

— Yalan söylüyorsun! Onunla sevişiyorsun!

— O kimdir?

— Âşığın, Kulaksız Petro.

(Arkası var)

Üç yüz bin İspanyol Fransaya geçmek için sıra bekliyor

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

yardım edilmektedir. Bu acıklı firar, durmadan bütün gece devam ediyor.

Tayyare akınları

Figueras 6 — Nasyonalist tayyareler, pazar günü bütün gün şehri şiddetli bir bombardımana tâbi tutmuşlardır. Üç yüzden fazla ölü var. Yaralıların adedi sayısızdır.

Gerone'den gelen binlerce mülteci, şehrin halkını on misli artırmıştır. Yollarda üç yüz binden fazla halk yığılmıştı. Son bombardımandan hasara uğramış olan şehirdeki yegâne sığınak, kapılarına kadar ağlaşan kadın ve çocuklarla dolmuştu. Bombanın infilâklarına ve halkın feryadlarına küfürler ve dualar karışıyordu.

Bombardıman arasındaki fasılalarda kadın, çocuk ve ihtiyarlardan mürekkep uzun kafileler, jandarmaların nezareti altında La Puanera yolunu tutuyorlardı.

Franko hükûmetçilerin teklifini reddetti

Paris 6 — Epoque gazetesi, İspanya cümhuriyet hükûmetinin Franko hükûmetine sulh akdını teklif ettiğinde ısrar ediyor ve Frankonun bu teklife menfi cevab verdiğini söylüyor.

Bu gazeteye göre Franko, reyi âma müracaat eylemesi hakkındaki 2 numaralı şartı reddetmiş, Cümhuriyetçilerin tamamen teslim olmalarını istemiştir.

Frankonun red cevabı, cumartesi günü İngiliz sefareti tarafından Figuerasa bildirilmiştir. Bunun akabinde cümhuriyetçi hükûmet kabinesi mühim bir içtima yapmıştır. Bu içtimada ciddî ihtilâflar çıkmış ve teslimiyet aleyhinde bulunan başvekil B. Negrin ile Hariciye Nazırı B. Delvayo arasında bir ikilik hasıl olmuştur. Dün akşam B. Delvayo, Perpinyandaki İngiliz ve Fransız sefirlerile görüşmüş İngiliz ve Fransız Hariciye nezaretlerile birçok telefon mükâlemleri olmuştur.

Fransaya geçenler

Paris 6 — Fransız - İspanyol hududu bu sabah saat yediyi kırk beş geçe açılmıştır. İspanyol askerleri ve mülteci kafileleri yavaş yavaş Fransız toprağına geçmektedir. Hükûmetçi İspanyol askerlerinin kâmilen Fransaya geçeceği anlaşılmaktadır.

Hududu geçen askerlerin silâhları alınmaktadır. Bunlar tepeler teşkil ediyor. Yollar kâmilen mültecilerle doludur. Frankistlerin önünde çekilen Hükûmetçi kıtaların küllî kuvvetlerinin de yakında hududu geçmesi bekleniyor.

Perthus 6 (A.A.) — Cümhuriyetçi İspanyol ordusunun ilk cüzütamı, saat 4,35 te Fransaya girmiştir. Bu cüzütam, Cümhuriyet topraklarında asayişi muhafazaya memur olan ve emniyet müfrezesi denilen bir süvari müfrezesidir. Süvariler, derhal silâhlarından tecrid edilerek Le Boulou'ya sevkedilmişlerdir. Şimdi sonu gelmeyen kafileler geçmektedir.

Puigcerda 6 (A.A.) — Cümhuriyetçilerin 26 ıncı fırkası, Puigcerda istikametinde yukarı Sagre vadisinde muntazam surette ricat etmektedir. Karabinyerler, köprüleri berhava etmek suretile bu ricatı setretmektedirler. Burada hiç bir kargaşalık yoktur.

Barselonda esir edilenler

Burgos 6 (A.A.) — Barselon esirleri arasında eski Cümhur başkanı B. Alcala Zamora'nın bir oğlu da bulunmaktadır. Bu genç Pariste babasile ikamet etmekte iken Cümhuriyet ordusuna yazılmak için Barselona gitmiştir.

İngiltere Frankoya para verecek mi?

Londra 6 (A.A.) — İyi malûmat alan bir menbadan bildirildiğine göre B. Hodgson, bazı siyasî ve iktisadî şartlar dahilinde İngiltere tarafından Francoya bir istikraz teklifinde bulunmak üzere İspanyaya gidecektir.

Frankistlerin ileri hareketi

Barselona 6 (A.A.) — Frankistler, umumî taarruzlarına dört noktadan devam etmektedirler.

1 — Şimalde Urgel ve Aragon kuvvetleri Berga'dan Puigcerda'ya doğru ilerlemektedir.

Bu kuvvetler, Pigols'u geçmişlerdir, dün öğle vakti Fransız hududuna 22 kilometre mesafede bulunmakta idiler.

2 — Merkezde Gracio Valino'nun kolordusu, cebrî yürüyüşle Ripoll'a doğru ilerlemektedir. Maamafih kıtaatın bir kısmı, Olot istikametinde sağa doğru ilerlemektedir.

3 — Şarkta Navar'lı iki kol, Flechas'larla irtibatlarını temin ederek birisi Olot istikametine, diğeri de Piguera yolu boyunca ilerlemektedir.

4 — Sahil mıntakasında Faslılar, Palamas'ı işgal etmişler, Palmas - Gerone yolunu kesmişler ve Bisbal'a yaklaşmışlardır.

Seo D'urgel mıntakasında general Tello'nun kuvvetleri hiç bir mukavemete maruz kalmadan sis içinde ilerlemektedir.

CAFER FAHRİ nin eserlerinden

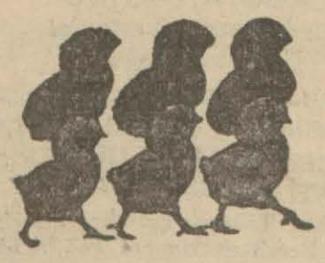

	Kuruş
YENİ HARFLERLE	
Savaş ve Polis köpeği	50
Tavuk hastalıkları	25
Tavukları çok yumurtlatmak için ne yedirmeli?	25
Ne zaman civciv çıkarmalı?	5
Tavukçulukta muvaffakiyetin sırrı?	25
Tavukçuluktan nasıl para kazanılır?	25
Nasıl tavukçuluk yapılmalıdır?	25
ESKİ HARFLERLE	
Mufassal yeni tavukçuluk	100
Keçi beslemek usulü	25
Av ve salon köpekleri	25

Satış yeri: İKBAL kitabevi

İstanbulun kaldırımsız sokaklarını kaldırımlamak için kırk üç milyon lira lâzım

(Baş tarafı 11 nci sahifede)

arzeder ve muhterem heyetinize çalışmalarında muvaffakıyetler dilerim. dei;ike ha ırnomyö zank —

İkinci celse

Doktor Lûtfi Kırdarın nutkundan sonra birinci celseye nihayet verilmiş ikinci celse açılınca azadan Refik Ahmed söz alarak Valinin nutku etrafındaki intibalarını anlatmış, şehrin imârî için Devlet bütçesinin yardımından başka çare olmadığını söylemiştir.

Bayan Meliha Avni, İstanbul mezarlıklarının perişan vaziyetine işaret etmiş, şehir halkının Fatihten Şişliye olsun rahatça gidebilmesi için tedbirler alınmasını istemiştir.

Galib Bahtiyar, Meclisin yeni Belediye reisile ilk temasta bulunduğunu, hüsnü niyetle, ciddî bir programla çalışan yeni Valiye bütün şehrin ve Meclisin tam bir müzaharette bulunacağını söylemiştir.

Selâmi Sedes söz alarak demiştir ki:

— Muhterem Vali ve Belediye reisimiz tam bir münevvere yakışan bir inançla İstanbula değil bir, bir kaç tiyatro binası lâzım olduğunu, bir konservatuvar yapmak zarureti karşısında bulunduğumuzu söyledi ve İstanbula bu binaları pek kısa zamanda kazandıracağını vadetti.

Bu müjdeye, her konser ve temsilde salaş binalarımızı dolduran, mümessillerinden biri olmakla şeref duyduğum binlerce ve binlerce hemşehrim bu salaşlarda fedakârane çalışan sanatkârlarımız namına ve kendi adıma teşekkürü bir vecibe sayar, bu güzel vaidin biran evvel kuvveden fiile gelmesini candan temenni ederim.

Ekrem Tur, şehrin imârî için halkın seve seve fedakârlıkta bulunacağını söyledikten sonra, söz alan Avni Yağız, Adaya su getirmeğe teşebbüs eden Valiye teşekkür etmiş, şehrin imârı için Devletçe yapılacak yardımdan maada şehrin başka esaslı bir davası olmadığını tebarüz ettirmiştir.

Bundan sonra ruznameye geçilmiş, mebusan intihabı münasebetile teftiş heyeti vazifesini görecek Daimî encümene riyaset makamı tensip ederse Meclisten iki aza ilâvesine karar verilmiştir. Meclis perşembe günü toplanacaktır.

Taksim - Harbiye arasındaki yaya kaldırımlarının yapılmasına başlandı

Taksim - Harbiye arasındaki yaya kaldırımlarının dünden itibaren inşasına başlanmıştır. Harbiyeye kadar sahadaki Belediyeye aid arsaların duvarları da inşa edileceğinden bunların keşifleri de yapılmaktadır.

AKŞAM NEŞRİYATI

AKŞAM okuyucuları bu güzel ve faydalı kitapları YÜZDE 20 iskonto ile alabilirler

FAİK SABRİ DURAN'ın eserleri

	Kuruş		Kuruş
Nereden geliyoruz?	40	Yeryüzü Gökyüzü	150
Çocuklara coğrafya kıraatleri	50	Bir Türk kızının Amerika yolculuğu	75
Coğrafyada ilk adım	50	Cüceler ve devler memleketinde Gülliver'in seyahatleri	75

En tanınmış muharrirlerin güzel romanları

		Kuruş
Küçük İlânlar	VA - NÛ	75
Kıvırcık paşa	Sermed Muhtar	75
Deli	Selâmi İzzet	30
Yalı çapkını	Bürhan Cahid	30
Bu perdenin arkasında	Z. İ	40
Düğün gecesi	Bürhan Cahid	100
Sümer Kızı	İskender Fahreddin	125
Asyadan bir güneş doğuyor	İskender Fahreddin	80
Penbe maşlahlı hanım	Sermed Muhtar	70
Bir kadın geçti	Selâmi İzzet	20
Devler kaldırımı	Halid Fahri	75
Aşk fırtınası	Muazzez Tahsin	50
Dipsiz kuyu	Vâ - Nû	25
Penbe pırlanta	» »	25
İki cinayet gecesi	Hikmet Feridun	25
Karacaahmedin esrarı	Vâ - Nû	25
Kardeş katili	» »	25

Meşhur ARSEN LÜPEN serisi

Seri tamamlanmıştır. Resimli 6 büyük cild- Her cildin fiati: 80 kuruş

Muhtelif eserlerin listesi

		Kuruş
Edebî hatıralar	Hüseyin Cahid	60
Fazıl Ahmed	[Kıymetli edibin muhtelif eserleri]	80
Sinema yıldızları	[Albüm gibi resimli]	100
İttihad ve Terakki tarihinde esrar perdesi	M. Ragıp	150
İtalyadan Amerikaya nasıl uçtular?	M. Saffet	35
Kadın asker olursa	Necdet Rüştü	50
Tarih öğreniyorum	Ahmed Refik	30

% 20 iskonto kuponu

Bu kopunu kesip «AKŞAM matbaası kitap servisine» getirir veya gönderirseniz bu listedeki fiatler üzerinden size yüzde 20 iskonto yapılacaktır.

AKŞAM neşriyatı tevzi yerleri

«AKŞAM» matbaası - İstanbul Muallim Ahmed Halid kitaphanesi - Ankara caddesi, İstanbul

Para yerine mektup içinde posta pulu kabul edilir.

AKŞAMIN KÜÇÜK İLANLARI

1 — İŞ ARIYANLAR

İŞ BİLİR — Askerliğini bitirmiş bir Türk genci ticarethane, fabrika yazıhaneler nezdinde iş yapabilir. Mevcud bir işe şerik te olur. Akşamda, A. F. K. rüm. müracaat. ★ —

ESKİ, YENİ YAZI VE DAKTİLO BİLİR — Elinde bonservisi var, bir bayan iş arıyor. Sirkeci Ebussuud cad. bakkal Saimden Azize. ★ —

ALMANCAYI MÜKEMMELEN BİLEN BİR BAYAN — İyi aile nezdinde bir çocuğa mürebbiyelik veya bir bayana refakat gibi iş arıyor. E M 3 mektupla mü. ★ —

İŞ BİLİR — Tecrübeli bir Türk genci ticarethane, fabrika, yazıhaneler nezdinde iş arıyor, her türlü işi yapabilir, kefalet ve birinci derecede referans verir. Mevcud bir işe şerik te olur. Akşamda A. Z. rümuzuna tahriren müracaat.

ESKİ VE YENİ HARFLERİ OKUR YAZARIM — Askerlikle ilişiğim yok. Her iş yaparım, iş arıyorum. Talipler Akşamda «İ. H.» rümuzuna mektupla mür. ★ — 3

DOKTOR — Resmi veya hususi müessese doktorluğu arıyor. İstiyenlerin Akşamda doktor E. G. ye yazması. ★ — 3

MUHASİP — Yabancı lisanlarına vakıf çok tecrübeli bir kâtip günde 1-2 saatte defterlerinizi, kanunun emrettiği tarzda, ve ehven şeraitle tutar. AKŞAM'da Kâtip rümuzuna mür. ★ — 2

ÇOK İYİ İNGİLİZCE BİLEN — Üniversiteli Türk genci, öğleden sonraları için iş arıyor. Tercüme yapar ve hussui dersler verir. Akşam'da R. O. rümuzuna. ★ — 5

VEZNE — Bin beş yüz lira nakdi teminat bankaya yatırmak şartile mahiye altmış lira ücretle veznedarlığa talibim. Vezne rümuzuna mektupla mür. ★ — 2

MUHASİP — Tecrübeli muhasip ehven fiatle daimi veya günde bir iki saat için iş arıyor. Akşamda İ. S. rümuzile müracaat. ★ — 2

MUHASEBE VE MUHABEREDE — Tecrübeli, ecnebi dillerine vakıf bir bay öğleden sonra için iş arıyor. İstiklâl cad. No. 387 A. B. adr. mektup gönd. ★ — 1

2 — İŞÇİ ARIYANLAR

HİZMETÇİ ARANIYOR — 2 kişilik bir ecnebi aile nezdinde hizmet etmek üzere biraz Fransızca veya Almanca veya İngilizce bilen bir bayana ihtiyaç vardır. Taksim bahçesi karşısında Good Year Lâstik Şirketinde Mister Hulberg'e müracaat. — 1

SATILIK ARSA — Beyazıd Koska Ağa çeşmesi sokakta 800 metrelik, müracaat Şehzadebaşı On sekiz Sekbanlar 13 No. ya ★ — 1

KİRALIK HAN — Sultanhamamında 3 kat 2 şer odalı tekmil tesisatı var. Tamamen kiralık. Mür. Yeni Postahane karşısı Kızılay yanı Foto Nur direktörlüğüne. ★ — 4

İÇTİMAİ MEVKİ SAHİBİ — Bir bayın ev işlerini idare edecek bir bayana ihtiyaç vardır. Galata posta kutusu 1150 ye mektubla müracaat. ★ — 5

SATICI ARANIYOR — 100 liralık nakdi veya kefil göstermek şart. Komisyonla çalışacak gezici (2) satıcı isteniyor. saat 9 - 11 Beyoğlu Hamalbaşı No. 52. ★

3 — SATILIK EŞYA

SATILIK OTOMOBİL — 4 şişe benzinle 180 kilometre yapan son model lüks Amerikan otomobili ucuz fiatle satılıktır. Benzin sarfiyatı prova ile isbat edilebilir. Her gün saat 12 de Galatada Karaköypalasta altıncı katta 16 numarada bay İsmail Kemale müracaat. Telefon: 43661.

SATILIK BUZ DOLABI — Küçük model az kullanılmış Kelvinatör satılıktır. Mü: Beyoğlu Balıkpazarı 37. T. 49445. ★ — 3

ACELE SATILIK FOTOGRAF — Yeni 9×12 nettel Zeiskon 5 ad. Dubl cam 1 Film Pak şaseleri 3 - 2000 Enstantane objektif Tesar 1, 3, 5 F. 15 S m. çantalı Akşamda ilân memuruna mü. ★ — 1

CRANS STUTGART — Markalı bir Alman piyanosu içi demir çaprast olarak satılık. Taksim Tarlabaşı Yağhane sokak. No. 50. ★ — 4

4 — KİRALIK - SATILIK

SATILIK KÂGİR EV — Beyazıd Bakırcılar cad. Şeker Ahmed P. Ş. sok. No. 4 - 6. Altında dükkânı 5 oda ve bahçeli çarşıya piyasaya pek yakın iş erbabına gayet elverişli, talipler karşısındaki mücellid bay Yakoya mür. ★ — 6

KİRALIK BOSTAN — Sarıyerde Sular cad. içinde mevcud motör ile beraber kiralık. Müracaat: Beyoğlu Tarlabaşı cad. 110 No. bay Kemale. ★ — 1

HEYBELİADADA SATILIK EV — Değirmen sokak 32 No. lı iki katta (4) odalı kuyulu iskele ve Çamlığa çok yakın ahşap ev acele satılık, içindekilere mür. ★ — 1

KİRALIK DEPO — Ortaköyde, Vapur iskelesi yanında, 300 M2 musakkaf 350 M2 açık, kârgir, hususi rıhtım. İmalâthane, antrepo olur. İstanbul, Liman Han, Umum Emlâk İşleri Emin Kınayman Mü. Tel. 22775. ★

BÜYÜKDERE — Beyaz Park karşısında büyük bir yalı malıyla beraber acele satılıktır. Müracaat: Taksim Şehit Muhtar caddesi Sefa Palas apart. Veli Özder. ★ — 2

BAKKALİYE — Taşraya gidiş dolayısile iyi ve işlek bir semtte bakkaliye dükkânı devren satılıktır. Bakkaliye rümuzuna mektupla mür. ★ — 2

SATILIK EV — 2 kat, 4 oda elektrik tramvay caddesine 2 dakikalık mesafede kullanışlı, mazbut bina ehven fiatle satılıktır. Fatih Hırkaişerif Kadı. S. (1) No. ya mür. ★ — 2

SATILIK TUĞLA HARMANI EYÜP SİLÂHTARAĞADA — 150 metre sahili bulunan Küpçülerin faal tuğla ocakları satılıktır, arazisi fabrikaya da çok elverişlidir. Tel. 44353. ★

ACELE SATILIK YALI — Çengelköyünde iskeleye yakın kübik muntazam bahçe, su, gaz, elektrik, telefon, banyo. Herşey mükemmel. İçindekilere müracaatları. ★ — 2

5 — MÜTEFERRİK

ALMANCA DERSİ — Almanyada yüksek tahsil görmüş bir genç, istenilen yerde ve evinde hususi ders verir. Her gün saat 5 den sonra İst. Posta kutusu. 691. mü. ★ — 1

8 AYLIK KIYMETLİ BİR KURT KÖPEĞİ — Çok ucuz satılıktır. Büyükdere çeşmesi karşısında tütüncü Bay Allden, telefonla 32.41 den sorulması. ★

YENİ DANS LAMBET VOK VE STEP DANSLAR — Hususi ve münferid olarak Beyoğlu Karlman karşısında Nuri Ziya sok. No. 30. Profesör Panosyan. ☆ — 6

ALMAN MEKTEBİ TALEBESİNİ — Bir diplomalı Alman muallim her ders şubesine kati surette ve serian hazırlamaktadır. «Dipl. Profes.» rümuzla gazeteye mür. ★ — 3

ALMANCA DERSLERİ — Berlin üniversitesinden mezun bir Alman profesör tarafından en seri ve asrî metodla verilir. Fiatlar mutedildir. «Prof. H.» ★ — 21

İNGİLİZCE — (Bahusus ticaret şubeleri) - İngiliz Oxford üniversit. mezunu bir profesör ders veriyor. - Esaslı ve en asrî usul. - Ehven fiatler. - «İngil. Prof.» ★ — 3

DANS DERSLERİ — En iyi en çabuk ve akademik metodlarla asrî dansları yenilikler ile öğreten Prof. Hanımyan B. oğlu Parmakkapı Mis sok. 13 ★

BASE VE FOKSTERİYE CİNSLERİNDEN — Gayet iyi cins 2 erkek yavru köpek isteniyor. (Akşam) ilân memuriuğuna müracaat. Telefon 20681. ★ — 24

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ

Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan karilerimizden

S. S. — Deniz

namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldırmaları mercudur.

D. Suphi Şenses

İdrar yolları hastalıkları mütehassısı
Beyoğlu Yıldız sineması karşısı Lekler apartıman. Fakirlere parasız.
Tel. 43924 ★

Zayi — Kullanmakta olduğum Azapkapı iskelesine kayıtlı 3949 sandalıma aid senedi bahri ile ehliyetname ve nüfus cüzdanımı zayi ettim. Yenisini alacağımdan hükümleri yoktur. **Afacan oğlu Recep**

Dr. FETHİ

LABORATUVARI
Cerrahpaşa hastanesi bakteriyoloğu

Kan, idrar, balgam, mevadı gaita tahlilleri ve **(İDRAR VASITASİLE GEBELİĞİN İLK GÜNLERİNDE KATİ TEŞHİSİ)** *yapılır.*

Beyoğlu : Taksime giderken Meşelik sokağı Ferah apartımanı Tel. 40534

YENİ NEŞRİYAT:

Özlü Sözler

Agâh İzzetin vaktile Davuldan İlhamlar başlığı altında intişar eden fıkralardan vücude gelen ve Özlü Sözler ismini taşıyan bu kıymetli kitap dördüncü defa olarak basılmıştır.

Servetifünun - Uyanış

Memleketin 49 yıllık bu en eski gazetesi bu haftaki sayısından itibaren yeni bir şekilde, dolgun münderecatla çıkıyor.

Bu sayıda bulunan yazılardan bazıları: Telif hikâyeciliğin ruhuna elfatiha! - Nusret Safa Coşkunun bir memleket davasına temas eden yazısı. Ümid - Halid Fahri Ozansoyun en yeni şiiri - Meşhur tablolar ve ressamları - Maziye hasret - Hüsameddin Bozokun bütün genç edebiyatçıları alâkalandıracak makalesi. Hak yerini bulsun diye Osman Cemilin nefis bir hikâyesi.

3 ayda bir

tekrar edilen

Daimî Fotoğraf müsabakamıza iştirak ediniz!..

Yalnız amatörler için yapılan fotoğraf müsabakamız üç ayda bir defa tekrar edilmektedir. Yani her mevsimde bir defa olmak üzere bir senede dört müsabaka yapılıyor:

1 — 1 Kânunusani
2 — 1 Nisan
3 — 1 Temmuz
4 — 1 Teşrinievvel.

Her müsabakada:

(200) eser arasından

(50) esere

Hediye veriliyor. Verilen hediyelerin mikdarı da şöyledir:

1 inci gelen eser sahibine 20 lira
2 nciye 10 lira
3 kişiye 5 er lira
5 kişiye 3 er lira
15 kişiye 2 şer liralık akşam neşriyatı kitapları
25 kişiye 1 er lira.

(Eğer her seçimde, aranan evsafı haiz 200 den fazla resim toplanmış ise fazlası ertesi müsabakaya iştirâk hakkını muhafaza eder.)

Bu müsabaka ve hediye şekli fotoğraf meraklısı karilerimiz için iki noktadan faydalı olmaktadır: Hem iyi eser hazırlamak için vakit bulabilirler, hem de eserlerinin değerine göre hediye kazanmış olurlar.

Müsabakaya iştirâk etmek için karilerimizin şu noktalara dikkat etmelerini rica ederiz:

1 — Gönderilecek fotograflar (6×9) dan küçük, (13×18) den büyük olmamalıdır.

2 — Fotograflar mutlaka siyah olarak basılmalıdır.

3 — Eser sahibinin isim ve adresi behemehal fotografın arkasına yazılmalıdır.

4 — Bu şartlara uygun olmıyan eserler muvaffak dahi olsalar müsabakaya giremezler.

5 — Müsabakaya iştirak etmek istiyenler birden fazla eser gönderebilirler.

6 — Evvelce müsabakaya gönderilmiş resimler tekrar kabul edilmez.

7 — Müsabakaya gönderilen eserler, tekrar sahibine iade edilmez.

Dikkat:

Müsabakaya gönderilecek resimlerin negatif film veya camlarını itina ile saklayınız. Çünkü hediye kazandığınız takdirde hediyenizi alırken kazanan resmin sizin eseriniz olduğunu isbat etmek için negatifini göstermek lâzımdır. Aksi takdirde hediye verilmez.

Eserlerinizi her zamanki gibi gene şu adrese gönderiniz:

(Akşam gazetesi daimi fotoğraf müsabakası memurluğuna)

Taşra karilerimiz de aradaki geniş fasılalardan istifade ederek bu müsabakalara iştirak edebilirler.

İZMİR İNCİR ve ÜZÜM TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ

Taze üzüm suyundan yapılmış

TARİŞ ÜZÜM BALI

Balı, yalnız arı yapmaz,
TARİŞ de YAPAR.

TARİŞ ÜZÜM BALI

Fennî bir şekilde üzüm suyundan çıkarılmış ve vitaminleri tamamen muhafaza edilmiştir.

TARİŞ ÜZÜM BALI

Sıhhat ve kudret kaynağıdır.

TARİŞ ÜZÜM BALI

Bilhassa çocuklar için en mükemmel bir gıdadır.

SATIŞ MAĞAZASI
Beyoğlu İstiklâl Caddesi No. 64
(Parmakkapı Tramvay durağı)

AĞARAN SAÇLARA

Juvantin Sarki
KANZUK

Kumral ve siyah renkte sıhhi saç böyalarıdır
İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
BEYOĞLU - İSTANBUL

İÇKİSİZ AİLE SAZI
Bu akşam Kemani SADİ idaresinde mükemmel saz heyetile birlikte
BAYAN MUALLA
Ve az zamanda halkın takdirini kazanan yeni bir yıldız
BAYAN MENŞURE
Dördüncü Vakıf han **BORSA KIRAATHANESİNDE**

BAYAN MEMUR İSTİYORUZ

Dosya ve muhabere servisi için İngilizce ve Türkçeye vakıf bir bayan istiyoruz. Ayni zamanda Almanca bilenler tercih olunur. Kısa hal tercümenizi, fotoğrafınızı ve çalışma saatlerinizi Beyoğlu (2216) posta kutusuna yollayın. Müessesemiz İstanbulda otomobil ticaretile meşguldür.

İyi bir mide, iyi bir hazım, sıhhat ve neşe demektir.
MİDE VE HAZMINIZI
MAZON
MEYVA TUZU
almakla düzeltilir.

Mide ve barsakları boşaltır.
HAZIMSIZLIK VE EKŞİLİĞİ
giderir ve vücuda ferahlık verir.
Midenin
EKŞİLİK ve YANMALARINI
ve BARSAKLARI
yakan zehirleri giderir.

SABAHLARI AÇ KARNINA
bir kahve kaşığı alınırsa
KABIZLIĞI
defeder. Bugünden bir şişe
MAZON MEYVA TUZU
alınız.

Mazon MEYVA tuzu
Hiç bir mümasil müstahzarla kıyas kabul etmez mükemmeliyetini takdir edecek ve arkadaşlarınıza tavsiye edeceksiniz.
MAZON ismine HOROZ
markasına dikkat.

Scandinavian Near East Agency
Galata Tahir han 3 üncü kat
Tel: 44991 - 2 - 3

Svenska Orient Linien Gothenburg Gothenburg, Stokholm, Oslo, Dantzig, Ddynia Copenhag Abo Reval ve bütün Baltık limanları şark ve Karadeniz başlıca limanları arasında 15 günde bir azimet ve avdet için muntazam postalar.
Gdynia - Dantzig - Gothenburg ve Oslodan beklenen vapurlar.
Aasne vapuru 9 Şubata doğru.
Vasaland vapuru 14 şubata doğru.
Bardaland vapuru 28 şubata doğru.
Yakında İstanbuldan Hamburg Roterdam - Kopenhag, Gdynia Gothenberg, Dantzig - Stokholm, ve Oslo limanları için hareket edecek vapurlar.
Patria vapuru 6 şubata doğru.
İsa vapuru 12 şubata doğru.
Aasne vapuru 16 Şubata doğru.
Fazla tafsilât için Galata'da Tahir han 3 üncü katta kâin acentalığına müracaat.
Tel: 44991 - 2 - 3

Saç bakımı
Güzelliğin en birinci şartı.

PETROL NİZAM
Kepekleri ve saç dökülmesini tedavi eden tesiri mücerreb bir ilâçdır. ★

Dr. KEMAL NURİ İmre
Cilt ve Zührevi Hastalıklar Mütehassısı
Beyoğlu Tünel başı Suriye Pasajı
No. 8 Tel: 40153 ★

SÜMER BANK
Birleşik pamuk ipliği ve dokuma fabrikaları müessesesinden
PAMUK İPLİĞİ SATIŞI:

Kayseri bez fabrikası malı	12	No. Paketi	415	Kuruş
Nazilli Basma fabrikası malı	16	» »	480	»
Ereğli Bez fabrikası malı	24	» »	580	»
Yalnız Ereğli Bez fabrikasın da:	24	» »	580	»
10 Balyalık siparişler için		» »	575	»
15 » » »		» »	570	»
25 » » »		» »	565	»
50 » » »		» »	560	»

Fiatlarla fabrikada teslim şartile satılmaktadır.
İplik müstehliklerinin yukarda yazılı fabrikalara gönderecekleri bedelleri mukabilinde ihtiyaçları nisbetinde iplik siparişi verebilecekleri ve 24 numaradan ince ve muhtelif maksatlara yarayabilecek pamuk ipliği müstehliklerinin de ihtiyaçlarını yine ayni şartlarla yalnız Ereğli fabrikasına sipariş edebilecekleri ilân olunur.

GRİP . NEZLE . ROMATİZMA
DERMAN
BAŞ . DİŞ . SİNİR . KIRIKLIK
Bütün ağrı ve sızılara karşı en müessir ve mütekâmil kaşe

İstanbul yükcüler cemiyetinden

İkinci umumî toplantı 16/2/939 perşembe günü saat onda Sirkecide Mizanoğlu hanındaki cemiyetimiz idare heyeti merkezinde icra kılınacağından mukayyet olan esnafın bulunmaları.

YALNIZ...
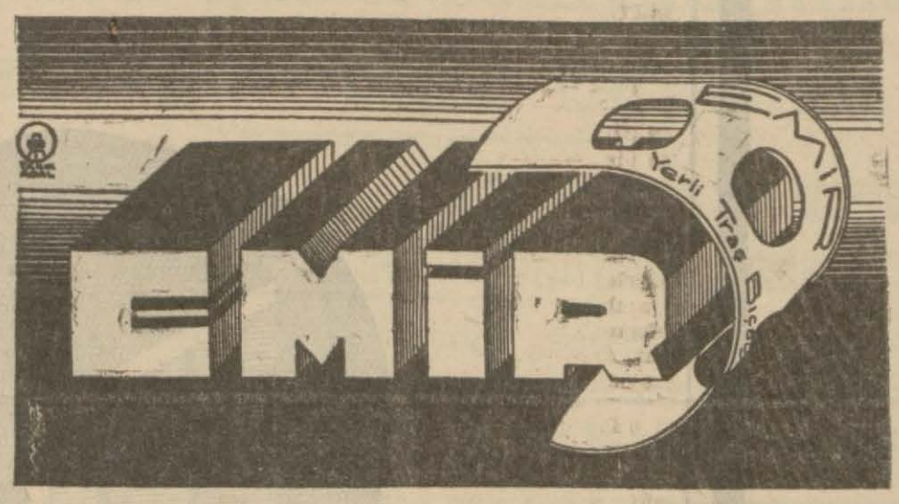

... KULLANINIZ

ANNELER, DİKKAT

Et ve sebzelerin iyice pişmemesinden, meyvaların güzelce yıkanmamasından, içilen suların temiz ve saf olmamasından hasıl olan solucan dediğimiz barsak kurdları en muzır hayvanlardır. Bunlar ince barsağın iç zarına yapışarak ve kan emerek yetişir ve ürerler. Ekseriyetle çocuklarda bulunur.

Halsizlik, kansızlık, hazımsızlık, karın ağrıları, karın şişmeleri, burun makat kaşınması, ishal, oburluk, baş dönmesi, salya akması, sar'aya benzer sinir halleri, gece korkuları, görmede, işitmede bozukluk hep bu kurdların tesiridir.

İSMET SOLUCAN BİSKÜVİTİ

bu kurdların en birinci devasıdır. Büyük ve küçüklere emniyet ve itimatla verilir. Her çocuk seve seve yer. Çocuklarınıza senede birkaç defa ihtiyaten veriniz. Aile doktorunuza danışınız.

DİKKAT: Kullandıktan yirmi dört saat sonra solucanlar düşmezse çocuğunuzda solucan olmadığına itimat ediniz. Sıhhat Vekâletinin resmî müsaadesini haizdir. Tarzı istimali kutuların içinde yazılıdır.

Kullanış tarzı: Bir bisküvit çizgi ile beş müsavi kısma ayrılmıştır. Büyükler: Gece yatarken iki kutu bisküvit, çocuklar: 10-15 yaşına kadar bir kutu, 10 yaşından aşağı çocuklara her yaş için gece yatarken bir çizgi bisküvit verilir.

Fiatı her eczanede 20 kuruştur. (İSMET) ismine dikkat.

T. C. ZİRAAT BANKASI
Kuruluş tarihi: 1888
Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası Şube ve Ajans adedi 262
Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

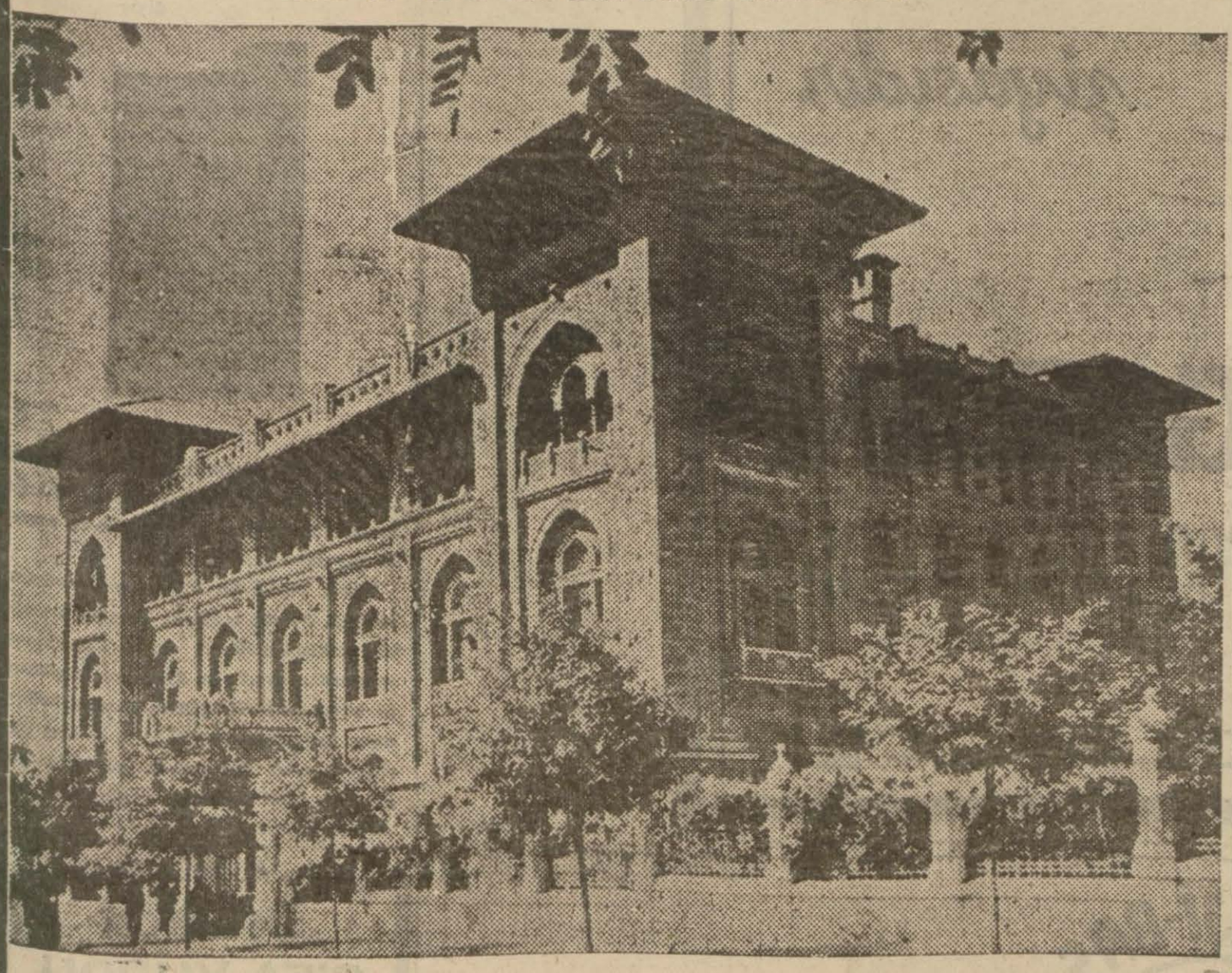

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 LİRA İKRAMİYE VERECEK

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesablarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	Adet	1.000	Liralık	4,000 Lira
4	»	500	»	2,000 »
4	»	250	»	1,000 »
40	»	100	»	4,000 »
100	»	50	»	5,000 »
120	»	40	»	4,800 »
160	»	20	»	3,200 »

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıkdığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylûl, 1 Birinci kânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlânları

Muhammen bedel, muvakkat teminatile miktarları aşağıda hizasında yazılı çam traversler her liste muhteviyatı ayrı ayrı ihale edilmek üzere 16/2/939 perşembe günü saat 15 de kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin listesi hizasında yazılı muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün eksiltme saatinden bir saat evveline kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 360 kuruşa Ankara, Haydarpaşa, İzmir ve Eskişehir veznelerinde satılmaktadır. 650)

Liste No.	Cins ve miktarı Adet	Muhammen bedeli Beheri	Mumavvat teminat Lira	K.
1	26000 çam travers	300 kuruş	5150	00
2	24000 » »	300 »	4850	00

İstanbul belediyesi İlânları

Daire adı	İşin cinsi ve mahiyeti	Miktarı keşif bedeli Lira	K.	İlk teminat Lira	K.
Üsküdarda Çakırcı Hasan mahallesinin	Ahali sokağı Kaldırım tamiri	1321	36	99	10
Karaağaç müessesatında	Otopsi binası inşası	1486	82	111	51
Karaağaç müessesatında	Et askı tertibatının tamiri	2119	60	158	97

Dairesi adı, cinsi. miktarı, keşif bedeli yukarda yazılı bulunan işler ayrı ayrı açık eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 10/2/939 cuma günü saat 14,30 da Daimî encümende yapılacaktır. Keşif evrakı ve şartnameler Levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 sayılı kanunda yazılı vesikadan başka bu işe benzer bir iş yaptığına dair eksiltmeden evvel Fen işleri müdürlüğünden alacakları fen vesikalarile hizalarında gösterilen ilk teminat makbuz veya mektubile beraber yukarda yazılı günde saat 14,30 da Daimî encümende bulunmalıdırlar. (604)

TÜRK HAVA KURUMU
26 NCI TERTİP
BUYUK PIYANGOSU
Dördüncü keşide: 11/Şubat/1939 dadır. Büyük ikramiye: *50,000* liradır... Bundan başka: 15.000, 12,000, 10,000, liralık ikramiyelerle (20.000 ve 10.000) liralık iki adet mükâfat vardır...
Bu tertipten bir bilet alarak iştirak etmeyi ihmal etmeyiniz. Siz de piyangonun mes'ud ve bahtiyarları arasına girmiş olursunuz.

Şu binadan fışkıran

NURLU IŞIK

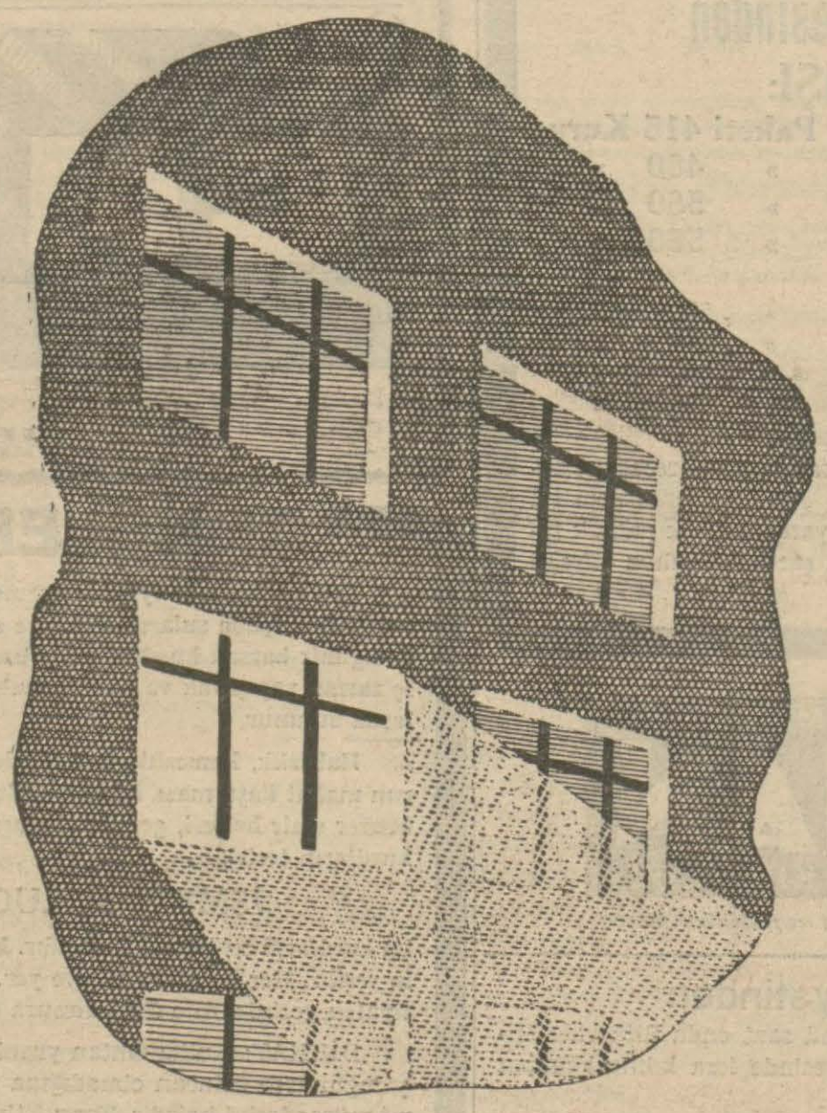

Yeni

TUNGSRAM KRİPTON

ziyasıdır

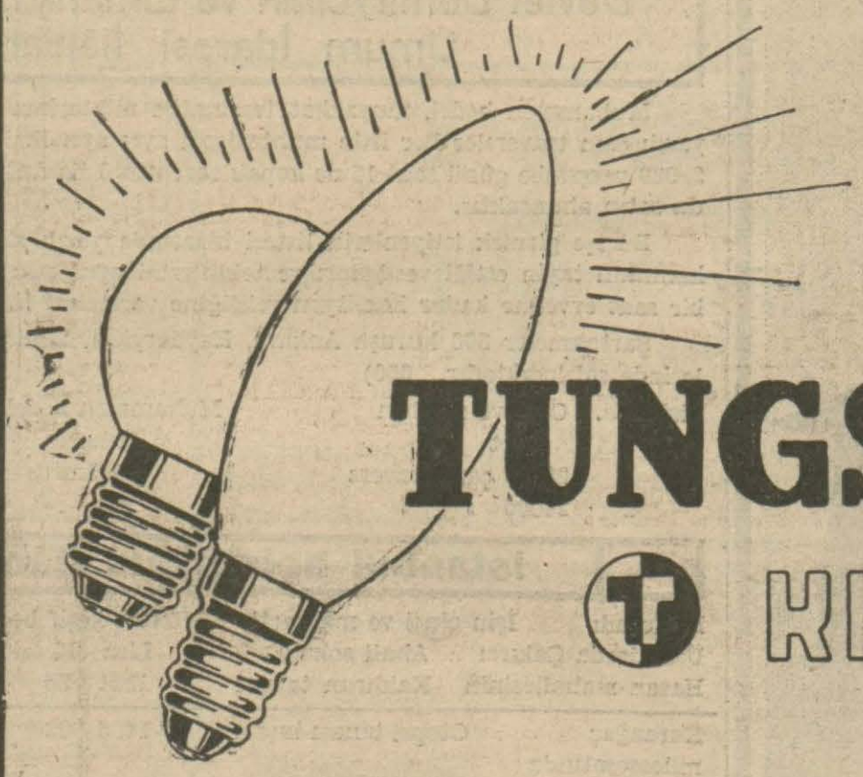

TUNGSRAM

KRİPTON

BOURLA BİRADERLER İSTANBUL ANKARA-İZMİR

AKSIRIK NEZLE

Bütün Göğüs HASTALIKLARININ Kara habercisidir

Hastalık ihtimallerini

GRİPİN

alarak yok edebilirsiniz. Gripin, Radyolin müesseselerinde fevkalâde itinalarla hazırlanır. Rahatsızlıkları defetmekte bir panzehir kudreti gösterir. Kalbinize, midenize ve böbreklerinize yorgunluk vermez. İcabında 3 kaşe alınabilir. İsmine dikkat, taklidlerinden sakınınız ve Gripin yerine başka bir marka verirlerse şiddetle reddediniz.

Cild unsuru olan

BİOCEL'in

tesiri şayanı hayret olduğunu bayan Marcilla diyor

Birkaç gün zarfında yüzümdeki küçük buruşukluklarımı ve çizgilerim kaybolmağa başladığını gördüm ve birkaç hafta sonra 10 yaş daha genç göründüm.

Biocel, büyük bir Viyana profesörünün keşfidir. Pembe renkteki Tokalon kreminin terkibinde Biocel vardır. Her akşam yatmazdan evvel bu kremi ve sabahları da beyaz renkteki Tokalon kremini kullanınız. Bu suretle en esmer ve en sert bir cilde çabucak bir gençlik parlaklığı ve canlı bir tazelik verecek yumuşatacak ve beyazlatacaktır.

Dr. A. Asım Onur

Ortaköy ŞİFA YURDU

İstanbulun en güzel yerinde, geniş bir park içinde, konforu mükemmel, bakımı iyi, kadın ve erkek her türlü hastalıklara açık hastane.

Doğum ve kadın ameliyatlarile fıtık, apandisit, basur ve diğer ameliyeler için çok ucuz hususi fiatler. Ortaköy, tramvay yolu, Muallim Naci cad. 111 - 115. Telefon: 42221.

GRİP NEVRALJİ-BAŞ-DİŞ NEZLE

Bütün ağrılara karşı

Yegâne çare

NEOKALMİNA

Umumi neşriyat müdürü Şevket Rado Akşam Matbaası Sahibi Necmeddin Sadak

GAİP

Bayramın 3 üncü günü Beşiktaş - Fatih tramvayında cüzdanımı kaybettim. İçindeki para bulana aid olmak üzere 34491 numaralı beşte bir piyango biletimi bana getirmesini rica ederim.

İstanbul İnhisarlar başmüdürlüğü yaprak tütün şubesi müdürü: Mustafa Yapar